

HET DAMSPEL

Officieel orgaan van de KNDB

FEBRUARI 2008 • 100E JAARGANG NR. 1

100
jaar

Strijd op het NK Rapid

Zie pagina 3

FOTO: JAN PIETER DROST

VERDER IN DEZE UITGAVE:

• FMJD'ERS EN
BEIJING
pagina 4

• WK JUNIOREN EN
MEISJES
pagina 22

• 100 JAAR
HET DAMSPEL
pagina 27

HET DAMSPEL

officieel orgaan van de KNDB

100e jaargang nr. 1
februari 2008

Oplage

8000 exemplaren

Redactie

Astrid van der Stelt
Molenweg 58
6871 CX Renkum
06-47818104
hetdamspel@kndb.nl

Vaste medewerkers

Leo Aliar, Johan
Bastiaannet, Fred Ivens,
Ton Sijbrands, Johan
Krajenbrink, Gep
Leefflang, Alex
Mathijssen, Wim van
Mourik, Leen de Rooij,
Harry de Waard,
Marten Walinga.

Bonds bureau/ Redactieadres

Bondsdirecteur:
Theo Stoverinck
Dorpstraat 43a
6991 HE Rheden
Postbus 100
6990 AC Rheden
026-4952309 (ook fax)
026-4954198
(ledenadministratie)
bonds bureau@kndb.nl
Postbank 140731
Rabobank 16.11.61.588
t.n.v. Penningmeester
KNDB
Post voor het bestuur
via het Bonds bureau

Abonnement

€ 14,95 per jaar.
Het Damspel wordt
onder alle leden van
de KNDB verspreid.
Abonnees zijn lid van
de KNDB.
For subscription rates

abroad please contact
bonds bureau@kndb.nl
Pour les tarifs d'abonne-
ments à l'étranger
veuillez contacter
bonds bureau@kndb.nl
Het Damspel is ook
verkrijgbaar in braille.
Voor informatie: CBB,
0341-565477

Bonds bureau FMJD
Orteliusstraat 147/hs
1057 AX Amsterdam
020-6167402

WCDA

G.J. van der Werff,
Burg. Bickerstraat 53
1111 CA Diemen
020-6994090

Damas

A. Bode
Gaastlaan 61
8304 JE Emmeloord
0527-615828

**Kring voor
Damproblematiek**
Krijn Hemminga
Saltshof 2013
6604 ER Wijchen
024-3230016
krijnh@gmail.com

NVGD

M. Zandbergen
Fluessen 38
8032 MK Zwolle
038-4551978

Vormgeving

Graficelly, Reeuwijk

Druk

BDU, Barneveld

VAN DE REDACTIE...

Een feestelijk, maar ook een droevig nummer van Het Damspel ditmaal.

Feestelijk omdat dit de honderdste jaargang van Het Damspel is. Sommigen van u weten misschien dat de Dambond pas in 2011 honderd jaar bestaat. Hoe het kan dat dit blad nu al zijn honderdjarige bestaan viert? Meer over de geschiedenis van Het Damspel vindt u elders in dit blad.

Het eerste nummer van dit jaar is helaas ook een droevig nummer. Door het hele blad vindt u bijdragen over hen die ons ontvielen. Speciaal wil ik noemen KNDB-erevoorzitter Joop Meure. Maar ook Johan van den Boogaard, de langst zittende redacteur van Het Damspel, die tot 2007 de rubriek problematiek verzorgde.

Astrid van der Stelt
redactrice Het Damspel

INHOUD

Inleverdatum kopij volgend nummer:
22 MAART 2008

*Uw toernooi in Het Damspel?
Neem contact op met de redactie.*

DAMNOTATIE

01	02	03	04	05
06	07	08	09	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30
31	32	33	34	35
36	37	38	39	40
41	42	43	44	45
46	47	48	49	50

Toernooien

NK rapid	3
Sneldammen Wamel	9
NK dammen 2008	11
Damnacht Aalderink	14
WK junioren en meisjes	22
Halve finales NK	25

Rubrieken

Ivens	15
Eindspel	16
Fries dammen	17
Problematiek	18
Gelijk of ongelijk	19
Vuurwerk	20
Kijkjes in de damwereld	24
Partij-analyse	28
Zetje schrap!	30
Panorama	34

Overigen

FMJD'ers en Beijing	4
De dambordencollectie	8
Sport en Zaken	10
In Memoriam: Joop Meure	12
Henk Boers erelid	15
Damarchief Ton van den Elzen	19
Topsport en talentontwikkeling	21
Leden Damlust in het zonnetje	21
Van het bestuur	26
Bestuurscolumn	26
100 jaar Het Damspel	27
Dammen in Mali	31
DamZ!	32
Damkalender	33

NK RAPID

HATTRICK VOOR ANTON VAN BERKEL

Het NK rapid is nog jong. Op 23 december werd het kampioenschap voor de derde maal gespeeld. De eerste twee edities werden gewonnen door Anton van Berkel. Ook dit jaar was hij – na sudden death met Wim Bremmer – opnieuw de beste.

In het Nationaal Denksportcentrum te Utrecht wordt gespeeld volgens het knock-outsysteem en met het Fishersysteem. Dit houdt een tempo van twintig minuten plus vijf seconden per zet in. Dit betekent dat je als deelnemer moet blijven winnen om kampioen te worden. Eén verliespartij en de titel gaat aan je neus voorbij. Wordt het remise, dan volgt een sudden death. Beide spelers krijgen vijftien minuten en in die tijd moet de beslissing vallen. Soms betekent dit dat er in die tijd wel vier partijen worden gespeeld. Hierdoor ontstaat vaak een enorm spektakel. Er werd in twee groepen gespeeld. In Groep A speelden de dammers met een rating boven de 1100, in Groep B de spelers met een rating onder de 1100.

Groep B

Niek Smeitink won de voorrondes in de B-groep en leek daardoor goede kansen te hebben. In de eerste ronde

werd hij echter al door Hans de Vast verslagen in de sudden death. De Vast wordt op zijn beurt in de tweede ronde verslagen door Lou Pietershove. In de derde ronde is de wedstrijd van Lou Pietershove tegen Lex van Amerongen zinderend spannend. Lou staat naar eigen zeggen analytisch gewonnen, maar delft het onderspit omdat zijn tijd op is. Ook de tijd van Lex is op, maar de vlag van Lou valt eerder. Topsport is bikkelaar. De finale in de B-groep wordt gespeeld tussen Frans Teijn en Lex van Amerongen. Frans Teijn is de winnaar. Lou Pietershove wordt derde ten koste van Niek Verkaik.

Groep A

In de A-groep is Anton van Berkel favoriet. Beide voorgaande edities van het NK-rapid heeft hij op zijn naam geschreven en uit zijn winst van de voorrondes blijkt, dat hij opnieuw een grote kanshebber is.

Ook Wim Bremmer doet het goed. In de tweede ronde heeft hij maar liefst drie barrages nodig tegen Mike Koopmanschap en ook in de derde ronde is er een barrage nodig, maar Bremmer weet uiteindelijk van beide spelers te winnen. Anton van Berkel weet zonder één enkele sudden death te spelen de finale te bereiken. De partij tussen Bremmer en Van Berkel is zeer spannend, maar eindigt uiteindelijk in remise. De titel gaat dus in de sudden death vergeven worden. Zowel Van Berkel als Bremmer zijn zeer gemotiveerd om de titel in de wacht te slepen. Velen verzamelen zich om het bord om niets van deze titanenstrijd te missen. De barragepartij gaat vliegensvlug. Uiteindelijk weet Anton van Berkel zijn titel opnieuw te prolongeren. Wim Bremmer wordt tweede, voor Jan van den Hooff, die in de barrage Danny Staal verslaat.

FOTO'S: JAN PIETER DROST

Eindstand

Groep A

1. Anton van Berkel
2. Wim Bremmer
3. Jan van den Hooff

Groep B

1. Frans Teijn
2. Lex van Amerongen
3. Lou Pietershove

Enkele partijen zijn te zien op www.kndb.nl. Ga naar: Nieuws, Seizoen 2007-2008.

Kampioen
Anton van Berkel

DAMWERELD OP WEG NAAR IOC ERKENNING EN DE WORLD MIND SPORTS GAMES IN BEIJING

Het blijft even stil als iedereen is aangeschoven. Tot voor kort troffen Frank Teer (links op de foto), Frits Luteijn (rechts) en Harry Otten (midden) elkaar uitsluitend achter het dambord - al was ook dat voor Frits en Harry heel erg lang geleden - en nu zitten ze naast elkaar achter een vergadertafel en geven leiding aan een mondiale vrijwilligersorganisatie.

DOOR MARCEL KOSTERS

De FMJD bestuurders zijn voor de eerste keer in hun nieuwe functie bijeen en het voelt onwennig. Treasurer Luteijn breekt echter het ijs met „Priyatnogo Appetitia!“, het Russische kookboek dat hij voor zijn nieuwe collega's heeft meegebracht. Executive vice president Otten neemt de leiding en spreekt de stand van zaken door met Luteijn en Secretary General Teer. Het is amper twee maanden geleden dat de Assemblée Générale van de FMJD het drietal in het dagelijks bestuur van de FMJD parachuteerde en kort na 1 januari 2008, het moment dat Otten zoals aangekondigd zijn nieuwe taken heeft opgepakt.

De aanstelling van liefst drie Nederlanders in het nieuwe bestuur lijkt ondermeer te bewijzen dat de neuzen internationaal weer dezelfde kant op staan. Het kersverse bestuur kreeg van de assemblee twee boodschappen mee. Binnen een maand moest een nog lopende aanvraag voor erkenning van de damsport door het Internationaal Olympisch Comité (IOC) worden afgerond en bovendien moest het bestuur de organisatie voor alle aangesloten damvarianten bij de World Mind Sports Games 2008 in Beijing ter hand nemen.

Wat drijft jullie toch? Wisten jullie wel dat het geen erebaan is?

Otten: „Ik beleefde vroeger veel plezier aan het damspel en doe bovendien graag iets terug voor de samenleving. Ik ben ook voorzitter van de Stichting Comité 4 en 5 mei

Wageningen. Misschien heb ik wel vijftig jaar niet gedamd. Nadat ik ben gaan werken had ik steeds minder tijd om te dammen. Sinds een jaar of drie speel ik weer in de nationale competitie voor BDV Bennekom. Bij de FMJD zullen mijn internationale contacten en mijn kennis van management en financiële zaken het best van pas komen."

Teer: „Ik vind dammen enorm leuk en doe het al bijna vijftig jaar met veel plezier. Ik heb het er graag voor over om dat voor anderen ook mogelijk te maken door met een bestuurstaak de damwereld van dienst te zijn. Ook wil ik me graag overal mee bemoeien, maar dat is wellicht een wat minder positieve kant."

Luteijn: „Persoonlijk zie ik in mijn bestuurslidmaatschap een gelegenheid om de kloof tussen de verschillende groepen belanghebbenden in de damwereld te helpen dichten."

Frits denkt bij een kloof tussen verschillende groepen belanghebbenden ongetwijfeld ook aan de voorbije bestuurscrisis. Het afgelopen jaar is veel te doen geweest over een conflict tussen het FMJD bestuur, Anatoli Gantwarg, de Wit Russische Dambond en later ook de KNDB. Hoe kijken jullie tegen deze kwestie aan?

Otten: „Ongeacht of er een gelijk is en wie er gelijk heeft, is mijn voorlopige mening dat het, heel voorzichtig uitgedrukt, uiterst onwaarschijnlijk is dat er financiële malversaties zijn geweest. Eventuele beschuldigingen kunnen gewoon niet waar zijn. Deze kwestie is betreurenswaardig want door dit soort zaken dreigen belangrijke vrijwilligers en sponsors af te haken en dat is zeer nadelig voor de damsport."

Teer: „Een uiterst trieste zaak die alleen maar verliezers heeft opgeleverd."

Luteijn: „De kwestie Gantwarg heeft in meerdere opzichten een aardverschuiving teweeg gebracht in de internationale damwereld. Het is een symptoom van een gebrek aan vertrouwen tussen de talrijke mensen, die ieder voor zich het beste met het dammen voor hebben, maar die het vermogen missen naar elkaar te luisteren. Herstel van vertrouwen is het sleutelwoord van het huidige FMJD bestuur. We willen weer gewoon naar elkaar gaan luisteren en de werkelijkheid zoals we die zien beter aan alle partijen uitleggen."

Welke perspectieven zien jullie voor de FMJD?

Otten: „We willen de damsport vooral meer internationaal verspreiden en voorzien van een steviger financiële

De World Mind Sports Games Beijing 2008: de start van een kleurrijke toekomst?

basis. Onze voorgangers Pieter Hildering en Jaap Bus hebben op dat vlak uitstekend werk verricht en de FMJD is financieel gezonder dan ooit. Maar relatief gezien hebben we erg weinig geld beschikbaar. We werken met jaarlijkse budgetten van enkele tienduizenden euro's. Daar kun je niet eens een vergadering met alle belangrijkste damlanden voor organiseren. Dammen zal beter gedocumenteerd moeten worden. Het moet goed worden vastgelegd en er moeten meer landen bij betrokken worden. Wat mij erg leuk lijkt is de mensen verder te enthousiasmeren. Vooral de Afrikaanse en Aziatische landen zijn heel belangrijk voor uitbreiding van de damsport. En er moet ook geld zijn om nieuwe Afrikaanse landen als Niger met spelers naar Beijing te laten komen. Ik hoop dat China met zo'n groot arsenaal mensen ook zelf spelers levert. Ik hoop dat ik wat kan bereiken en misschien dat veel mensen wat gemoedelijker met elkaar kunnen omgaan. Niet ieder verschil van mening is een oorlog waard."

Teer: „De organisatie van de FMJD heeft versterking nodig. De communicatie met nationale bonden en participatie van veel nationale bonden binnen de

FMJD is te beperkt. De situatie in Rusland met twee bonden is een probleem. De mogelijkheden om WK-matches te organiseren zijn beperkt door geringe sponsor mogelijkheden. De landen die WK-toernooien willen en kunnen organiseren zijn op de vingers van één hand te tellen. Daarom moeten we met de FMJD meer communiceren met de nationale bonden. We moeten meer openheid van bestuur geven richting de damwereld via de FMJD website en via de nationale bonden. Verder moeten we helpen bij het oplossen van de problemen die we tegenkomen. Meer landen zullen in staat zijn WK toernooien te organiseren als onze aanvraag voor erkenning door het IOC gehonoreerd wordt."

Luteijn: „Het project Beijing zie ik als de grootste kans voor het dammen in jaren. Het is mede mijn taak om ervoor te zorgen, dat eruit komt, wat erin zit. Wat mij betreft mag dat wat kosten. Het evenement moet het algemeen dambelang dienen. Ik probeer gesteggel over individuele belangen zoveel mogelijk de kop in te drukken. Zelf ben ik al weer enige jaren bezig met het internet. Daar wil ik mee verdergaan. Ook voor Beijing moet er een mooie website komen. Daarvoor heb ik zoveel hulp nodig als ik kan krijgen. Ik ben dolblij, dat de KNDB ons daarbij voluit wil steunen."

„Niet ieder verschil van mening is een oorlog waard."

HARRY OTTEN

Lees verder >

Het FMJD bestuur bestaat uit zeventien mensen. Waar zijn deze mensen nu en kunnen jullie iets over ze vertellen? Hoe kijken jullie aan tegen liefst drie Nederlandse bestuursleden in het Comité Directeur?

Otten: „Dit is een werkoverleg en geen bestuursvergadering. Ik ken alleen Frank en Frits. We hadden voor deze afspraak al uitgebreid contact per e-mail en telefoon. De andere bestuursleden ontmoet ik op de eerste CD vergadering op 22 en 23 februari in Amsterdam.”

Teer: „Voor het dagelijks bestuur werken we vooral veel samen met Henri Macaux uit Frankrijk en Johan Demasure uit België. Tournament director Henri Macaux is een harde werker, soms misschien een beetje veel op zichzelf. Hij besteedt enorm veel tijd aan het dammen en organiseert veel toernooien zowat in zijn eentje. Een tekenende uitspraak van hem is “Quand on aime, on ne compte pas.” (Als men lief heeft, telt men niet, red.) Johan Demasure is de tournament director youth. Hij heeft veel ervaring met jeugdtoernooien. Onder andere met zijn tientallen stropdassen met Disneyfiguren is hij populair. Onze Jakoetische president Vladimir Ptitsyn zien we regelmatig bij vergaderingen.”

Luteijn: „Persoonlijk zie ik de steun van de KNDB voor de FMJD door de jaren heen als een groot goed. Het is mij niet duidelijk, wat er mis is met een partij onbaatzuchtige liefhebbers van het spel, die helpen een werelddambond zo goed mogelijk te besturen, ongeacht herkomst en persoonlijke belangen. Er wordt wel eens het grapje gemaakt: Als Nederlanders worden benoemd in een internationaal bestuur, dan worden het op slag Europeanen. Als een Rus benoemd wordt, dan blijft hij Rus. Volgens mij heeft het internationale dammen meer behoefte aan Europeanen, dan aan mensen, die uitsluitend het eigen belang of dat van de eigen federatie nastreven.”

Jullie komen net binnen en krijgen van de Assemblée Générale twee uitdagende opdrachten. Jullie gaan ervoor?

Otten: „De World Mind Sports Games zijn een unieke kans om China voor het damspel te winnen en nog meer Afrikaanse landen te mobiliseren. Dammen is de enige denksport die op grote schaal in Afrika beoefend wordt en juist Afrikaanse landen zijn voor China als gastland van de eerste World Mind Sports Games economisch ge-

zien zeer interessant. Schaken wordt pas de laatste drie decennia in China beoefend en heeft een hoge vlucht genomen. Het zou ideaal zijn als we een vergelijkbare ontwikkeling op damgebied teweeg kunnen brengen. Erkenning van de damsport door het Internationaal Olympisch Comité brengt voor de damsport grote kansen met zich mee in de zin dat deze wereldwijd meer geld voor de damsport beschikbaar moet maken.”

Teer: „De World Mind Sports Games zijn een belangrijk evenement. Zo kort na de Spelen en in de stad waar die gehouden werden hebben ze een sterke Olympische tint. De bedoeling van de IMSA is om het evenement iedere vier jaar na de Olympische spelen te organiseren, indien mogelijk in de stad van de Spelen. Een goede organisatie van deze eerste WMSG en een goede deelname van de dammers

kan positief werken op het verzoek om erkenning van de FMJD door het IOC. Niet voor niets staat er bovenaan de FMJD website de tekst: „The FMJD strives for Olympic recognition.” Dit verzoek tot erkenning is na jaren voorbereiden in december 2007 gedaan en wordt door het IOC in 2008 en 2009 behandeld. Voor veel federaties is steun van de nationale bond door de landelijke overheid afhankelijk van erkenning door het IOC.”

Luteijn: „De Games van 3 tot 18 oktober in Beijing zijn het belangrijkste project, waar we op het ogenblik mee geconfronteerd worden. Het is een project van de heer Damiani, een bridger en kennis van Bill Gates, die bijna vanuit het niets door jaren volhouden de Chinese autoriteiten heeft weten te overtuigen van de mogelijkheden van de denksporten om ook op dit gebied iets van de Olympische gedachte vorm te geven. Hij heeft binnen de International Mind Sports Association een groep mensen om zich heen

weten te verzamelen afkomstig uit de andere denksporten, die zijn droom delen. We kwamen tot de conclusie, dat Beijing het belangrijkste evenement voor onze sport ooit zal zijn, dat we er daarom heen moeten met onze sterkste spelers, met onze talenten, met zoveel mogelijk deelnemers en met alle secties. We willen prominent in de krant en op het internet. Er hebben jeugdspelers uit China deelgenomen aan het laatste jeugdwereldkampioenschap. Als China besluit serieus een sport te gaan beoefenen, dan vormen zij in korte tijd een factor van betekenis, zoals eerder is gebleken bij onze collega denksporten. Zo'n kans om de basis van onze sport te verbreden zal geen tweede keer komen.”

„Meer landen zullen in staat zijn WK toernooien te organiseren als onze aanvraag voor erkenning door het IOC gehonoreerd wordt.”

FRANK TEER

„Beijing zal het belangrijkste evenement voor onze sport ooit zijn. Zo'n kans om de basis van onze sport te verbreden zal geen tweede keer komen.”

FRITS LUTEIJN

INFORMATIE OVER DE WORLD MIND SPORTS GAMES IN BEIJING VINDT U OP

WWW.FMJD.ORG

PERSONALIA

Harry Otten (17 juni 1948) studeerde kernfysica aan de Technische Universiteit Eindhoven en werkte elf jaar als meteoroloog voor het KNMI. In 1985 richtte hij Meteo Consult op en was daar tot 31 december 2007 managing director. Per 1 januari 2008 is hij president van de Meteo Group. Otten over deze wisseling: „Ik ben van 8 dagen naar 7 dagen in de week werken gegaan.” Een partij tegen Wim van der Kooij staat hem levendig voor de geest. „Aanvankelijk kwam ik onder grote druk te staan maar kon in de diagramstand hard counteren.”

Harry Otten – Wim van der Kooij 2-0 1978.

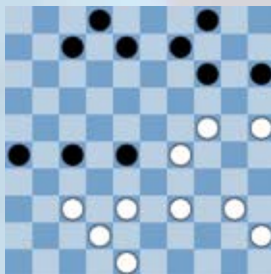

Diagram 1

Zojuist is 36. .. 22-27? gespeeld waarop wit mocht uithalen met 37.39-33! 28x39 38.38-32 27x47 39.29-23 47x20 40.23-19 14x23 41.25x 1 23-28 42. 1- 6 28-32 43.37x28 26-31 44.28-23 31-37 45. 6x50 37-41 46.48-42!

Frank Teer (23 mei 1950) studeerde en promoveerde in de informatica. Na verscheidene aanstellingen als systeemontwerper besloot hij zich volledig op het dammen te richten. Als speler reiken zijn successen van Nederlands studentenkampioen in 1973 tot zilver in het Europees veteranenkampioenschap in 2007. Frank heeft vanaf de jaren '70 in elk denkbaar bestuur gezeten. Ondermeer KNDB bestuurslid vanaf 1979 en lid van de Commission Technique van de FMJD vanaf 1980.

Frank bewaart goede herinneringen aan de partij Teer- Van der Wal vierkamp Groningen 1979:

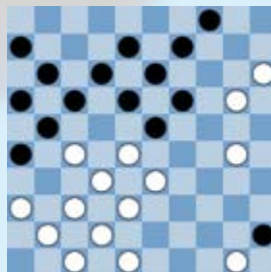

Diagram 2

„In deze explosieve stand offerde wit met 28. 27-22 18x27 29. 30-25. Zwart zag uiteraard de dam naar 3 met 33-29, 36-31, 28-22, wilde niet terugofferen met 23-29 en gebruikte vrijwel al zijn bedenktijd en kwam tot de conclusie dat hij de dam op 3 met

13-18 30. 33-29 23x34 31. 28-22 17x28 32. 32x03 wel toe kon laten. Toen was echter helaas voor hem een andere dam mogelijk en wit speelde uiteraard 30. 37-31 26x46 31. 47-41 46x37 32. 42x02 en de vlag van zwart viel met nog 19 zetten te spelen. Bij mijn NK deelname ruim 10 jaar later meldde Jannes mij aan het begin van de partij dat hij nog een appeltje met me had te schillen.”

Frits Luteijn (6 december 1953) studeerde civiele techniek aan de TU Delft en was tot 1985 profdammer. Sinds 1985 werkt hij in de IT als computer programmeur, ontwerper en is tegenwoordig teamleider. Luteijn heeft verscheidene bestuursfuncties waar- onder penningmeester vervuld en is ondermeer wereldkampioen correspondentiedammen. Luteijn: „Een van de belangrijkste gebeurtenissen in mijn damcarrière was de overwinning, die ik in 1975 met zwart wist te boeken op Harry Otten.

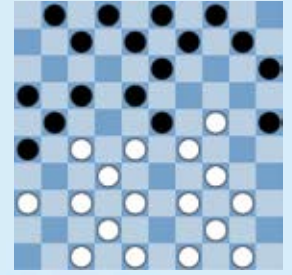

Diagram 3

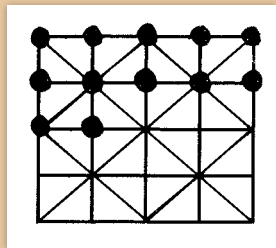
De stand was aan de orde geweest op de top/subtoptraining naar aanleiding van de partij Gantwarg - Drost uit het Suikertoernooi 1974. Ik was toentertijd nog niet uitgenodigd. De gedachte achter het zwarte spel is om de eigen centrumschijf 23 uit te wisselen tegen schijf 27. De aanval tegen de witte lange vleugel heeft dan veel betere perspectieven, dankzij het hopeloze groepje schijven achter de witte schijf 19. Bij de eerste pogingen lieten de zwartspelers direct slaan. Daarbij bleek wit zich op meerdere manieren staande te kunnen houden. Als toeschouwer tijdens de partij Gantwarg - Drost vroeg ik mij reeds hardop af of zwart niet beter een keertje kan opvangen met 9-14x14 alvorens de aanval tegen schijf 27 te openen. Het idee kwam blijkens deze partij als een complete verrassing voor de complete Nederlandse damtop. Er volgde: 17...9-14 18.28x19 14x23 19.38-33 7-11 20.33-28 2-7 21.28x19 17-22 22.39-33 22x31 23.36x27 11-17 24.47-41 17-22 25.41-36 22x31 26.36x27 7-12 27.44-39 12-17 28.50-44 (37-31 ??) 17-22 en het ging als een mes door de boter. Later heb ik er een boek over geschreven.”

De Fédération Mondiale du Jeu de Dames oftewel Werelddambond coördineert en stimuleert de ontwikkeling van de damsport in de wereld. Zestig jaar geleden stond Nederland met België, Frankrijk en Zwitserland aan de wieg van de FMJD en is sindsdien niet weg geweest. Tegenwoordig zijn 57 landen aangesloten bij de FMJD. Dankzij de inspanningen van de vroegere FMJD president Wouter van Beek is de FMJD ook aangesloten bij de internationale sportkoepel GAISF en is de FMJD één van de oprichters van IMSA, de International Mindsports Association en organisator van de World Mind Sports Games in Beijing. De FMJD is momenteel niet vertegenwoordigd in het bestuur van de IMSA.

De dambordencollectie, historische borden en laboratoriumborden

DOOR BRAM DOEVES

Het eeuwenoude Alquerquebord

1. INLEIDING

De interessante rubrieken over met name het **alquerquebord** van Wim van Mourik in de twee laatste afleveringen van *Het Damspel* van 2007, geven mij aanleiding om nog eens stil te staan bij de damborden-collectie¹. Er zijn op dit moment vijf soorten damborden te onderscheiden. Dat zijn de hierna aan bod komende snijpuntenborden, de traditionele open speelvlakkenborden, de dichte speelvlakkenborden, het puntenbord en het lijnstukkenbord. Bij het vergelijken van die borden valt het op dat de bordvorm van zekere invloed is op de spelregels. Een "dambord" vat ik ruim op als een bord waarop je zou kunnen "dammen". "Dammen" vat ik daarbij op als een strategisch spel: meer specifiek als een denkspel voor twee personen op basis van eenvoudig materiaal met als doel de "tegenstander" van zijn materiaal te ontdoen, met een brede remisemarge. De materiële promotiemogelijkheid compliceert en versnelt het damspel. Schaken en go vallen in deze opvatting dus niet onder "dammen". Schaken niet vanwege het complexe materiaal. Go niet vanwege het ontbreken van de remisemarge en de promotiemogelijkheid.

2. DE DAMBORDENCOLLECTIE

2.1 Snijpuntenborden

Alquerquebord

De oudst bekende Moorse geschiedenislijn. Het alquerquebord is eeuwenoud, maar pas in 1952 wordt hiervan melding gemaakt in Engelstalige literatuur². Mogelijk komt het bord uit het oude Egypte. De Afrikaans-Arabishe oorsprong van het bord lijkt daarentegen nauwelijks twijfel. Het bord is tijdens de Moorse overheersing omstreeks de 10e eeuw in Zuid-Spanje beland, en op Madagaskar is ook een variant van dit bord bekend. Doordat Zuid-Spanje van de 8e eeuw tot bijna 1500 overheerst is door de Moren zal Spanje een belangrijke Europese toegangspoort voor het Arabische dammen zijn geweest. Alquerque is de Spaanse verbastering van het Arabische el-quirkat. Alquerque komt voor in *het Boek der spelen* van Koning Alfonso de Wijze, eind 13e eeuw³. Veel van het papieren Moorse en ook Joodse erfgoed uit deze tijd is helaas verbrand door de Spaanse Inquisitie, vooral nadat tegen 1500 na de "reconquista" Moren en ook Joden het leven onmogelijk gemaakt werd in Spanje. **De Romeinse geschiedenislijn.** In aanvulling op de oudst

bekende geschiedenislijn, vermeldt Arie van der Stoep een nieuwe lijn in zijn meest recente boek over de damgeschiedenis en ook in zijn website. Niet later dan in de 2e eeuw voor Christus wordt het alquerquebord ook beoefend in Rome. Met een korte dam in plaats van de lange Moorse dam. Verder is het dammen in nagenoeg geheel Europa in de 14e eeuw van het alquerquebord overgestapt op het schaakbord.⁴

De moeder van alle damborden. Hierna komen verschillende damspellen aan bod die in de kern overeenkomen met de Moorse en Romeinse alquerqueborden. Het alquerquebord bevat behalve diagonalen, ook horizontalen en verticalen. Dit bord biedt daardoor de mogelijkheid van diagonale en orthogonale bewegingen. Het bord lijkt mij daarom te typeren als de moeder van alle damborden.

Molenspel.

Een snijpuntenbord dat niet de eenvoudige regelmaat heeft van een dambord. Ik noem dit bord toch omdat het in Nederland bekende molenspelbord exact gelijk is aan het bord uit de afbeelding in *Het Damspel* van de Egyptische borden⁵. Het molenspelbord telt 24 snijpunten, inclusief hoekpunten, van alleen horizontalen en verticalen. Het is de bedoeling om 3 gelijke pionnen op een rij te krijgen, waarbij een pion van de tegenstander wordt geëlimineerd.

Go-spel.

In het Japanse/Chinese go-spel kunnen de pionnen op alle snijpunten staan van horizontalen en verticalen. Het go geeft in vergelijking met het molenspel geen patroonvoorschriften, en is dus een veel ingewikkelder spel dan het molenspel. Go gaat om het opbouwen van veldoverzicht en het insluiten van de pionnen van de tegenstander. Een spelletje go tussen grootmeesters kan of kon 16 uur duren. Remise komt niet voor maar een voorgift is gebruikelijk om spelers van uiteenlopende speelsterkte een gelijke winstkans te bieden⁶.

Dambord De Rivière, 1888.

Het dambord van schaker de Rivière⁷ bestaat uit 9 en 10 op elkaar staande diagonalen van verschillende lengten, met de damschijven op de 50 snijpunten. Dat bord heeft de snijpunten en de diagonalen gemeen met de Egyptische alquerqueborden. Op de website van dammer Eric van Dusseldorp zijn foto's te zien van een driedimensionaal 32-snijpuntenbord, dat verrassend genoeg op de Filippijnen in gebruik is.

Andarrayabard, 1992.

Govert Westerveld publiceerde op basis van een vondst van Rob Jansen een artikel in *Het nieuwe Damspel*,

- 1 Wim van Mourik en Arie van der Stoep hebben desgevraagd een vorige versie voorzien van commentaar, waarvan ik dankbaar gebruik heb gemaakt.
- 2 *Het damspel*, september en december 2007, Wim van Mourik, 100 jaar later en nog geen foto. Een artikel over de damspelgeschiedenis, met name over de mogelijke oud-Egyptische oorsprong van het alquerquebord. Maar er zijn twijfels over de echtheid van de vindplaats die bovendien slechts terug te voeren zou zijn tot één tempel in Egypte.
- 3 Jack Botermans, Tony Burrett, Pieter van Delft, Carla van Splunteren, *Een wereld vol spelletjes*, 1987. De term el-quirkat komt voor in een boek uit de 10e eeuw *Kitab al-Aghani*. In Madagaskar is het bord vergroot met licht afwijkende spelregels, bekend onder de naam *Fanorona*. In Afrika en Spanje wordt nog steeds ook alquerque gespeeld. Het is aannemelijk dat op dit bord al vroeg een damspel met promotie is gespeeld, al geven de eerste bronnen geen damspel, maar een bordspel zonder promotie aan (maar vanzelfsprekendheid wordt niet altijd geregeld). Botermans wijst ook op zamma, "viervoudig alquerque" uit de Sahara, dat met promotie wordt gespeeld. Bovendien licht ook Arie van der Stoep alquerque of el-quirkat als damspel toe, zie verwijzing 4.
- 4 Arie van der Stoep, *Damspel in relatie tot schaakspel en alquerque*, 2005; zie ook zijn website, verwijzing 7.
- 5 Zie de tweede verwijzing.
- 6 Zie de website van de Nederlandse Go Bond. Kenmerkend voor go is de bordgroottevariatie, 19x19 is standaard, 9x9 of 13x13 voor beginners, en de complexe voorgifftabel voor gelijke winstkans voor spelers van een uiteenlopende speelsterkte. Zie ook de verderop genoemde mindsportswebsite.
- 7 In *De Problemist* zijn in 1970 twee artikelen over toen bekende damborden gepubliceerd, waaronder het bord van Arnous de Rivière. De volgende dammers hebben over de damgeschiedenis gepubliceerd. K.W. Kruijswijk; Wim van Mourik, Govert Westerveld en Gerhard Bakker hebben veel artikelen over de damgeschiedenis in de jaren zeventig – negentig gepubliceerd in *Het Nieuwe Damspel*. Arie van der Stoep heeft niet alleen veel gepubliceerd over de damgeschiedenis, maar heeft ook een eigen website hierover, zie www.draughtshistory.nl.

1992-2, getiteld *Andarraya, a 15th century Spanish board game*. Mogelijk zijn de spelregels afwijkend maar komen het andarrayabord en het Filipijnse bord overeen. Het andarrayabord wordt namelijk geduid als een lijnenbord waarvan de lijnen er op het eerste gezicht uitzien als een geheel van ruiten maar voor vissers als de mazen van een net, een "andarraya". Govert spreekt over een "board game" ofwel een "bordspel" en niet over een damspel⁸.

2.2 De traditionele open speelvlakkenborden

100-64-144. De speelvlakkenborden zijn ongetwijfeld op dit moment de meest bekende en bespeelde borden. Als je een 100-veldenbord geïsoleerd bekijkt, vallen allerlei bijzonderheden nog niet zo op. Maar het is opmerkelijk dat bij checkers op een 64-veldenbord, in grootte één maat kleiner dan een dambord, wezenlijk andere regels worden toegepast. Op een checkerbord wordt bijvoorbeeld niet achteruitgeslagen, en de dam is in zijn bewegingen net een schaakkoning. De spelontwikkeling heeft naar tijd en plaats uiteenlopende populaire spellen opgeleverd. Niet alleen tijd en plaats, ook de bordgrootte kan met deze verschillen te maken hebben. Een bord met 32 speelvelden is immers beduidend kleiner dan een bord met 50 speelvelden, het scheelt 36%.

Vierkant bord met open velden. Verder is opmerkelijk, dat er maar 50 van de 100 velden in gebruik zijn. Ofwel 50 velden zijn eigenlijk overbodig. Maar deze overbodige velden werken wel mee aan de bordvorm. Een speelvlakkenbord is een markant vierkant bord met een markante beginopstelling. Bij tussenmaten tussen 100 en 64 velden zou dit aspect worden prijsgegeven.

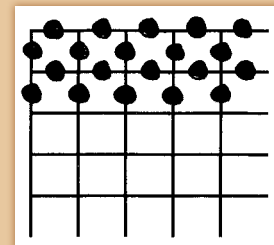
⁸ Waarom soms van bordspel en soms van damspel wordt gesproken, hangt af van de interpretatie van de promotieregels van het spel, zoals u ook uitvoeriger kunt u nalezen bij Arie van der Stoep, zie eerdere verwijzingen.

⁹ Zie de zevende verwijzing.

¹⁰ Zie de zevende verwijzing.

2.3 Het unieke puntenbord, Poirson-Prugneaux, 1855

Vooraf vroeger werd in kranten en dambladen veel gebruik gemaakt van het puntenbord of het schrijfma-chinebord van Poirson-Prugneaux⁹. De 50 punten worden op dat bord vervangen door bijvoorbeeld o's en x's op de velden waar de witte en zwarte schijven staan. Dit bord is in zijn soort uniek.

Het lijnstukkenbord, Doeves, 1970

2.4 Het lijnstukkenbord, Doeves, 1970

In de tijd van het artikel in *De Problemist*¹⁰ in 1970 over historische damborden maakte ik al enkele jaren in briefkaartcorrespondentie gebruik van het lijnstukkenbord, volgens mij een benadering van het kleinste bord. Handig ook voor het snel noteren van damdiagrammen. Slechts vijf horizontale en vijf verticale lijnen in een raster, zo uit de hand te maken, met op de 50 lijnstukken de schijven. Maar in al die jaren sindsdien, ben ik het nog nooit ergens anders dan thuis tegengekomen. Het is geen symmetrisch bord, althans niet in mijn versie, ik begin boven links met een horizontale en een verticale lijn, dus linksboven is het bord dicht, met twee dichte zijden, en voor de rest is het een open bord, geen rechterzijde, geen onderzijde, die twee kanten lijken op harken. Net als het puntenbord is de lijnstukkenhark uniek in zijn soort. Kennelijk toch meer geschikt als tuingereedschap dan als dambord.

Wordt vervolgd...

DAMVERENIGING SLAGVAARDIG 60 JAAR

30 keer Open Sneldamkampioenschap van Wamel

DOOR ANTON JANSSEN

Damvereniging Slagvaardig in Wamel is in 1947 opgericht en bestaat 60 jaar. De Gelderse club organiseerde in de Kerstweek voor de dertigste keer haar Open Sneldamkampioenschap van Wamel. Bij deze sneldamavonden wordt gespeeld met een tempo van 10 minuten per speler per partij, zonder arbitrage. In overleg met de deelnemers wordt afgesproken geen beroep op arbitrage te doen. De redenering is dat het gezonde verstand en de sportieve instelling boven alles moeten gaan. Het is tekenend dat in Wamel nooit meningsverschillen of conflicten ontstaan. Slagvaardig typeert het toernooi als een mengeling van gezelligheid en presteren. Bekende spelers hebben in Wamel de eerste prijs gehaald zoals Jeroen van den Akker, Anton van Berkel, Ingo Greveraars, Daniël Merkus, Marcel Monteba en Johan Sterrenburg.

Het sneldammen in Wamel trekt altijd veel deelnemers. Het record aantal (134) werd in 1999 gehaald. De laatste jaren staat de deelname onder druk. Steeds meer toernooien vallen nu in de Kerstweek. Op 27 december waren op enkele andere plaatsen damtoernooien. Slagvaardig haalde bij deze dertigste editie 94 deelnemers en had ook een kwalitatief sterk deelnemersveld. In de hoofdgroep met 33 spelers kwamen gevestigde namen als die van Martin Dolfing, Ron Heusdens, Anton van Berkel en Frank Teer uit. Nederlands jeugdkampioen Pieter Steijlen, net terug van het WK in Frankrijk, was ook van de partij.

De top vijf van 2007 in Wamel:

Landelijke hoofdklasse (33 deelnemers):

1. Martin Dolfing	Groningen	14 punten
2. Pieter Steijlen	Culemborg	12
3. Ron Heusdens	Schiedam	11
4. Anton Kosior	Dordrecht	11
5. Jasper Daems	Dongen	11

Provinciale hoofdklasse (20 deelnemers):

1. Jozef Linssen	Wageningen	13 punten
2. Evert Jochensen	Ede	11
3. Henk Hoksbergen	Heteren	11
4. Henk Stoop	Culemborg	10
5. Jan Jacobs	Nieuwegein	10

Eerste klasse (23 deelnemers):

1. Jacob van de Groep	Slidrecht	13 punten
2. Jan Bos	Ederveen	12
3. Evert van de Groep	Slidrecht	11
4. Jan van de Klift	Ederveen	11
5. Gera Hol	Arnhem	10

Tweede klasse (18 deelnemers):

1. Jan Sonius	Hellevoetsluis	12 punten
2. Geurt Hendriksen	Lunteren	12
3. Niek van Zoelen	Druten	11
4. Evert Verwoert	Opheusden	9
5. Jan Jaap de Heer	Lexmond	9

Zilveren Kruis Achmea stelt uitgebreide sponsorproposities op voor de KNDB

SPORT & ZAKEN

"Zilveren Kruis Achmea heeft ons op een realistische en constructieve manier onze sterke en zwakke punten doen inzien. Daarbij werkte de inzet van professionals voor ons zeer verfrissend", aldus Marcel Kusters, secretaris van de KNDB.

DOOR MAAIKE VAN MEERTEN

De aanleiding

De Koninklijke Nederlandse Dambond (KNDB) heeft ongeveer 7.500 leden. De bond is in het kader van het NOC*NSF traject 'strategische sportmarketing' de afgelopen jaren aan de slag gegaan met een bondsplan. Bij het doorlopen van het traject zijn op het gebied van sponsoring twee hulpvragen boven komen drijven. Aan de ene kant constateert de KNDB dat een aantal bedrijven en organisaties interesse heeft in sponsoring van de dambond, maar dat de expertise ontbreekt om deze bedrijven een goede propositie voor te leggen. Aan de andere kant is sponsoring binnen het dammen tot op heden veelal gebaseerd op de persoonlijke relaties die mensen met dammen hebben. De KNDB koestert deze sponsors en wil ze optimaal van dienst zijn. Bovendien wil de KNDB advies over hoe externe partijen op primair zakelijke gronden verbonden kunnen worden aan de KNDB.

Door expertise van buitenaf in te zetten hoopt de KNDB geadviseerd te worden over het opstellen van sponsorproposities om zo de gegadigde bedrijven te kunnen begeleiden en nieuwe verbanden aan te gaan. Sport & Zaken heeft Zilveren Kruis Achmea in mei 2007 bereid gevonden om zich in de zomer te storten op dit project.

De aanpak

Na een gezamenlijke intake en een uitwisseling van de benodigde informatie waaronder het marketingplan is Zilveren Kruis Achmea aan de slag gegaan. Gedurende dat proces is onderling contact geweest tussen de KNDB en Zilveren Kruis Achmea,

maar vooral intern bij Zilveren Kruis Achmea. Marcel Woudman, alliantie-manager bij Zilveren Kruis Achmea: *"Het is een pittig maar leuk traject dat we zijn ingegaan, met een lastig marketingvraagstuk. Logisch ook, als het gemakkelijk was geweest dan had de KNDB het zelf wel gedaan".*

Met verschillende groepen van onder andere imagomarketing-medewerkers en sportmarketeers heeft Zilveren Kruis Achmea de verschillende mogelijkheden uiteengezet, waarna begonnen is aan een analyse. Marcel Kusters: *"Voor ons was het traject een bewustwordingsproces. Wie zijn wij en wie past daarbij? Veel weet je ergens al wel, maar er was een aantal eye-openers".*

Het resultaat

Tijdens de analyse bleek dat er meer mogelijk was dan de sponsorproposities die in eerste instantie waren afgesproken. Zilveren Kruis Achmea kon de merkidentiteit in kaart brengen en naar sponsorthema's vertalen. Daarbij kwamen zowel doelgroepen als merkwaarden, branches en merken aan de orde. Marcel Woudman: *"We hebben voorstellen gedaan over hoe de KNDB zich attractiever kon maken voor sponsors. Maar ook kon de KNDB aan de hand van de analyse een beeld krijgen van het profiel van de leden en op grond daarvan kansen en bedreigingen in kaart brengen".*

Het resultaat is een helder document dat de merkidentiteit van de KNDB weergeeft met het oog op het vinden van passende sponsors, maar ook drie gedetailleerd uitgewerkte sponsorproposities met bijbehorende conceptcontracten.

De samenwerking

Het project heeft een totaalpakket opgeleverd dat meer omvat dan de KNDB had verwacht. De ledenanalyse en de merkidentiteit zijn dan ook met veel enthousiasme ontvangen. De KNDB en Zilveren Kruis Achmea bestempelen de samenwerking, ondanks het feit dat de van tevoren opgestelde planning niet is gehaald, als zeer prettig. Volgens Zilveren Kruis Achmea, dat de inzet van de KNDB als zeer constructief bestempelt, is de houding van de bond een groot compliment waard: *"Het doorlichten van de eigen bond kan confronterend zijn, maar de opmerkingen om doelgroepgericht te werk te gaan en de opbouwende kritieken werden zeer positief opgepikt".*

Hoe nu verder?

Na een afsluitend gesprek en een korte evaluatie hebben beide partijen met een goed gevoel de samenwerking beëindigd. Het door Zilveren Kruis Achmea opgestelde document is bij het bestuur van de KNDB ter bespreking neergelegd, waarna het bestuur enige tijd heeft genomen om de merkidentiteit op zich in te laten werken. De sponsorproposities zijn doorgesproken met de portefeuillehouders en intern is overlegd hoe de sponsorproposities kunnen worden uitgezet.

Op dit moment stemt de KNDB de organisatie op het plan af, waarna de proposities via de site en andere kanalen aangeboden worden aan potentiële sponsors. Zo hoopt de KNDB structurele sponsors van binnen en buiten de damwereld aan zich te verbinden om de sport en de bond structureel sterker neer te kunnen zetten.

DAMBOND WIJST NK DAMMEN 2008 TOE AAN DAMVERENIGING EMMELOORD

Damvereniging Emmeloord in de gemeente Noordoostpolder mag in samenwerking met de stichting Aanzet het Nederlands Kampioenschap Dammen 2008 gaan organiseren. Dat heeft het bestuur van de KNDB bekend gemaakt. Het bedrijf Steegro uit Emmeloord wordt hoofdsponsor van het evenement. Damvereniging Emmeloord en de gemeente Noordoostpolder zijn blij dat het gelukt is dit grote evenement binnen te halen.

Het NK Dammen 2008 wordt van 9 tot en met 19 april 2008 gehouden in de schitterende Beurszaal van theater 't Voorhuys, Beursstraat 1 te Emmeloord.

De deelnemers aan het NK Dammen 2008 verblijven in het stijlvolle Hotel Restaurant Grandcafé 't Voorhuys dat gesitueerd is in het centrum van Emmeloord.

Veertien Nederlandse topspelers, waaronder vijfvoudig kampioen Kees Thijssen, komen naar Emmeloord om te strijden om het Nederlands Kampioenschap. Voor het eerst tijdens een NK zullen de

partijen op elektronische borden gespeeld worden, zodat ze live op internet te volgen zijn. Naast het NK Dammen 2008, probeert het organisatiecomité ook een randprogramma met interessante damactiviteiten in Emmeloord te organiseren. Ook wordt overwogen om een schooldamtoernooi te organiseren.

Het organisatiecomité van het NK Dammen 2008 bestaat uit: Henk van der Steege, Henk Boers, Bart Jonker, Gert van Willigen, Joop Kip en Dik Glazenburg. Binnenkort wordt het erecomité samengesteld.

De plaatselijke organisatie heeft het bedrijf Steegro bereid gevonden om hoofdsponsor te worden van het NK dammen 2008. Steegro is nauw verbonden met de damsport in Emmeloord. Zo was Steegro hoofdsponsor van de onlangs gehouden succesvolle wereldrecordpoging kloksimultaandammen door wereldkampioen Alexander Schwarzman en sponsoren ze al enkele jaren het schooldamtoernooi in de gemeente Noordoostpolder. Steegro B.V. is één van Nederlands vooraanstaande specialisten in bemiddeling voor de agrarische sector. Met name op het gebied van de diverse productiequota beschikken zij over een unieke kennis.

De subsponsors zijn de gemeente Noordoostpolder, de provincie Flevoland, Hotel Restaurant Grandcafé 't Voorhuys, Gibo-groep accountants en adviseurs, Tamek Groep accountants en belastingadviseurs, Het Huis van Hooff Opticiens te Emmeloord.

De eerste contacten met de gemeente Noordoostpolder en met name met wethouder Jaap van der Est over het NK Dammen 2008 dateren uit december 2006. Er werd gesproken over de wereldrecordpoging kloksimultaandammen, het NK Dammen 2008 en zelfs voorzichtig over de WK Dammen 2011. De KNDB bestaat in 2011 honderd jaar en zou dan graag het WK Dammen 2011 in Nederland willen organiseren.

PROGRAMMA

Woensdag 9 april 2008

12.00 uur: Openingsceremonie
13.00 uur: de openingszet door burgemeester Willem van Rappard.

13.00 uur: Ronde 1

Donderdag 10 april 2008

10.30 uur: Ronde 2

Vrijdag 11 april 2008

9.30 uur: Ronde 3

16.00 uur: Ronde 4

Zaterdag 12 april 2008

10.30 uur: Ronde 5

Zondag 13 april 2008

10.30 uur: Ronde 6

Maandag 14 april 2008

9.30 uur: Ronde 7

16.00 uur: Ronde 8

Dinsdag 15 april 2008

10.30 uur: Ronde 9

Woensdag 16 april 2008

10.30 uur: Ronde 10

Donderdag 17 april 2008

10.30 uur: Ronde 11

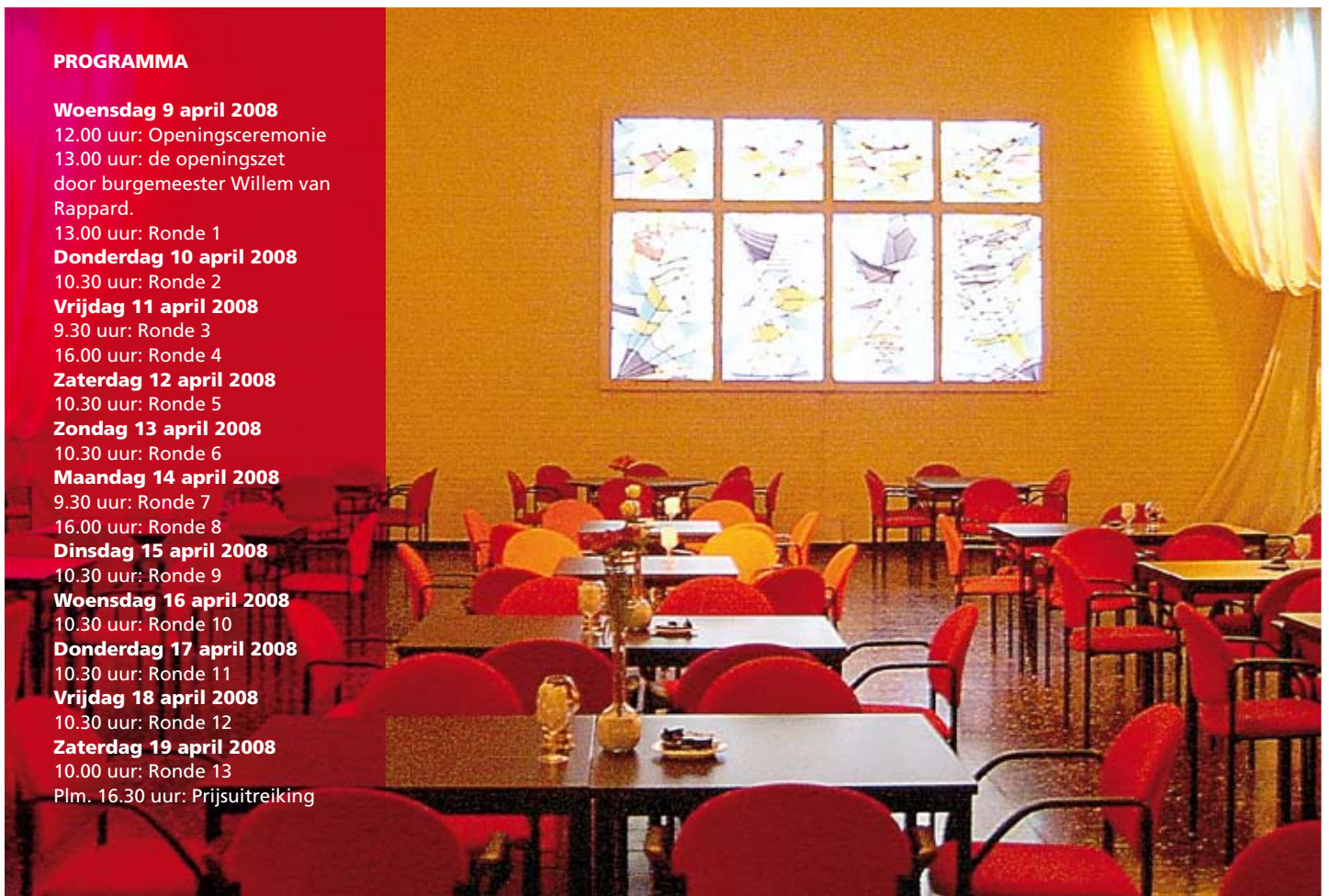
Vrijdag 18 april 2008

10.30 uur: Ronde 12

Zaterdag 19 april 2008

10.00 uur: Ronde 13

Plm. 16.30 uur: Prijsuitreiking

BRUISEND VAN ENERGIE EN OPTIMISME

Johannes Hendricus Meure (1913 – 2008)

Opening van het Europees Kampioenschap voor landenteams dat van 4 tot en met 13 september 1980 in Hotel De Rijsserberg te Rijssen werd gespeeld. Van links naar rechts: burgemeester Smit van Rijssen, Prof. mr. Pieter van Vollenhoven, Ton Sijbrands, arbiter Hugo Simons, arbiter Jan Rustenhoven, KNDB voorzitter Joop Meure, Luuk Jorritsma van het toenmalige ministerie van WVC, tegenwoordig VWS en Harm Wiersma. Nederland met Harm Wiersma, Rob Clerc en Ton Sijbrands zou één bordpunt tekort komen voor titelprolongatie en direct achter de Sovjet Unie met Anatoli Gantwarg, Michael Korenewski en Wjatsjeslaw Sjtsjogoljew finishen.

Opening EK
4 tot 13 september 1980
Hotel Rijsserberg

DOOR MARCEL KOSTERS

In de veelbewogen periode tussen 1977 en 1983 was Joop Meure het gezicht van de KNDB. Zijn voorzitterschap kondigde zich aan toen men hem vroeg leiding te geven aan de commissie van goede diensten tot taak hebbende een bestuurscrisis te voorkomen. Nadat hij deze crisis voorkomen had zorgde een motie van wantrouwen in de Algemene Ledenvergadering er echter voor dat het voltallige bestuur alsnog aftrad. Opnieuw moest Meure aan het werk, deze keer met een commissie formering hoofdbestuur en voortzetting bondszaken. „Het lukte een nieuw bestuur samen te stellen maar uiteindelijk moest hij zelf als voorzitter aantreden,” vertelt toenmalig penningmeester Frits van Vloten. Het bleek een nood waarvan Meure met vrijwilligers door het hele land een deugd maakte. Henk Fokkink: „Joop Meure had de gave om leiding te geven en ieder ander zo veel vertrouwen te schenken dat men voldoende vrijheid had om te kunnen functioneren en er nog een beetje plezier in te hebben ook.” Onder Meures voorzitterschap werden recreatie- en jeugddammen gestimuleerd, bereikte het ledental een recordhoogte en haalden Harm Wiersma en Jannes van der Wal de wereldtitel weer naar Nederland.

Geboren op 14 november 1913 in Haarlem, kenden velen hem onder de naam Joop. In latere jaren bij zijn Haarlemse Damclub kende iedereen hem echter als meneer Meure. Als veertienjarige jongen begon hij als leerling maatschappelijk werker in de Jansstraat te

Haarlem en behaalde zijn diploma's. Dochter Jenny (56), de jongste van twee dochters en een zoon: „Mijn vader had het in zich er voor een ander te zijn. Zelfs als hij op vakantie ging vroeg hij mij bij een paar van zijn cliënten langs te gaan om hen te verblijden met een praatje en ze te voorzien van fruit. Tot op late leeftijd heeft hij dit beroep met veel plezier uitgeoefend.”

Aanvankelijk fervent voetballer, werd Meure op 2 maart 1936 lid van de Haarlemse Damclub. In maart 1942 nam hij zitting in het bestuur van de HDC en hield dit 48 jaar vol. Van tweede penningmeester van de HDC (1942-1945) via tweede voorzitter (1945-1954) en voorzitter van de HDC (1954-1990), secretaris van het district Kennemerland (1946-1964) en voorzitter van de PNHDB (1964-1989) werd Meure naast zijn bestuursfuncties voor de HDC en PNHDB zeer actief voor de KNDB. Hij werkte in de zestig jaren ondermeer in de commissie 'opstelling leidraad voor arbiters' en voorkwam met de commissie van goede diensten een dreigende afscheiding van de provincies Friesland en Groningen. In de jaren zeventig was hij voorzitter van de reglementcommissie KNDB en de commissie Statuten en Huishoudelijk Reglement KNDB.

Na de bestuursformatie en zijn aantreden als KNDB voorzitter moest Meure met nationale en vooral internationale spanningen omgaan. Het waren de jaren van de Koude Oorlog en Nederland was in een damwedloop met de Sovjet Unie verwickeld. De Sovjets betwistten de wereldtitel die Jannes van der Wal in 1982 in Sao Paulo had veroverd omdat zij door

visumproblemen niet aan dit WK hadden kunnen deelnemen. KNDB voorzitter Meure moest met FMJD president Willem Jurg naar Moskou om tot overeenstemming te komen. Terug op Schiphol stapten beide heren met een compromis uit het vliegtuig, maar ook de relatie tussen de KNDB en de FMJD stond onder spanning.

In 1983 besloot Meure na zes jaar terug te treden als voorzitter. „Ik vond mezelf te oud worden”, vertelde hij eenvoudig. Bij zijn afscheid ontving hij de eretitel van erevoorzitter KNDB. Zes jaar later trad hij terug als voorzitter van de PNHDB en werd wederom benoemd tot erevoorzitter. Zijn opvolger Henk Fokkink vertelt: „De verenigingen waren hem dankbaar en dat bleek uit de bijdragen die resulteerden in een prachtig afscheidscadeau: een gouden horloge. Er was zelfs nog geld om het echtpaar Meure een korte vakantie aan te bieden.”

Toen Meure in 1990 tenslotte de voorzittershamer van zijn HDC neerlegde en een derde erevoorzitterschap ontving kon hij zich concentreren op het doceren van de Haarlemse schooljeugd. Hij deed dat al sinds 1985 en zou dat tot 1 juni 1999 (!) blijven doen. Met de Willem van Oranje school bereikte hij verscheidene malen de landelijke schooldam finales. In 1995 veroverde hij - de tachtig gepasseerd en waarschijnlijk de oudste (schooldam)coach van Nederland - met zijn team de Nederlandse schooldamtitel. Van zijn pupillen braken Richard Mooser, Jet Kok en Stijn Tuysel landelijk door. Veel voormalige

jeugdspelers en hun ouders herinneren zich Meure nog goed. „Meneer Meure kende iedereen en iedereen kende hem. Aimabel, bruisend van optimisme en energie. Een persoonlijkheid. Zelfs fanatieke jeugdspelers raakten geïntimideerd als hij tegenover ze ging zitten.” Meure was ijzersterk in de contacten met jeugdleden en niet te vergeten hun ouders, zoals hij ook sterk was in zijn contacten met collega bestuurders en collega dammers.

Hoewel zijn prestaties naast het dambord groter waren, was Meure ook een verdienstelijk dammer. Hij werd tussen 1978 en 2000 zeven maal clubkampioen van de HDC. Klassieke partijopzetten wisselde hij soepel af met flankspel en Keller varianten, zodat hij pupillen die dachten dat ouderen zich niet aan flankspel wagen vaak verraste. Hij kwalificeerde zich in 1996 zelfs voor het NK sneldammen in de C-categorie, maar zag van deelname af. In de vrije tijd die hij niet aan het dammen gaf, was Meure regelmatig in zijn volkstuintje te vinden waar hij steevast op de fiets naartoe ging.

De laatste jaren verslechterde zijn zicht en werd het in weerwil van een scherp blijvende geest moeilijk een dampartij te spelen. Met zijn vrouw verhuisde hij naar een comfortabele servicewoning in de buurt en al gauw trad hij toe tot het bestuur van de bewonersvereniging. De laatste twee jaar lukte het niet

meer zijn HDC te bezoeken maar de betrokkenheid bij de club, de bond, het spel en vooral de mensen bleef en op 30 juni 2007 genoot het echtpaar Meure als stralend middelpunt met volle teugen van de feestdag ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van de Haarlemse Damclub waar ze zo lang naar hadden uitgekeken. Meure was op dat moment ruim eenenzeventig jaar lid van de HDC en de KNDB. Amper een half jaar later overleed op 7 december Tiny Meure - Steenstra na een ziekbed op 93-jarige leeftijd. Het verlies van zijn vrouw en maatje woog zwaar voor Joop Meure. Het grootste deel van zijn leven had zij hem gesteund. Het laat zich raden, dat zijn dampassie ook niet ongemerkt aan de andere gezinsleden voorbij moet zijn gegaan. Dochter Jenny: „Dammen was een deel van zijn leven en ik ben er trots op dat hij afgelopen Tweede Kerstdag met mijn zoon Jeroen (28), zijn kleinzoon, zijn laatste partij heeft gedamd. De partij is in remise geëindigd.”

Na een ziekenhuisopname op woensdag twee januari bleek het bloed van de aan bloedarmoede lijdende Meure geen zuurstof meer op te nemen. De situatie was ernstig en op drie januari heeft onze erevoorzitter van al zijn dierbaren afscheid kunnen nemen en is kort na het middernacht, precies vier weken na het overlijden van zijn vrouw, in bijzijn van zijn kinderen rustig ingeslapen. Joop Meure werd 94 jaar.

20e en laatste dammen op
De Dam 22-8-1998

Finale
schooldamkampioenschap
25-11-1987

„Meneer Meure kende iedereen en iedereen kende hem.”

„Eén man bemoeide zich nog het meest direct met de kinderen. Hij was al wat ouder en had trouwens geen baard. Wat leuk dat de opa van een van de kindertjes z'n woensdagmiddagje tussen het denkend grut doorbracht. Waarschijnlijk kon hij zelf ook nog een aardig schijfje verplaatsen... Zijn enthousiasme viel me op en ik vroeg voorzichtig wie hij eigenlijk was. „Ah! Dat is meneer Meure! Ja, die geeft hier wekelijks damlessen, doet 'ie heel leuk. Hij houdt de school enthousiast.

Maar ja, hij is ook erevoorzitter van de Nederlandse Dambond. Vijfenzeventig is hij nu. Over de hele wereld gereisd met Wiersma en van der Wal, kent iedereen, iedereen kent hem. En het leukste vindt hij zulke kinderen trainingen geven...” Wat een man!

Desondanks is de naam van de grijze eminentie mij op de zaterdagavond dat ik dit stukje schrijf ontschoten. De HD-burelen zijn uitgestorven, op één jongen na, die ik niet ken en die in een verre hoek zit te werken. Als hij langs me loopt op weg naar de telex, vraag ik hem volstrekt voor de grap: „Zeg weet jij misschien wie de ere voorzitter van de Dambond is?” „Jawel, dat is Joop Meure.” antwoordt hij prompt. „Dat is wel heel sterk”, stamel ik, en ik vertel over mijn korte gesprekje met Joop Meure, na afloop, al in de regen buiten. Die vertelde me dat hij op deze zelfde Willem van Oranjeschool al eens een knaapje had opgeleid dat nu om het kampioenschap van Nederland speelt. Een zekere Richard... „Richard Mooser ja”, zegt de jongen. „Dat ben ik dus. En ik ben dammedewerker van het Haarlems Dagblad.”

Erik van Muiswinkel in Haarlems Dagblad
van 25 januari 1993

Ook van plan naar Rusland te gaan?
Regel je visum online!

visum voor Rusland.nl
Eenvoudig en goedkoop

Ga naar www.visumvoorrusland.nl
020 - 676 61 68
Postbus 20553
1001 NN Amsterdam
aanvraag@visumvoorrusland.nl

(VisumVoorRusland is onderdeel van Russia Travel)

SAA **gritter & sevink**
FINANCIEEL ADVIES
www.gritterensevink.nl
VERZEKERINGEN HYPOTHEKEN PENSIOENEN

BARKEL WINT ZESDE EDITIE DAMNACHT AALDERINK "THE VOODOO IS OVER!"

DOOR GERBRAND HESSING

Marino Barkel heeft na barrage met Leopold Sekongo de zesde editie van damnacht Aalderink gewonnen. Barkel en Sekongo verzamelden allebei 47 punten. Op de derde plek eindigde Bennie Provoost uit Zoetermeer met 46 punten, vlak voor Danny Slotboom en Gerbrand Hessing. Barkel was zichtbaar blij met zijn eerste damnacht zege. Tijdens de prijsuitreiking schreeuwde hij het uit van vreugde. Vervolgens gaf hij een speech. Hij vertelde dat hij in de editie van 2005 in aanraking is gekomen met Voodoo. Leopold Sekongo had hem mee naar buiten genomen en over Voodoo verteld. Sindsdien heeft Barkel op miraculeuze wijze al zijn partijen verloren van Sekongo. Echter, aan alles komt een eind. Barkel won dit

jaar voor het eerst van Sekongo, hij riep dan ook aan het eind van zijn speech: "Leopold, the Voodoo is over!" In de eerste klasse was Wicher Jansen, eveneens na barrage, de sterkste. Michel Stempfer uit Kampen eindigde op de tweede plaats. Beide spelers behaalden 46 punten. Danny Dix uit Brummen legde beslag op de derde plek met 43 punten. In de tweede klasse liet routinier Adriaan Noppers de jeugd achter zich. Met 50 punten was hij de beste in zijn discipline. Op plaats twee en drie eindigden Lars en Carlein Knol met respectievelijk 46 en 43 punten.

In totaal kwamen er veertig dammers naar Westerhaar voor het nachtelijke evenement. Met Westerhaarse titels in alle klassen, kan de organiserende vereniging terugkijken op een geslaagd evenement.

UW ADVERTENTIE OP DEZE PLEK?

[HTTP://DAMSPSEL.KNDB.NL](http://DAMSPSEL.KNDB.NL)
OF
SECRETARIS@KNDB.NL

KNDB-BONDSWINKEL

WWW.KNDB.NL

In de Bondswinkel van de KNDB zijn vele damboeken te koop, maar ook allerlei ander dammateriaal. Deze boeken en artikelen staan op de KNDB-site vermeld onder Bondswinkel.

WK Dammen 2003 Zwartewaterland.

Het boek geeft een prachtig overzicht van het Wereld Kampioenschap Dammen 2003 dat in Zwartsluis is gespeeld. Het boek bevat hoogwaardige analyses van Ton Sijbrands en Gerrit Boom en is voor elke damliefhebber een aanwinst. Nu wordt het aangeboden voor de zeer aantrekkelijke prijs van 10 euro (de oorspronkelijke prijs was 20 euro).

FOTO: WESTERHAARDIGITAAL

Hoofdklasse:

1. M. Barkel	Vriezenveer
2. L. Sekongo	Roosendaal
3. B. provoost	Zoetermeer
4. D. Slotboom	Enschede
5. G. Hessing	Westerhaar

1e Klasse

1. W. Jansen	Westerhaar
2. M. Stempfer	Kampen
3. D. Dix	Brummen

2e Klasse

1. A. Noppers	Westerhaar
2. L. Knol	Westerhaar
3. C. Knol	Westerhaar

FOTO: LENS NEKEMAN

Henk Boers, geflankeerd door zijn vrouw Irina, ontvangt van FMJD secretaris generaal Frank Teer de oorkonde horend bij het erelidmaatschap.

Henk Boers

verrast met erelidmaatschap FMJD

Damorganisator Henk Boers uit Zwartsluis werd 4 december verrast met het zeldzame erelidmaatschap van de Wereld Dambond FMJD. Onder valse voorwendselen naar hotel Zwartewater gelokt, ontving Boers de hoogste onderscheiding uit handen van Frank Teer, secretaris generaal van de FMJD. Boers' echtgenote Irina keek met Driek de Goede van Tamek Accountants en Lens Nekeman van Interfloor trots toe.

Vorige maand al had de Assemblée Générale in het Franse Aix-les-Bains het erelidmaatschap unaniem aan de inwoner van Zwartsluis toegekend. Frank Teer wilde de onderscheiding echter als verrassing houden: „Ik heb de onderscheiding uit het verslag van de Assemblée weg gelaten en alle federaties om hun stilzwijgen gevraagd.” De FMJD onderscheidt Boers vanwege zijn unieke verdiensten voor de damwereld. Boers organiseerde zowel het NK Dammen 2001 in Zwartsluis als twee jaar later het WK Dammen eveneens in Zwartsluis. Daarnaast tekende hij ondermeer voor de organisatie van het WK Dammen 2007 in Hardenberg, enkele van de vermaarde wereldrecordpogingen blindsimultaan dammen door Ton Sijbrands en de eerste geslaagde wereldrecordpoging kloksimultaan dammen door regerend wereldkampioen Alexander Schwarzman. Ook was Boers betrokken bij de introductie van de vorig jaar nieuw ontwikkelde elektronische damborden.

Een trotse Driek de Goede: „Dit is niet alleen eervol voor Henk Boers maar dit straalt ook af op Zwartsluis.” De Goede was met Lens Nekeman niet alleen als sponsor betrokken bij het NK en WK in Zwartsluis maar speelde ook een zeer actieve rol in de organisatie van deze toevenementen. Marcel Kusters, namens de KNDB aanwezig, onderstreepte nog eens de kwaliteit van de door de familie Boers georganiseerde evenementen waar ook de KNDB zich binnen de damwereld mee onderscheidt. „De KNDB is trots op vrijwilligers als Henk en Irina.”

In zijn dankwoord relativeerde de immer bescheiden Boers zijn unieke prestatie: „Ik heb deze onderscheiding samen met alle betrokken sponsors en vrijwilligers verdiend.”

HOE IK DOOR DE SPELREGELS NET HET WK MISTE

Ik ben nogal associatief ingesteld. Regelmatig wordt er bij mij zeg maar op een knop gedrukt en dan flitsen beelden van weleer door mijn hoofd. Britta raakt er tijdens vakanties bijkans compleet door ontregeld als ik pakweg in Canada een berg zie en dan meteen begin over een een tocht van jaren geleden door de Pyreneeën.

Dat mijn herinneringen soms wat fraaier of in elk geval anders zijn ingekleurd dan de werkelijkheid, is een constatering die ik de laatste tijd steeds vaker moet maken. Douwe Draaisma zal ook voor dit aspect van het menselijk geheugen een wetenschappelijke verklaring paraat hebben, maar die heeft er ook voor geleerd.

Aanleiding voor deze ontboezeming is de arbiterscursus die ik onlangs met goed gevolg (eindelijk weer eens ergens voor geslaagd; in tegenstelling tot mijn kinderen heb ik ook al geen veterdiploma, vandaar) heb afgelegd. Te midden van de overdaad aan spelregels en praktijkvoorbeelden die docent Hans Robben op even boeiende als leerzame wijze met elkaar verbond, buitelden de herinneringen, opgedaan in een ruim 48-jarige damcarrière, over elkaar heen.

Een gevoel van zeg maar teleurstelling bekreep me ruim dertig jaar na dato toen ik geconfronteerd werd met de volgende tekst op pagina 16 van de Arbitershandleiding 2007-2008:

Als de arbiter ziet of denkt dat de verkeerde klok loopt deelt hij dat aan beide spelers mee. De arbiter vraagt aan beide spelers: 'Wie is er aan zet?' Als dan blijkt dat de verkeerde klok loopt kan de speler die niet aan zet is zijn klok indrukken. Volgens artikel 24.5 (van het Spel- en Wedstrijdreglement) is de arbiter verplicht om dit te doen.

Ogenblikkelijk dacht ik terug aan die 22ste januari 1977 in het Denksportcentrum in Utrecht, plaats van handeling van de halve finales van het NK. Ik zat reedelijk op finalekoers – in die tijd kwalificeerden zich vier van de tien spelers van beide groepen – toen ik Johan Bastiaannet tegenover me trof. Na 48. 28-23 18x29 49. 33x24 vergat ik tijdens de slagwisseling mijn klok in te drukken. Johan, die nog vijf minuten had, bleef een minuut of tien in gedachten verzonken waarna de arbiter me op mijn schouder tikte. Of ik even mijn zetten wilde aantonen. Tsja, toen begreep ik het wel. Ik heb, meen ik, al eens eerder op deze plaats over dit voorval gerept. Ik vind nog steeds – ook toen – dat deze nederlaag primair mijn eigen schuld is. Over het morele aspect mag iedereen het zijne of het hare denken. 'Het reglement kan niet onsportief zijn', placht mijn vader vroeger regelmatig te zeggen. Daar ben ik het persoonlijk overigens lang niet altijd mee eens.

Van het drama tegen Bastiaannet – dat dus door de gewijzigde spelregels thans niet meer mogelijk zou zijn geweest – herinner ik me ook nog dat ik al die tijd – naar ik dacht – in de tijd van mijn tegenstander meedacht. Als een soort ultieme winstpoging. Ik weet ook nog dat een stuk of twintig toeschouwers de grote wijzer van mijn klok steeds dichter richting het vlaggetje zagen opklimmen, maar moesten op straffe van verwijdering hun lippen stijf op elkaar houden.

< Ton Sijbrands >

Dat gold ook voor Ton Sijbrands, destijds mijn clubgenoot bij RDG, die met mij placht mee te rijden. Het leverde me stevast een handvol gratis sigaretten op. Ik had de gewoonte met mijn knie te sturen om even snel een shaggie te kunnen rollen. Als ik daartoe echter aanstalten maakte wist Ton niet hoe snel hij me een Gauloise(?) moest offreren. Met Ton bereidde ik ook de opening voor. Er staat me echter vaag nog iets bij dat de scherpe ouverture 1. 31-27 17-21 2. 36-31 19-23 3. 41-36 21-26 4. 35-30 20-25 5. 33-29 14-19 6. 40-35 10-14 7. 44-40 11-17 (?) 8. 27-21 16x27 9. 31x11 6x17 voor wit toch wel iets te veel van het goede was.

Als mijn geheugen me niet in de steek laat kwam ik achteraf net een punt voor de finale tekort. Johan haalde het wél en debuteerde op het NK zo voortreffelijk dat hij na herkamp met Gerrit Boom en Johan de Boer zelfs mocht meedoen aan het WK. Ik weet niet meer voor de volle honderd procent of deze feiten in de tijd correct zijn maar het is wel een mooi verhaal waarin ik het niet zeg maar wel een tikkeltje suggereer dat ik zonder deze kloknederlaag misschien zelf ook zo ver zou zijn gekomen.

Droom maar lekker verder papa, zou mijn oudste dochter zeggen.... Heerlijk toch!

JOHAN BASTIAANNET

ORTELIUSSTRAAT 147 HS

1057 AX AMSTERDAM

FMJD.OFFICE@WORLDONLINE.NL

Het eerste persoonlijke wereldkampioenschap eindspelcompositie - 5

Medio december bereikte mij de droeve tijding dat **Alexander Fedoroek**, de glorieuze eerste wereldkampioen eindspelcompositie, op 10 december 2007 is overleden - geboren op 31 mei 1938 heeft hij dus niet ouder dan 69 jaar mogen worden. In verband hiermee zal aflevering 5 van mijn verslag over het PWCE een wat andere invulling krijgen dan ik oktober vorig jaar in gedachten had.

Met Alexander Fedoroek is een der grootste eindspelcomponisten aller tijden van ons heengegaan. Een korte terugblik op zijn imposante damcarrière is hier dan ook zeker op zijn plaats. In 1958 begonnen op het kleine bord maakt hij razendsnel vorderingen, ook op de honderd velden. En al in 1964 debuteert hij in het immer loodzware kampioenschap van de Sovjet-Unie. Daaraan zal hij ook nog deelnemen in 1967, 1968, 1973 en 1979. Zijn beste resultaat behaalt hij in 1973 - dertiende in een veld van twintig deelnemers. Het is de kennismaking met de Russische editie van Het Eindspel (1941) van **J.F. Moser** die bij Fedoroek in 1963 de liefde voor het eindspel doet ontluiken. Al vrij snel treedt zijn uitzonderlijke talent voor de eindspelcompositie aan het licht. Zo wordt hij meteen tweede in het eerste kampioenschap van de Sovjet-Unie voor eindspelcomposities (1966-1968) en wint daarna het tweede (1972), derde (1976) en vierde kampioenschap (1980-1981) op rij. In de vijfde editie (1984-1985) moet hij de eerste plaats delen met **Alexander Konkov** en de zesde keer (1988-1989) alleen Leonid Witosjkin voor zich dulden. Daarnaast schrijft hij diverse andere eindspelcon-

coursen op zijn naam, zoals de volgende twee van eind vorige eeuw: FMJD - 98/99 en Sjasjetsjnyj mir 1999. In 1992 verleent de FMJD hem als een der eersten de titel **GMIP** - Grand-Maître International du Problème.

Zelf heb ik Alexander Fedoroek enige malen mogen ontmoeten, voor het eerst juni 1979 in Moskou en voor het laatst januari 1991 in Amsterdam. Hij leek me een goedhartig en bescheiden mens. Wel was het voor mij vanwege de taalbarrière knap lastig om met hem te communiceren.

Hoe hier het beste recht te doen aan het prachtige oeuvre dat Fedoroek ons heeft nagelaten? Ik prijs me gelukkig dat ik hem alvast flink in het zonnetje gezet heb in HD van februari 2007. Dit maakt het nu minder nodig om hier uitsluitend eindspeltechnische hoogstandjes uit de kast te halen. Ik begin dan ook met het tamelijk bescheiden eindspel waarmee Fedoroek de derde plaats zou behalen in categorie A van het PWCE:

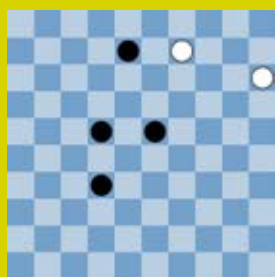

Diagram 1
A. Fedoroek, Rusland
Categorie A, 3e plaats

1.15-10!

Meteen damhalen is hier niet goed: 1.9-3? 22-27! 2.3x29 32-37 3.29-47 27-32! (3...27-31? 4.15-10 31-36 5.10-5 36-41 6.47x36 37-42 7.5-37 +) 4.15-10 37-41 5.47x36 32-38 en remise. **1...22-27!**

Veruit zwarts beste verweer: op een zet als 1...32-38 laat wit volgen 2.9-3 8-13 3.10-4 13-18 en nu simpel 4.4-13 + of ook 4.3-14 23-29 5.14-28 22x33 6.4x43 +.

2.9-3 8-12!

Of 2...23-29 3.3x34! 32-38 4.10-5 38-42 5.5-37 42x31 6.34-23 +.

3.3x17! 23-29

Andere zetten mogen evenmin baten:

1) 3...32-37 4.17-22! 27x18 5.10-4 +.

2) 3...27-31 4.17-26! 31-36 5.10-5 23-28 (of 5...32-38 6.5x43/49 36-41 7.26-37 +) 6.26-37 32x41 7.5x46 +.

En na 3...32-38 heeft wit de keus tussen 4.17-22 enz. of 4.17-33 enz. met winst volgens de hoofdvariant:

4.17-28!

Vooraf niet 4.10-4? 32-38 5.4x31 38-43 6.17-39 43x34 7.31-18 29-33 8.18x40 33-38 =.

4...32x23 10-5 5.27-31

Anders 5...29-34 6.5x16/21 34-40 7.16-11 40-45 8.11-50 +.

6.5x26 29-33 7.26-21 33-39 8.21-49 +.

De kern van dit aantrekkelijke eindspel - de stand **23,27,32/10,D17** - is wellicht origineel, ik kende het in elk geval nog niet. Maar Fedoroek, altijd eropuit om het maximum uit een bepaald idee te halen, zal al snel gemerkt hebben dat dit gegeven zich bepaald niet leent voor een monumentale verdieping. Toch mag deze schijvenbewerking er zijn!

Veel lof moet Fedoroek destijds in de Sovjet-Unie ongetwijfeld geoogst hebben met het tweede eindspel. Of en in hoeverre het ook hier bekendheid geniet, zou ik niet zo precies weten. In elk geval verdient het de aandacht van dammend Nederland ten volle:

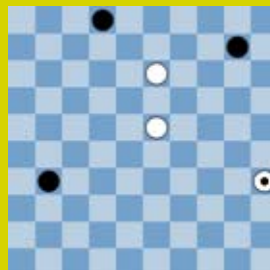

Diagram 2
A. Fedoroek, Rusland
"64" 51-1976

1.35-24! 31-37

Niet minder opmerkelijk en fraai is de winstvoering na 1...31-36: 2.24-47(!) 10-14 (of 2...10-15 3.23-19! 15-20 4.47x15 36-41 5.13-8! 2x24 6.15x36 +) en nu heel verrassend 3.47-42!! en verder nog:

1) 3...14-20 4.42x15 36-41 5.13-8! 2x13 6.23-19 13x24 7.15x36 +.

Het zetje van zoëven, maar nu in een wat vertraagde uitvoering.

2) 3...36-41 4.42-47! 41-46 en nu winst door de effectvolle plakker 5.47-20! +.

3) 3...14-19 4.23x14 36-41 5.13-8 2x13 6.42-37 41x32 7.14-10 met winst in een standaard 2x1-eindspel;

zo kan daarin nog volgen 7...32-38 8.10-4 13-19 9.4-10 19-24 10.10-15 +.

Zonder de op drie uiteenlopende pointes gebaseerde wonderbaarlijke krachtzet 3.47-42!! zou wit niet verder gekomen zijn dan remise. Want het op het eerste gezicht evenzeer aanlokkelijke 3.47-15? biedt zwart nog de mogelijkheid om te ontsnappen met 3...2-7! enz. =. Zie verder ook het commentaar m.b.t. wits 3e zet in de hierna te vervolgen hoofdvariant.

2.24-47(!)

Hoe voor de hand liggend deze zet ook moge zijn, een bescheiden uitroep-teken tussen haakjes lijkt me hier toch wel op zijn plaats: Wit zou ook 2.23-19 kunnen spelen, daarbij speculerend op

2...37-41? 3.24-47! 41-46 4.47-36 46x14 5.13-8 +. En op 2...10-15? 3.24-47 15-20 4.47x15 37-41 5.13-8 2x24 6.15x36 +. Maar 2.23-19? is natuurlijk niet goed, zwart kan zich namelijk nog redden met 3...2-8! 4.13x2 37-41 5.24-20 10-14/15 =.

2...10-14

Hoe nu verder? Sterk in aanmerking lijkt te komen 3.47-15 en wel hierom:

1) 3...37-41? 4.15-47! 41-46 5.47-20! +.

2) 3...14-19? 4.23x14 37-41 5.14-10 41-47 6.10-5 en de zwarte dam valt snel, ook na 6...2-7 7.5-19 +.

Had schijf 37 nu op veld 36 gestaan, dan was in deze tweede variant ook 4.13x24 36-41 5.15-10!

2-8 6.23-18 nog goed voor winst geweest - maar dit terzijde.

Toch blijkt wits dappere winstpoging net tekort te schieten, zie maar eens: 3.47-15? 2-7! 4.23-19 14x23 5.15-10 23-29 6.10x41 29-34! 7.41-28 34-40 8.13-8 40-45 9.28-50 7-11 en remise.

Wat verder tegenzit, is dat veld 42 nu taboe is voor de witte dam. Maar wacht even, schijf 37 staat toch los. Kan daar niet van geprofiteerd worden? Jazeker!

3.13-9! 14x3 4.23-19 3-9 5.47-15 9-13

De kwetsbaarheid van schijf 37 komt nog het meest naar voren in de variant 5...2-8 6.19-14 9x20 7.15x3 +. Had schijf 37 nu op veld 36 gestaan, dan had zwart niets meer kunnen gebeuren!

6.19x8 2x13 7.15-4 13-19 8.4-10 +.

Een waar meesterwerk waarin met name het verrassingselement volop aanwezig is!

Naar ik vurig hoop, komt het over enige tijd tot een mooi boek over Alexander Fedoroek en al het schoons dat hij de damwereld heeft geschonken.

KNDB-BESTUURDER IN EERSTE KAMER

FOTO: HENK BOERS

Na zo'n 15 jaar trouw meedoen aan de voorronden (meestal met Jan Pieter Drost) was KNDB-coördinator persoonlijke wedstrijden Gert van Willigen één van de uitverkorenen die mee mochten doen aan het Groot Dictee der Nederlandse Taal. De opnamen in het gebouw van de Eerste Kamer in Den Haag waren zaterdag 15 december 2007 en de uitzending was woensdag 19 december om 20.30 uur op Nederland 1. Van Willigen: „Het was een dictee zonder woorden waarvan ik nog nooit had gehoord maar met genoeg spellingproblemen. Ik heb twaalf fouten gemaakt; de gemiddelde prominent 23 en de gemiddelde onbekende Nederlander/Vlaming vijftien. Niet slecht dus maar teveel voor een prijs. Het was heel leuk om te doen; ik heb nog een tijd met Bas van de Goor staan praten, tot ik pijn in mijn nek kreeg.”

KNDB NEEMT STOKJE OVER VAN NebasNsg

De ondertekening van de overeenkomst door de heer H. Jacobse, voorzitter NebasNsg (links) en KNDB-bestuurslid Gert van Willigen.

NebasNsg is de Nederlandse sportorganisatie voor mensen met een handicap en streeft ernaar gehandicapte sporters zoveel mogelijk bij de bond van de betreffende sport onder te brengen. De Nederlandse damwereld kent al jaren een NK voor visueel gehandicapten en een NK G-dammen, zodat het voor de hand lag om de bij NebasNsg aangesloten dammers bij de KNDB onder te brengen. Op 5 januari jl. is het dammen voor sporters met een handicap daarom door NebasNsg overgedragen aan de Koninklijke Nederlandse Dambond (KNDB). De ondertekening van de overdracht vond plaats tijdens de halve finale van het NK dammen in Beekbergen.

MARTEN WALINGA
BUORREN 10
8845 SG WAAKSENS
MARTENWALINGA@
HOTMAIL.COM

Roel Bergsma

Ook het Friese damspel leent zich uitstekend voor de problematiek en laat nou één van de meest productieve problemisten een speler van het internationale spel zijn. Hij heeft diverse boekjes gemaakt met honderden problemen. Ik laat u hier een vijftal zien uit zijn boekje "In twadde 100-tal op it lange-streek motyf: 46/5". Het betreft hier niemand minder dan Roel Bergsma. Bergsma had ook een duidelijke mening over de dammers "Frysk Spul": ze waren erg goed in het beheersen van de openingstheorie maar in het eindspel schoten ze nog wel eens tekort.

Ik ben het met Bergsma eens wat dit aangaat, je ziet vaak in partijen dat op cruciale momenten in het eindspel de winst wordt omgebogen in verlies en dat zou inderdaad wel eens aan tekortkomingen kunnen liggen... of het spel is door ons nog niet goed te doorgronden.

In ieder geval heeft Roel Bergsma ons erg veel in de problematiek nagelaten en hier is nog steeds veel uit te halen.

Succes met het oplossen en er worden onder de goede inzenders vier boekjes van Roel Bergsma verloot.

Graag insturen voor 1 april a.s. en het liefst met verkorte notatie (zoals Bergsma het zo graag wilde).

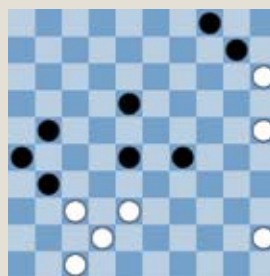

Diagram 1

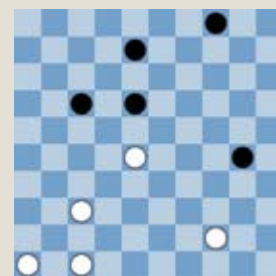

Diagram 2

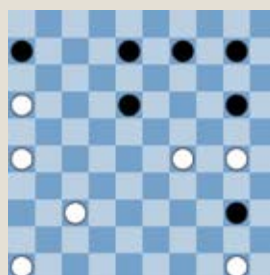

Diagram 3

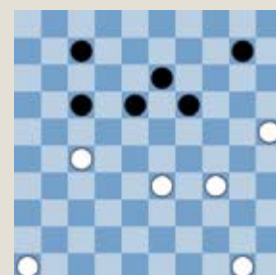

Diagram 4

LEEN DE ROOIJ
BENONIGAARD 19

6831 BL ARNHEM
L.DE.ROOIJ@XMSNET.NL

Problemisten Van Gaans en Vuurboom overleden

Op 27 november 2007 overleed op 61-jarige leeftijd totaal onverwacht de Rotterdamse problemist Frits van Gaans. Frits was een van de belangrijkste steunpilaren van de Kring voor Damproblematiek. Niet alleen was hij vele jaren penningmeester, maar hij verzorgde ook de verzending van het blad De Problemist. Daarnaast was hij een uiterst verdienstelijke problemist, die echter niet vaak met zijn werk voor het voetlicht trad. "Ik word steeds kritischer op mijn problemen," vertelde hij me

enkele jaren geleden. "Er is nog maar weinig dat ik echt goed vind en daarom gooi ik bijna alles weg." Soms maakte hij een probleem op de jaarlijkse reünie van de KvD maar meestal probeerde hij zulke moeilijke ideeën te realiseren dat de toegemeten tijd te kort was. Frits was een uiterst bescheiden en integer mens. We zullen hem erg missen.

Op de eerste vijf diagrammen vindt u een proeve van bekwaamheid van deze bijzondere problemist.

Diagram 1
F. van Gaans

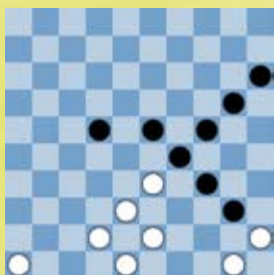

Diagram 2
F. van Gaans

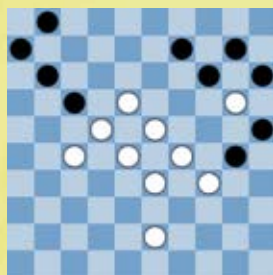

Diagram 3
F. van Gaans

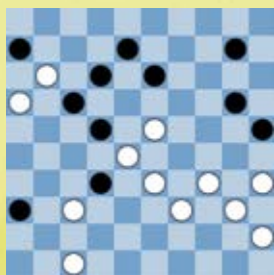

Diagram 4
F. van Gaans

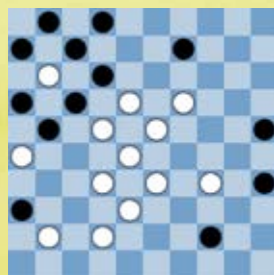
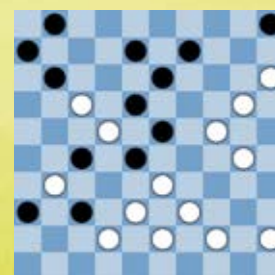

Diagram 5
F. van Gaans

Oplossingen inzenden tot ongeveer een maand na verschijning van dit nummer. Onder de oplosers wordt er een prijs van € 25 of een jaarabonnement op Hoofddijl (€37,50) verloot.

Zelfs bij het inzenden van één oplossing loot u mee!

Indertijd was ik bijzonder getroffen door de bijzondere meerslagen in nummer 4. Gemakkelijk zal dit vijftal niet zijn, maar het geeft wel inzicht in de bijzondere capaciteiten van Frits.

Op de dag dat ik deze rubriek wilde samenstellen, ontving ik bericht van het overlijden van de Enschedese problemist Derk Vuurboom. Derk werd 94 jaar. Kort tevoren was hij onderscheiden met de titel "Internationaal grootmeester in de problematiek".

Tot voor kort zat hij nog regelmatig op zijn damclub EDC achter het bord. Vuurboom kreeg zijn grootste bekendheid in de vijftiger en zestiger jaren, toen hij een flink aantal prijzen won in probleemwedstrijden. Verschillende malen werd hij kampioen van de Kring voor Damproblematiek. Hij won ook een eerste prijs in de prestigieuze probleemwedstrijd van Elseviers Weekblad. Derk was gedurende een reeks van jaren probleemredacteur van De Waarheid. Toen ik hem in

1960 in zijn woning in Glanerbrug opzocht, was het eerste wat hij zei: "Ik schrijf wel in De Waarheid, maar ik ben geen communist. Kijk maar, daar hangt onze trouwtekst aan de muur." Vuurboom maakte heel veel problemen. Hij heeft ze naderhand geordend in een groot aantal zelf-uitgegeven boekjes. De kwaliteit was vaak ondergeschikt aan de kwantiteit. In de probleemdatabank vinden we van Vuurboom bijna tienduizend problemen terug: ongeveer een tiende deel van het totale bestand.

Voor partijspelers was Vuurboom een aangename problemist. Hij streefde naar overzichtelijke standen. De techniek achtte hij van minder belang. Ook van Vuurboom toon ik u een vijftal standen, allemaal uit zijn beste jaren en allemaal overgenomen uit De Problemist. Laat u niet bedriegen door schijnbare eenvoud: het tweede diagram begint met een verraderlijke stille zet. U moet zelf maar ontdekken waarom dat niet 41-36 is.

Diagram 6
D. Vuurboom

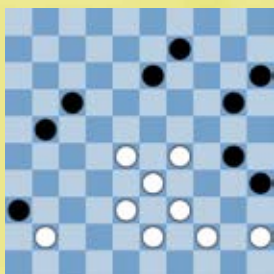

Diagram 7
D. Vuurboom

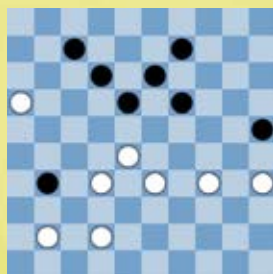

Diagram 8
D. Vuurboom

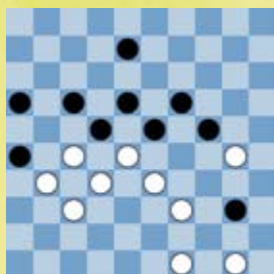

Diagram 9
D. Vuurboom

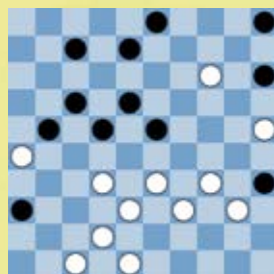
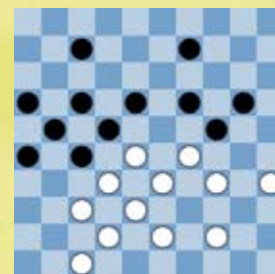

Diagram 10
D. Vuurboom

Oplossingen serie september 2007

- (De Ruiter) 38, 349, 47x7, 33x11, 7-2. Motief Guerra.
- (Monsma) 11, 361, 31, 504, 42, 27, 39, 45.
- (Van Alphen) 40, 438, 41, 504, 39, 32, 36.
- (Van der Stoep) 45, 22! (b.v. 19x48) 41, 6,

- 1, 1x44! 24, 34, 35. De stand stond dus wel degelijk goed. Wie hem niet vond, gelieve hem nog eens na te spelen.
- (Van den Berg) 34, 43, 39, 42, 34, 29, 40, 10 (23 of 32) 4 (23 of 32) 27! 6 (28) 1 (32) 29 (37) 47.

- (Jongeneelen) 271 (27) 34, 21 (46) 3, 32, 41. Motief Timoneda
- (De Bree) 27, 34, 44 (een dol moment) 34x1. Dat het motief geen scherp afspel had, interesseerde de mensen in 1919 nog niet.
- (Timmer) 428, 22, 40, 39, 17, 20. Motief R.C.Keller

- (19) 15 (23) 10 (29) 5 (34A) 23 (39) 28 (43) 37, 49 A(33) 37, 29.
- (De Rooij) 17, 194, 1, 39, 9, 4, 47. Motief Max Douwes (34) 33 (20,39) 38 (44) 40, 49 (11) 44, enz.
- (Faber) 12, 18, 4 en nu begint het eigenlijk pas: 339, 28, 41, 493,

42, 15, 35 (over 31 39, 504, 2. Guerra. Veel bewonderende blikken van collega's en pitspoezen.

*De prijs gaat naar
T. Stam uit Alblasserdam.
Gefeliciteerd!*

Ik kreeg post van Raphaël Martens. Ik geloof dat hij mij wat vroeg over damboeken. Toen viel mijn oog erop. Ik dacht: wat is dat? Op de achterkant van zijn briefje stond een inhoudsopgave van een damboek dat ik niet kende. En dat kan natuurlijk niet. Een echte verzamelaar ben ik niet, maar het scheelt toch niet heel veel. Op z'n minst wil ik op de hoogte zijn van het bestaan van een damboek.

JOHAN KRAJENBRINK
PIET HEINSTRAT 45
6512 GS NIJMEGEN
(024) 360 38 05

Maar ik herkende dus die inhoudsopgave niet... Het zou natuurlijk nog een inhoudsopgave kunnen zijn zonder echte inhoud, een eerste aanzet of iets dergelijks. En het was een inhoudsopgave van een eindspelboek, en die zijn al helemaal dun gezaaid! Probeer maar eens vijf eindspelboeken te noemen! Dus daar moest ik meer van weten en ik schreef Martens terug. En warempel: het bestaat echt en het kost eigenlijk niets (niet goed Raphaël, snel de prijs verhogen). Het heet: 'Geheugensteun voor het eindspel'. En is het wat? Ja, het is wat! Hij heeft er niet veel van laten maken, maar dat moet dan snel anders worden. De KNDB zou het moeten verkopen in de bondswinkel, en nu schiet me iets vol schaamte te binnen: dat boek moet óók komen op de dammateriaallijst. Als trainer ben ik al zo vrij geweest om verschillende van zijn testen te gebruiken. Testen met

als naam bijvoorbeeld 'Op-herhaling'. Ook al geef ik mijn hele leven al training, ik blijf moeite houden om in te schatten hoe snel iets gaat. Zwak punt, inderdaad! Met eindspel heb ik dat al helemaal. Dus: voor verschillende trainingen veel 'Op-herhaling-testen' gekopieerd: ik wil natuurlijk niet te weinig hebben. En hoe pakte het uit? Ik had het kunnen weten, natuurlijk, pakken papier kon ik weer mee naar huis nemen: een enkele test was bijna altijd voldoende geweest. Ik noem geen namen, maar ik heb zelfs tamelijk sterke spelers hopeloos zien kijken naar die herhalingstandjes. Zou Martens dat zelf beseffen? Hoe dan ook: misschien kunnen jullie nog een laatste exemplaar op de kop tikken via Rob Spijkers, Roland Holsthof 11, 5044 PP in Tilburg? Over damboeken gesproken: van Jelle Groeneveld kreeg ik een bijzonder damboek cadeau. Jelle bezoekt

een maandelijkse training van mij in Lunteren en hij dacht dat het nieuwe boek voor en over Eduard Boezinski wel wat zou zijn voor mij. Jelle weet dat ik onder de indruk ben van de combinaties van Boezinski: vaak partijstanden waar niets in kan zitten en dan toch een combinatie, vaak van een ongewone plaats. Ik kan ze zelf slecht oplossen heb ik gemerkt. Nu heeft Domcev voor dat boek een selectie gemaakt van Boezinski's combinaties. Mooi, maar zonder oplossingen. Verdwaasd zit ik te turen naar bepaalde standen. Nu heeft Jelle mij verteld waar ik de oplossingen vinden kan, maar ja, dat is mij toch ook wat te gortig.

Tot slot geef ik een 'Op-herhaling-eindspel' en een stand uit dat boek Boezinski. Succes er mee, wit is aanzet in beide standen en schijnt dus ook te gaan winnen!

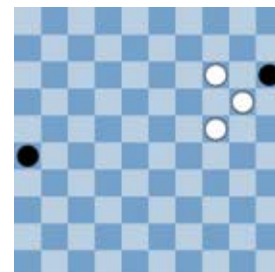

Diagram 1

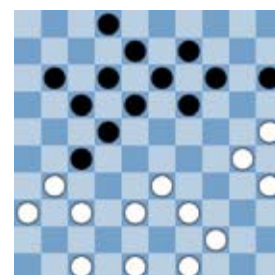

Diagram 2

DAMARCHIEF TON VAN DEN ELZEN (1928-2006)

DOOR MARI VAN BALLEGOOIJEN, VOORZITTER HEIJMANS EXCELSIOR DAMVERENIGING

Op zondag 5 februari 2006 is onze Erevoorzitter en damvriend Ton van den Elzen op 77-jarige leeftijd overleden. In 1963 heeft Ton van den Elzen de damclub Heijmans Damclub Rosmalen (HDR) opgericht. Ton van den Elzen in een mini-interview door Piet Lauwen in het Brabants Dagblad van 24 augustus 2005: "Als fanatiek dammer vond ik het in 1963 nodig om binnen NV Heijmans een damclub op te richten. Op de oproep melden zich vijf leden aan. Het was vanzelfsprekend dat ik voorzitter werd. Elke donderdagavond hadden en hebben we onze clubavond. In het begin bestond dat voornamelijk uit lesgeven, het spelen van oefenpartijen en het geven van simultaanseances. In 1965 sloten we ons aan bij de KNDB en vanaf toen zijn we langzaam uitgegroeid tot een hechte en grote vereniging." In 1992 is Heijmans Damclub Rosmalen gefuseerd met het Bossche Excelsior tot Heijmans Excelsior Damvereniging. Dat was een verstandig plan voor de twee clubs, die slechts op 1 kilometer van elkaar speelden.

Ton heeft als verwoed verzamelaar van damliteratuur een zeer omvangrijke collectie opgebouwd, waarvan de damboeken en vaak moeilijk te completeren periodieken keurig zijn ingebonden door een professionele boekbinder. Deze welgeordende, indrukwekkende dambibliotheek is vergelijkbaar met de reeds bestaande damcollecties in de Koninklijke Bibliotheek te 's-Gravenhage en de Universiteitsbibliotheek van Amsterdam. Ton streefde naar volledigheid van alle jaargangen van o.a. "Het Damspel" van de Koninklijke Nederlandse Dambond, "De Problemist" van de Nederlandse Vereniging van Damprobleemisten, maar ook van de clubbladen en jubileumboeken van zeer veel Nederlandse damverenigingen, waaronder uiteraard

zijn geliefde Heijmans Damclub Rosmalen en later Heijmans Excelsior Damvereniging.

De afgelopen tijd is door Mevrouw van den Elzen, in samenwerking met naaste familie, enkele leden van Heijmans Excelsior Damvereniging en bestuurders van de Koninklijke Nederlandse Dambond, gezocht naar een goede bestemming voor het Ton van den Elzen archief. Voorwaarde daarbij was, dat de verzameling als geheel bijeen en publiekelijk toegankelijk zou blijven.

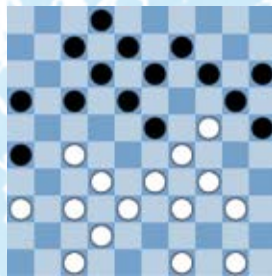
In oktober 2007 is een overeenkomst getekend met de Koninklijke Bibliotheek (KB) te 's-Gravenhage, waarbij het "Damarchief Ton van den Elzen", bestaande uit meer dan 2000 damboeken en ingebonden tijdschriften, door Mevrouw van den Elzen werd geschonken aan de KB en, na catalogisering, aan de reeds bestaande Schaak- en Damcollectie van de KB zal worden toegevoegd. De KB breidt hiermee zijn collectie damliteratuur, 51 jaar na schenking, toen op initiatief van Ton's persoonlijke vriend K.W. Kruijswijk, van de "Collectie G.L. Gortmans", opnieuw substantieel uit.

Voor degenen die geïnteresseerd zijn in de door Ton van den Elzen verzamelde damliteratuur zal een inventarislijst van het geheel ingebonden archief, bestaande uit ca. 1300 ingebonden boeken, met vermelding van de naam van de damtijdschriften en de aanwezige jaargangen, worden geplaatst op www.heijmansexelsior.nl. Deze lijst is op aanvraag eveneens verkrijgbaar bij het bondsbureau. Daarnaast bestaat het Ton van den Elzen damarchief nog uit ca. 700 niet nader gespecificeerde, deels buitenlandse, damboeken.

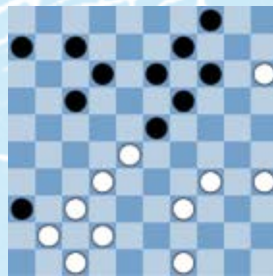
HARRY DE WAARD

Diagram 1
25.14-19?

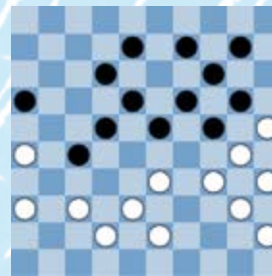
C. Jurriens – P. Tuik 2-0
1a, 10-11-2007, De Oudehove - DIOS
25. ...14-19 26.34-30 23x43
27.47-41 25x45 28.33-29
19x30 29.29-23 18x29
30.27-22 17x28 31.32x3
43x32 32.37x28

Diagram 2
38.17-21?

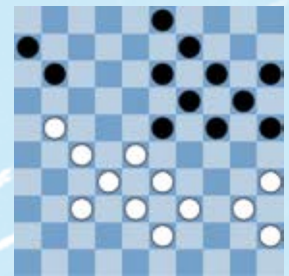
R. Wuestman – H. Koning 2-0
1a, 10-11-2007, Hyken DTC 2 - Harderwijk
38. ...17-21? 39.35-30! 23-29 40.34x23 13-18 41.15-10
4x15 42.49-44 18x29 43.37-31 36x38 44.42x4

Diagram 3
34.23-28?

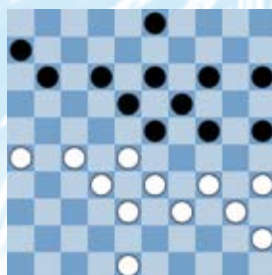
J. de Haan – C. Dijkstra 2-0
1a, 10-11-2007, Warffum - Oerterp
34. ...23-28 35.33-29 24x33
36.38x29 19-23 37.29-24
20x29 38.30-24 29x20
39.37-32 28x30 40.35x2

Diagram 4
35.21-16?

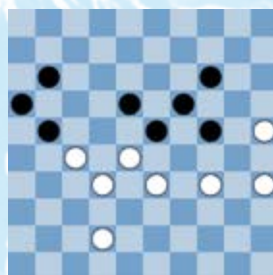
C. van der Schaaf – A. Bollebakker 0-2
1b, 10-11-2007, VAD – ADG
35.21-16? 24-29 36.16x7 3-8
37.33x24 19x30 38.28x10
15x4 39.35x15 8-12 40.7x18
13x35

Diagram 5
34.11-16?

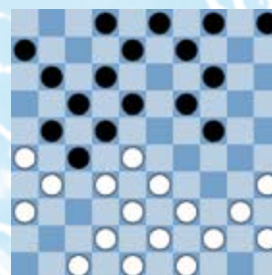
J. de Haas – K. Heijnen 2-0
2c, 10-11-2007, WSDV 3 – Bennekom
34. ...11-16? 35.27-22
18x27 36.32x21 23x43
37.33-28 16x27 38.34-30
25x34 39.40x7 43x34 40.7-1
34-39 41.28-22 27x18 2-0

Diagram 6
50.28-22?

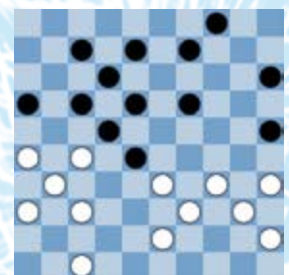
H.G. Vosmeijer – J. Alkema 0-2
2a, 24-11-2007, Roden/Leek – Hijken DTC 3
50.28-22 23-29 51.34x12 14-20 52.25x23 11-17 53.22x11
16x47 54.27x16

Diagram 7
16.8-13?!

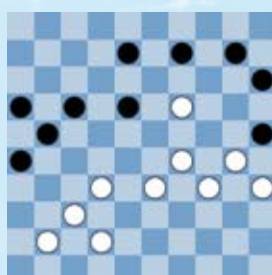
T. Huizinga – M. de Vries 1-1
2a, 24-11-2007, Het Noorden/Groningen 3 – Huizum 2
16. ...8-13 17.28-23 19x37
18.33-29 24x33 19.39x28
22x33 20.31x22 17x28
21.26x10 5x14 22.42x31
33x42 23.48x37

Diagram 8
30.33-29 !?

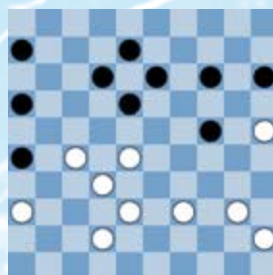
H. Callender – G. Slottje 2-0
2d, 24-11-2007, Heemstede - Scheveningen
30.33-29!? 16-21 31.27x16
18-23 32.29x27 17-21
33.26x17 12x41 34.39-33
28x48 35.31-26 48x30
36.35x11

Diagram 9
41.17-22?

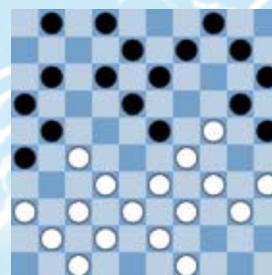
J. de Vries – A. Berends 2-0
2e, 24-11-2007, VBI Huissen 3 - Eureka
41. ...17-22 42.19-13 8x19
43.30-24 19x28 44.32x12
22-27 45.12-7 27-31 46.7-1
31-36 47.1-7 36x38 48.37-31 26x37 49.35-30 25x23
50.7x5 16-21 51.5-32 21-26
52.32-37

Diagram 10
38.26-31?

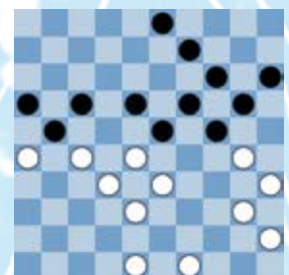
J. Kos – W. Vrijland 2-0
ereklasse, 24-11-2007, Den Haag – Van Stigt Thans
38. ...26-31 39.28-23 31x22
40.39-33 18x29 41.33-28
22x33 42.40-34 29x40
43.38x7 6-11 44.45x34 11x2

Diagram 11
20. ...12-17?

N. Lugthart – A. Choroeshenko 2-0
hoofdklasse a, 24-11-2007, Apeldoorn – Witte van Moort 2
20. ...12-17? 21.34-30
23x45 22.33-28 25x34
23.39x30 20x29 24.28-22 17x28 25.32x5 21x32
26.38x27

Diagram 12
34. ...20-25 !?

A. van de Kuilen – F. Tholel 0-2
hoofdklasse a, 24-11-2007, DES Lunteren – Bart Smit Volendam
34. ...20-25 35.27-22 18x27
36.49-43 25x34 37.40x18
14-20 38.43-39 19-23
39.28x30 17-22 40.26x28
20-25 41.32x21 25x12

TALENTONTWIKKELING EN TOPSPORT 2007/2008

DOOR JOHAN KRAJENBRINK

Soms is iets aankondigen slim: dan moet het ook gebeuren. De vorige keer heb ik deze tactiek gehanteerd. Wat is daar van terecht gekomen? Ik loop wat onderwerpen langs en ook nog wat andere informatie:

1. De nieuwe selectie **IT talenten en NT talenten voor 2008** is gemaakt, maar de talenten moeten zelf nog bewust 'ja' zeggen tegen het programma dat erbij hoort, ook te lezen op onze KNDB-site via 'kader' en 'talentontwikkeling':

IT 2008: 1. P. Meurs, 2. P. Steijlen, 3. R. Boomstra, 4. H. Verheul.

NT 2008: 1. Z. Palmans, 2. F. Andriessen, 3. C. Remeijer, 4. M. Stempfer, 5. M. de Leeuw, 6. R. Verboon, 7. T. van den Broek, 8. M. van IJzendoorn, 9. M. Jhi Wu, 10. L. Andriessen, 11. B. v. Voorthuizen, 12. K. Overes, 13. L. Aleven.

2. Er is nu een fraaie lijst met **dammaterialen**.

Een lijst met een normdeel en een adviesdeel. Wat zou een talent moeten hebben als hij bijvoorbeeld een topaspirant is? Op de site van de KNDB kunt U dit ook zelf bekijken (via 'kader' en 'talentontwikkeling'). Alle toptalenten hebben dit ingevuld en er is natuurlijk ook een advies gekomen. Ook trainers en coaches die actief zijn voor talentontwikkeling vullen het in. Ik hoop dat deze lijst sowieso zal gaan leven en ook een positief effect zal hebben op de verkoop van dammaterialen.

3. Het is gelukt om veel info over **talentontwikkeling op onze KNDB-site** te krijgen:

een verbeterde versie van het zogenaamde meerjarenopleidingsplan (MOP) met daarin de opleiding tot topdammer. Ook veel andere stukken zoals een document over IT en NT, functieomschrijvingen van trainers/coaches en info over de regiogroepen.

4. Op het moment dat ik dit schrijf is nog niet duidelijk **hoeveel dagen** IT en NT hebben besteed aan damtrainingen en damwedstrijden in 2007. De verwachting is dat dit een voor onze begrippen ongekend hoog aantal dagen zal gaan worden. Bij de vorige certificering van ons talentontwikkelingsprogramma werd het programma van Pim Meurs op 75 dagen gesteld. Ik ga voor 2007, eerlijk gezegd, uit van minimaal een verdubbeling en waarschijnlijk nog wel meer. Dat wil zeggen dat de grootste prioriteit voor 2007 gehaald is: een groter trainings- en wedstrijdprogramma voor onze grootste talenten!

5. We hopen dat de eerste maand van 2008 ons nieuwe **digitale trainingsplan** actief is. Dat geldt ook voor ons **talentvolgsysteem**.

6. NOC&NSF heeft een grote pilot (10 bonden) gestart voor zogenaamde voltijds **talent-coaches**. Dat is vergelijkbaar met 'coaches aan de top', zie hiervoor het volgende punt, maar dan dus voor talenten. De KNDB deed een uiterst serieuze poging om mee te kunnen doen, dacht ook redelijk kansrijk te zijn, maar is helaas toch niet uitgekozen...

7. Een vorige keer schreef ik over de mooie regeling **coaches aan de top**. Die rege-

ling zorgt voor de betaling van een voltijds trainer/coach voor de absolute top. Veel trainers/coaches in veel sportbonden zijn al via deze regeling voltijds actief. De KNDB zal in 2008 Rob Clerc voordragen voor deze regeling. Ons voorstel moet ondermeer langs een onafhankelijke commissie. Het doel van zo'n voltijdstrainer/coach is dat hij gaat trainen en reizen met onze topsporters. En dus niet een beetje, maar voltijds! Zoals bekend is Rob Clerc de laatste paar jaar erg actief geworden en was hij ondermeer onze coach bij het WK 2007.

8. Op het moment dat ik dit schrijf zijn de volgende dammers in 2008 (weer) **A-sporter of B-sporter**. Kees Thijssen, Alexander Baljakin, Rob Clerc en Auke Scholma zijn A-sporter en Jeroen van den Akker, Gerard Jansen, Bennie Provoost, Pim Meurs en Roel Boomstra zijn B-sporter. Erno Prosman verloor in 2007 zijn B-status. Op het moment dat ik dit schrijf, eind 2007, is nog niet duidelijk of A-sporter Ron Heusdens en B-sporter Harm Wiersma hun status weten te behouden. Duidelijk zal zijn dat Rob Clerc op voor een belangrijk moment staat in zijn damloopbaan.

9. Op het moment dat ik dit schrijf zijn de zogenaamde **'prestatienormen 2008'** nog niet afgerond. Op grond van de met NO&NSF gemaakte afspraken is duidelijk wat A-sporters en B-sporters moeten doen om hun status te behouden, en hoe je A-sporter of B-sporter worden kunt.

Trouwe leden Damlust in 't zonnetje

Vice-voorzitter van de PNHDB Henk Fokkink (links) en secretaris van de KNDB Marcel Kusters (rechts) flankeren in de 'oude Mavo' zeven dammers van het Langedijker Damlust, opgericht op 29 maart 1909. Jaap Kramer, Piet Beers, Kees Koedijk, Joop Laanstra, Karel van den Hoven, Jan van Straalen en Dirk Hoozeboom werden op maandag 17 december in het zonnetje gezet. Cees Koedijk, Joop Laanstra en Pieter Beers ontvingen de gouden speld horend bij het veertigjarig lidmaatschap uit handen van Henk Fokkink. Inmiddels 48-voudig deelnemer aan het NK voor visueel gehandicapten Jan van Straalen, diens dammaatje en begeleider Karel van den Hoven, materiaalcommissaris en cateringverantwoordelijke Dick Hoozeboom en voorzitter en langjarig bestuurder Jaap Kramer ontvingen van Marcel Kusters de oorkonde behorend bij het vijftigjarig lidmaatschap. Na afloop verraste de club de beide bondsbestuurders met een Kerstkrans en organiseerde een sneldamtoernooi waar Gerard Baas als overtuigende winnaar uit de bus kwam. Damlust had twee persfotografen naar deze happening gelokt en zorgde voor artikelen in het Alkmaars Dagblad en het Langedijker Weekblad. Baas: „Damlust, met zijn tien leden waarschijnlijk de kleinste vereniging van Langedijk, hoopt altijd nog te overleven door toetreding van nieuwe – en jonge – leden (...).”

FOTO: MARTIN DE HAAN

Bronzen medaille op WK jeugd

Brons voor Roel Boomstra

Van 16 tot 22 december werd in Frankrijk het WK meisjes en het WK junioren uitgevochten. Samen met coaches Nina Hoekman en John van den Borst en nog drie fanatiek supporters reisden 7 Nederlandse deelnemers af naar het zuidelijke Anduze.

DOOR PIETER STEIJLEN

Na een mooie, en uiteindelijk ook best lange reis kwamen we 's avonds in het donker aan in Anduze. Hierdoor ontdekten we pas de volgende ochtend hoe mooi de omgeving was. Het kleine dagelijkse wandelingetje naar de speelzaal vormde dan ook een goede voorbereiding op de wedstrijden. Het gezang in de vroege ochtend van een van de deelnemers zorgde er daarnaast voor dat zo'n beetje de hele Nederlandse equipe met een goed humeur aan het ontbijt begon. Aan de voorbereiding kon het dus niet liggen. Het toernooi begon zoals gebruikelijk met de opening, maar zo sober als dit hadden we nog nooit meegemaakt; er werd snel even iets gezegd, iedereen moest zijn of haar paspoort laten zien en dat was het. Als je even met je ogen had geknipperd, had je het gemist. De eerste ronde begon het toernooi dus eigenlijk pas echt. We spelen deze en de andere rondes in het VVV-gebouw van Anduze. Op zich een mooie locatie, alleen jammer dat we de eerste ronde werden getrakteerd op een hoop muziek en vuurwerk van een plaatselijk feest. Gelukkig hadden we hier de rest van het toernooi geen last van. Bijna op het midden van het toernooi, na ronde 4, staat iedereen op +1, oftewel 5 punten. Niet iedereen is hier even blij mee, maar voor het hele team gezien is het een mooie uitgangspositie.

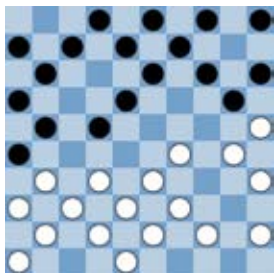
De meisjes weten dit niet goed vast te houden, en staan na de 7e ronde weer allemaal op 50%. Maar Heike wint van Veski en Mei-Jhi wint van de eerste Chinese deelnemer aan het meisjes WK ooit: Hui Long. Ze hebben gezien de stand op dat moment nog genoeg kansen. Dan staat namelijk alleen Abdullina op 12 punten, dan 4 op 10 punten, en dan 6 op 9 punten, waaronder dus Heike en Mei-Jhi. Met winst is er nog kans op podium. Helaas lukt het niet; Heike wordt met een remise 9de, Laura wint en wordt 10de, Mei-Jhi verliest helaas en wordt 13de.

Bij de jongens blijft het ook nog wat wisselvallig. Pim verliest de 5de ronde, maar weet zich met twee winsten weer goed omhoog te werken. Stefan remiseert twee Nederlanders, wint van de tot nog toe te taaie Sidla, en komt zo op net zo veel punten als Pim. Pieter lukt het ook maar slecht om te winnen, op één ronde na. Zo komt ook hij op net zo veel punten. Roel wint van de taaie Pool Dudkiewicz, en zorgt er zo voor dat alle Nederlanders even veel punten hebben gehaald. Roel heeft alleen als enige niks verloren, en heeft daardoor net een wat hogere weerstand. En zo komt hij op het podium: de derde plek!

Na een ook niet al te lange sluiting is het toernooi al weer afgelopen. Nog maar één avondje in Anduze, en dan is het weer tijd om in de bus te stappen, op weg naar Marseille Airport.

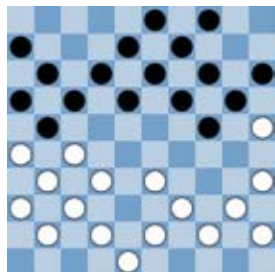
TECHNIEK

DOOR ROEL BOOMSTRA

Pim Meurs speelde niet zo'n best toernooi. Maar zijn partij tegen Brantevics mag er zeker zijn! In deze stand speelde Pim sterk **17.32-27! 21x32 18.37x17 11x22 19.30-24! 26x37 20.41x32 16-21 Beter is 13-19 21.33-28! 22x33 22.39x28 07-11 23.46-41 21-26 24.41-37 18-22 25.28x17 11x22 26.32-28!** Zeer goed gespeeld. Dit geeft zwart niet de mogelijkheid schijf 24 goed af te ruilen. **22x33 27.43-39 06-11 28.39x28 13-19 29.24x13 08x19** Als zwart naar 18 slaat komt wit weer op 24 door 35-30

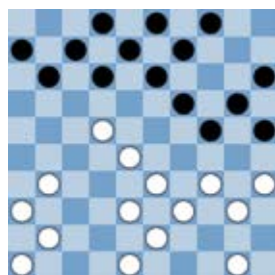
gevolgd door **30-24 30.29-23! 20-24 31.44-39 02-07 32.36-31 07-12 33.31-27 09-13 34.45-40 04-09 35.38-32 13-18 36.39-34 18x29 37.34x23 09-13 38.27-22** Zwart is overspeeld. In deze stand gaf zwart een schijf weg met 38.24-29 en wit won later.

Pieter Steijlen speelde een stijlvol partijje tegen de Europees kampioen: Malafeevsky. Pieter ontwijkt risico's nooit. In deze partij is hij in de KVO gaan staan. Pieter moet op zoek naar ruimte dus speelde hij **24-29! 20.33x24 20x29 21.42-38 18-23 22.39-33 14-20 23.33x24 20x29 24.44-39 09-14 25.39-33 19-**

24! Zwart heeft de meeste wachtzetten, wit moet schijf 29 straks wel afruilen. **26.33-28 13-19 27.43-39 12-18 28.39-33 08-13 29.40-34 29x40 30.35x44 04-09 31.44-39 17-22 32.28x17 21x12 33.27-21 16x27 34.31x22 18x27 35.32x21 13-18 36.37-32 14-20 37.25x14 09x20 38.41-37** Zwart heeft de KVO verbroken en heeft nu een belangrijk voordeel. Zwart gaat de zwakke witte korte vleugel aanvallen en heeft zelf een mooie verdediging staan. **24-30! 39.21-16 20-24 40.16x07 12x01 41.37-31** een rare zet, maar het is al lastig nog een fatsoenlijk plan voor wit te bedenken. na 41.45-40 30-35 42.48-43 35x44 43.39x50 blijft de zwarte aanval toch komen. **23-29! 42.31-27 18-23 43.26-21 15-20 44.33-28 29-34!** Laat de terugruil met 38-33 niet toe. **45.27-22 34x43 46.38x49 23-29 47.49-44 30-35 48.21-17 20-25 49.32-27 29-34 50.17-12 35-40! 51.44x35 34-39**

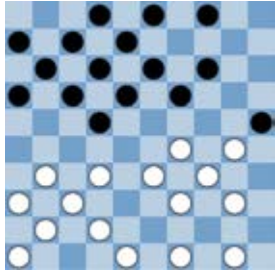
52.22-17 52.45-40? 19-23+ 39-44 53.27-21 44-49 54.21-16 24-29 55.45-40 19-24 56.36-31 29-33 57.28x39 24-30 58.35x24 49x36 59.39-34 36-13 0-2

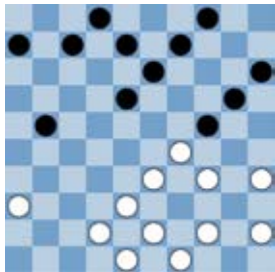
Roel Boomstra speelde zijn mooiste partij tegen Sidla. Hij voerde zijn plan goed uit. **21...24-30** De zet om een poging te doen iets tegen schijf 22 te doen. **22.35x24 19x30 23.41-37 13-19 24.46-41 09-13 25.50-44 03-09 26.48-42 30-35 27.34-29 20-24 28.29x20 15x24 29.40-34** Deze zet is niet handig. 33-29 was beter. **12-17!** Nu is 3329 verhinderd door 2530, 3540, 1923, 1116 **30.38-32?** Beter is 30.28-23 19x28

31.33-29 07-12! De dam met 3329, 3429, 4440, gaat er weer af na 0410 **31.42-38 31.43-38** lijkt mij beter **04-10 32.31-26 10-15 33.36-31 09-14 34.41-36 14-20 35.34-29** verplicht vanwege de dreiging **1318, 2430 24-30 36.29-23** Roel heeft een gewonnen positie bereikt, maar faalt nu in de afwerking. In de partij koos hij voor 35-40, maar dit won net niet. In deze stand is 36...30-34 **37.39x30 35x24! 38.28x19 20x09 39.43-39 13-19** winnend, omdat wit niets meer aan de dreiging **19-23** kan doen. Wat ook zou winnen is 36...13-18! **37.22x24 20x18 38.44-40 35x44 39.39x50 18-22!** Met een mooi vasthoudstelsel.

Stefan Stapper speelde een mooie partij tegen Sidla. Hij was de enige van de Nederlander die van Sidla won! Zwart heeft een mooie stand bereikt een gaat krachtig verder. **22-28! 18.32x23 19x28**

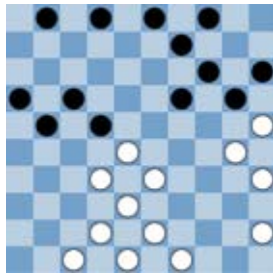

19.33x22 17x28 20.31-27 11-17 21.49-43 03-09 22.50-44 17-21 23.37-32 28x37 24.41x32 De stand is nogal veranderd. Wit heeft de indringer weggeruild, maar blijft problemen hebben. Hij komt nooit meer prettig in de aanval en zwart zal proberen 27 onder druk te zetten. 12-17! Een goed besluit. Naar veld 36 gaan met 24...21-26 25.43-38 26-31 26.27-21 16x27 27.32x21 06-11 28.36x27 18-23 29.29x18 13x31 30.21-16 31-36 oogt beter dan het denk ik in werkelijkheid is. 25.46-41 21-26 26.43-38 17-21 27.41-37 08-12 28.39-33 12-17 29.44-39 07-11 30.29-23 wat anders? 18x29 31.33x24 02-07 32.38-33 07-12 33.33-28 12-18 34.39-33 Stefan heeft zijn plan perfect uitgevoerd en gaat nu verder met druk zetten op schijf 27. 17-22! 35.28x17 11x31 36.36x27 06-11 37.33-28 11-17 38.28-22 17x28 39.32x12 21x41 40.12-07 taaier is 40.42-37 41x32 41.12-07 32-37 42.07-02 13-18 43.02-07 14-20 44.07x46 20x29 45.34x23 25x45 46.23-18 09-13 47.18x09 04x13 40...41-46 41.24-20 26-31 42.20-15 31-36 43.30-24 46-28 44.07-01 36-41 45.40-35 41-46 46.34-30 25x34 47.01x45 13-18 48.45x01 14-19 0-2

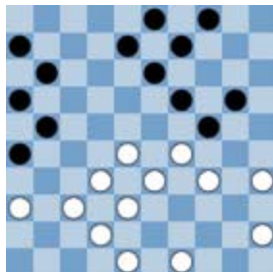

Mei-Jhi Wu speelde een mooie technische partij tegen Kadi Veski. Zij heeft een goede halve hekstelling bereikt en weet precies wat ze er mee moet doen. 07-12 24.44-39 06-11 25.34-30 11-16 26.30x19 13x24 27.39-34 12-17 28.38-32 21-26 29.42-37 17-21 30.32-28 18-22 Mei-Jhi moet het centrum van wit

eerst nog even uitdunnen, anders wordt het te sterk. 31.28x17 21x12 32.34-30 09-13 33.30x19 13x24 34.45-40 12-18 35.40-34 04-09 36.37-32 16-21 37.43-38 09-13 38.32-28 Zwart heeft haar plan bereikt. Wit heeft een gevaarlijke schijf op 28 en zwart cirkelt er mooi omheen. 13-19! 39.49-43 08-13 40.43-39? Beter was 40.38-32 40...21-27! 41.48-42 20-25 42.29x20 15x24 43.35-30 wit geeft een schijf weg omdat 43...25-30 44.29x20 18-23 45.35x24 23x34

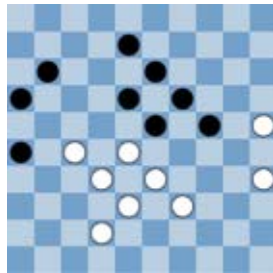
Heike Verheul heeft dit toernooi de meeste combinaties van iedereen uitgehaald! In deze stand speelde Petlicka 25.49-44? 21-27! 26.32x12 09-13 27.28x17 13-18 28.12x23 19x50 en een paar zetten later gaf wit op.

Heike heeft tegen Bezzubko als laatste zet 26.39-34 gespeeld en neemt hierdoor een combinatie mee. 13-18? Misschien is deze zet niet verloren, maar het was vast niet de bedoeling de combinatie toe te laten. 27.28-22! na 27.45-40 kan 18-23 28.29x18 08-13 nog net 27...18x27 28.37-31 26x30 29.49-43 24x33 30.35x02 21-26 30...20-25 31.38x29 03-08 32.02x31 09-13 33.31x09 04x13 34.29-24 verliest na 31.38x29 20-25 32.02-24 09-14? Deze zet is de echte fout, verdediging is er nog na 32...11-17 33.29-23 (33.24-15 09-14 en dan 34...04-10 of na 34.42-37 17-21) 27-31 34.36x27 09-13 35.24x21 26x17

33.24-02! 04-10 34.42-37 11-17 35.02-07 17-21 36.07-23! 03-09 37.37-31 26x37 38.23x46 21-26 39.29-23 09-13 40.48-42 25-30 41.43-39 16-21 42.42-37 13-19, Zwart stond natuurlijk al verloren, maar nu is het helemaal leuk voor wit. 43.45-40! 19x28 44.39-33! 28x39 45.37-32 27x38 46.36-31 26x37 47.46x26 En zwart gaf op.

Laura Andriessen speelde een oerdegelijk toernooi en nam nog wat kansjes mee. Ze verloor slechts 1 partij en won 2 partijen. Een voorbeeld hiervan is haar partij tegen Elvova. Na een redelijk vlak partijje ontstond deze stand waarin Laura zwart had. Zij nam hier haar beste kans waar. 26-31! 27x36 16-21 28-22 18x27 35-30 ik vermoed dat 42-37 beter is 24x35 25-20 23-29 33x24 19x30 20-15 35-40 15-10 40-45 32-28 45-50 39-33 30-34(?) na 11-16 42-37 50-45 staat zwart heel goed. 38-32! 27x47 ook 27x29 10-04 50x17 04x02 08-12 02-16 is remise 10-04 47x15 04x40 1-1

EINDSTAND WK MEISJES

Pl	Naam	Land	Pt
1	Olesia Abdullina	Rusland	13
2	Volga Fedarovich	Witrusland	11
	Natalia Sadowska	Polen	11
9	Heike Verheul	Nederland	10
10	Laura Andriessen	Nederland	10
13	Mei-Jhi Wu	Nederland	9

EINDSTAND WK JUNIOREN

Pl	Naam	Land	Pt
1	Nikolai Gulyaev	Rusland	14
2	Andrei Tolchikau	Witrusland	12
3	Roel Boomstra	Nederland	11
4	Stefan Stapper	Nederland	11
6	Pieter Steijlen	Nederland	11
8	Pim Meurs	Nederland	11

LEO ALIAR
SASSENHEIMSTRAAT 14
6843 MK ARNHEM
(026) 381 79 97
L.ALIAR@CHELLO.NL

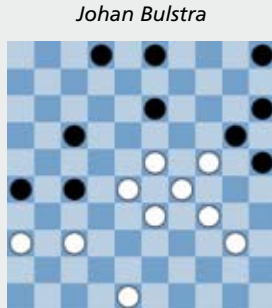
"Dat damboek loopt niet weg"

Na een vermoeiende werkdag reed ik net mijn oprit op. Ik zag een leuke jongedame onze carport uitkomen. Het bleek de postbezorgster te zijn. Mijn mannelijk instinct zei: Als zo'n schoonheid mij post bezorgt, dan zal er wel ook iets heel moois in de bus liggen. Stiekem gaat door je heen, als het maar geen boete is voor te hard rijden, aanmaning of belasting, enfin, alles wat ieder weldenkend mens ook denkt. Maar eenmaal binnen, was ik heel nieuwsgierig geworden en opende ik een pakje en ik zag een boek erin. Nog voordat ik erin keek, dacht ik: wat een prachtig boek!

Damclub Huizum 1932-2007 75 jaar. Een jubileum-uitgave ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van Damclub Huizum. Een boek met veel feiten, foto's en fragmenten. Ik was de postbezorgster al vergeten en helemaal dat ik rammelde van de honger.

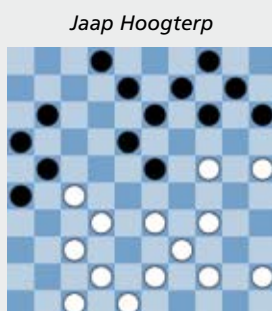
Na het ongeveer 25 minuten staand doorbladeren van dit boek zei mijn vrouw heel bezorgd: "Dat boek loopt niet weg, kom eerst eten". Sietse Nagel heeft op uitmuntende wijze gezorgd voor feiten en foto's, terwijl Rein van der Pal de fragmenten voor zijn rekening nam. Let wel, dit is niet de rubriek boekbespreking, maar ik zou het een ieder aan raden. Hiervoor kunt u contact opnemen met de heer Sietse Nagel of Rein van der Pal. Ik verwijs jullie naar de site van de damclub: www.damclubhuizum.nl. Uit dit boek heb ik een aantal standen geselecteerd, de een nog mooier dan de ander, maar ik zal ze niet allemaal in een keer laten zien. Hier vast een viertal, meer bewaar ik voor een ander keer. De diagrammen 1 tot met 4 komen uit bovengenoemd boek.

De stand van diagram 1 deed zich voor tijdens de wedstrijd Huizum- Dokkum 1986/1987. Johan Bulstra (Huizum) speelt met zwart de lokzet 5-10. Als Jappie Hoogterp (Dokkum) nu met wit de dam neemt met 37-31 26x37 48-42 37x48 40-35 48x19 23x5 dan heeft zwart als natrap de verrassende tegencombinatie 17-22! 28x17 27-31 36x27 20-24! 29x20 25x14! 5x8 en 3x32.

Johan Bulstra
Diagram 1
Jaap Hoogterp

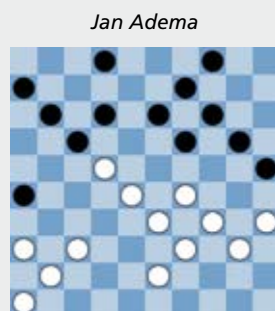
De stand van diagram 2 deed zich voor in de ontmoeting Huizum-Drachten 1997. En wel tussen Ben Stenekes (Huizum) en Jan Hoogterp (Drachten). Stenekes speelde als laatste zet 29-24 en werd verrast met een zevenklapper tot dam op bezet veld en wel als volgt: 13-19 24x22 23-28 19x28 21x41 47x36 14-20! 25x12 11-17 12x21 en 16x47.

Jaap Hoogterp
Diagram 2
Ben Stenekes

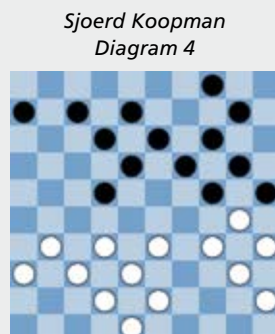
De stand van diagram 3 komt uit de onderlinge competitie bij Huizum in 1978. Jan Adema wist met zwart niemand minder dan Auke Scholma in verlegenheid te brengen met een krachtzet! Adema speelde met zwart 19-24!! Nu is Scholma gedwongen tot 43-38 (omdat op naar 31 spelen altijd 24-30, 14-20 en 13-19 zal volgen). De zwartspeler toverde nu een

dubbeldammer met 25-30 34x25 24-30 35x15 4-10! 15x4 14-20 25x3 2-7! 4x18 12x45 3x21 26x39. Scholma werd nog verlegener toen hij door onverklaarbare oorzaken deze partij nog wist te winnen.

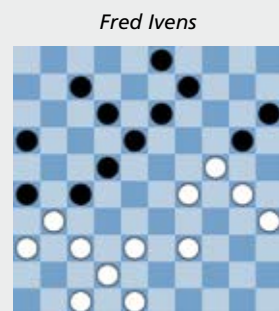
Jan Adema
Diagram 3
Auke Scholma

Tot slot uit dit boek een bijzonder fraaie zege van de legendarische voorzitter van Huizum Anton Schotanus. Tijdens de onderlinge competitie in 1988 speelde Schotanus in de stand van diagram 4, 32-28! en na 10-15? Van Sjoerd Koopman volgde een lange forcing 28x17 12x21 33-29! 24x33 38x29 7-12 31-26! 19-23 26x17 12x21 37-32 8-12 42-38 21-26 32-27 12-17 en nu de genadeklap 36-31! 26x37 38-32 37x28 27-22 18x27 29x9 4x13 30-24 20x29 34x12. Een fraai geheel.

Sjoerd Koopman
Diagram 4
Anton Schotanus

De stand van diagram 5 komt uit Nieuws Bulletin van Damclub Den Haag. Deze deed zich voor tijdens de Bondsavond. Een slag hoeft niet altijd moeilijk te zijn, soms is het verrassingsmoment zo groot dat men het gauw over het hoofd ziet. Fred Ivens mocht met zwart hier geen 20-25 spelen, anders zou Peter van der Stap er wel raad mee weten met 24-19!! 25x41 19x28 26x37 42x4.

Fred Ivens
Diagram 5
Peter van der Stap

De standen van diagram 6 en 7 komen ook uit een geweldig boekwerk, eveneens een jubileumboek. 70 jaar dammen in Huissen 1934-2004 genaamd Symfonie van damfragmenten. Een boekwerk van maar liefst 350 bladzijden, waar Piet Levels vele uren in heeft gestoken. De stand van diagram 6 is uit de onderlinge competitie.

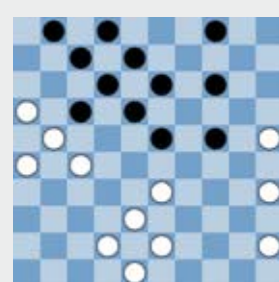

Diagram 6
David Riupassa

Toen zwart hier 17-22? speelde verraste David Riupassa hem met een verborgen en bijna originele slag met 33-28! 23x32 42-37! 22x33 21-17 12x21 16x9. Net als voorgaande, niet diep maar wel verrassend!

In de stand van diagram 7 zien we een creatie van de auteur van dit boek Piet Levels, naar een idee van de Zwitser J. Hauchard. Wit voert een verborgen combinatie uit, te beginnen met: 27-22 18x27 36-31 27x36 47-41 36x47 37-31 26x37 32x41 47x36 46-41 36x47 25-20 14x25 38-32 47x29 34x1 25x34 40x20 15x24 32-27 21x23 1x31.

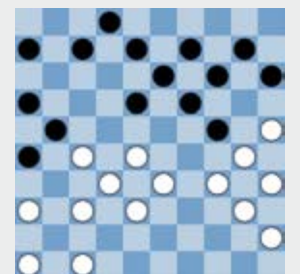

Diagram 7
Piet Levels (Huissen)

In de stand van diagram 8 ligt het niet echt voor de hand dat wit een dam kan halen op veld 4. Het is duidelijk dat schijf 19 in de weg staat. Dus beginnen wij met 28-23 19x37 27-22 17x28 26x10 4x15 29-23 28x19 48-42 37x39 40-34 39x30 35x4.

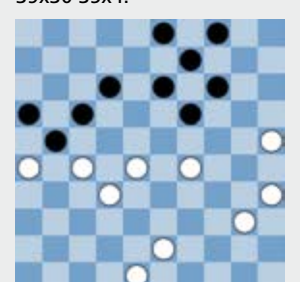

Diagram 8
Dam op bezet veld.

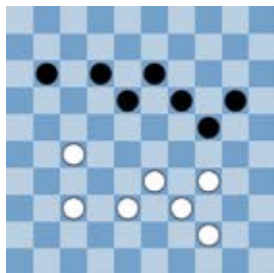

Diagram 9

Joop van Looy (Haarlem)

Bij de stand van diagram 9 moet ik even u als dammer in bepaalde sferen zien te brengen, anders heeft het helemaal geen zin het te tonen. Stel dat dit een fragment is uit uw eigen partij, waarbij jullie allebei in hevig tijdnood zitten. Zoiets als wederzijds vijftig seconden voor het resterende zeven zetten. Uw tegenstander doet met wit 34-29 en u denkt: "Yes ik heb hem!" en speelt meteen 19-23? En nu is de vraag hoe raar zult u opkijken als wit nu 33-28!! doet? Ik denk dat menigeen hier door de vlag zou gaan, of misschien wel door de grond zakken. Zwart moet gewoon meer-

slag nemen met 24x33 en dan 39x6. Tot slot de traditionele prijsvraag in de stand van diagram 10. Een compositie met een fraai slot, waarbij geldt wit speelt en wint. Stuur uw oplossing en graag ook een paar fraaie fragmenten, composities of clubbladen naar bovengenoemd adres. Ook tips, waar ik op het internet damfragmenten kan aantreffen, zijn van harte welkom. Onder de inzenders van goede oplossingen wordt een damboek of damboekenbon verlost. Veel succes ermee!

PRIJSVRAAG

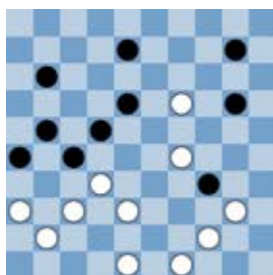

Diagram 10

Wit speelt en wint.

De eerste zet van de Halve Finales werd verricht door de heer Jacobse (voorzichter NebasNsg) aan het bord van Pieter Steijlen (links) en Anton van Berkel.

HALVE FINALES NK

De Halve Finales voor het Nederlands kampioenschap worden dit jaar in Beekbergen gehouden. Reeds geplaatst voor het NK zijn: Kees Thijssen, Jeroen van den Akker, Auke Scholma en Alexander Baljakin. Voor het NK vrouwen zijn geplaatst: Tanja Chub, Vitalia Doumesh, Nina Hoekman en Christien Fung. Veertig mannen en twaalf vrouwen strijden om de overige finaleplaatsen. Tien voor het NK algemeen en zes voor het NK vrouwen. Op 1 maart worden de laatste partijen gespeeld. Daarna volgen nog de barrages.

De koplopers bij het ter perse gaan van dit blad: Groep 1:

- 1) Wim van der Kooij, 10 punten; 2) Anton van Berkel, 8; 3) Jasper Lemmen en Pieter Steijlen, 7. - Groep 2: 1) Frits Luteyn, 10; 2) Martin Dolfing, 9; 3) Boudewijn Derks, 8. - Groep 3: 1) Pim Meurs en Hein Meier, 8; 3) Jos Stokken en Ron Heusdens, 7. - Groep 4: 1) Martijn Rentmeester, Gérard Jansen, Jochem Zweerink en Sven Winkel, 8. - Groep 1 vrouwen: 1) Iepie Poepjes, 5; 2) Karlijn Overes en Gera Hol, 4. - Groep 2 vrouwen: 1) Leonie de Graas, 5; 2) Heike Verheul en Barbara Graas, 4.

Wie wint er?

Winnen, verliezen, natuurlijk is het lekker om te winnen en slik je wanneer je verliest. Toch gaat het bij mij om het sporten zelf. Klinkt misschien cliché, maar ik ben blij dat ik in een land woon waar iedereen de kans krijgt om te sporten. Niet alleen door aandacht van de overheid, maar vooral met de financiële steun uit een andere hoek. Neem een organisatie als De

Lotto. Een groot deel van hun opbrengst gaat rechtstreeks naar NOC*NSF, die het weer verdeelt onder de 72 aangesloten sportbonden. Zo krijgen bijvoorbeeld jongeren de mogelijkheid om groot te worden in een sport die ze leuk vinden. Mooi toch? Door deze belangrijke bijdrage van De Lotto kent de Nederlandse sport steeds meer jong talent. Dat vind ik pas een grote winst!

**Iedereen
kan winnen**

Lotto maakt het niet alleen voor iedereen mogelijk om te sporten, maar ook om te winnen. De Lotto biedt elke dag kans op € 1.000.000. Op zaterdag zelfs

op een Jackpot van € 4.000.000 of meer! En een beetje sporter gaat natuurlijk voor de grote winst. Waarmee je indirect de sport weer steunt. En dat voor € 1 per Lot.

www.lotto.nl

NADINE VAN TIEL TREEDT TERUG UIT KNDB BESTUUR

Zoals het bestuur in december aan de bondsraad meldde, heeft coördinator trainingen en opleidingen Nadine van Tiel haar functie per 1 februari jl. neergelegd. Nadine heeft een nieuwe baan gekregen en kan haar drukke werkzaamheden niet langer combineren met haar KNDB portefeuille. Het bestuur betreurt Nadines vertrek maar kijkt met plezier, voldoening en bewondering terug op de inbreng die zij de afgelopen vier jaar - sinds 10 januari 2004 - heeft gegeven. Nadine is desgevraagd ook beslist niet 'verloren' voor de (bestuurlijke toekomst van de) damwereld. Het bestuur hoopt voor de bondsraadsvergadering van 8 maart een kandidaat opvolger te mogen presenteren. Voor informatie betreffende de commissie trainingen of de commissie opleidingen kunt u zich tot het KNDB bondsbureau wenden.

OVERLEDEN

Het bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van: H. Doornbosch, Houdt Stand Hoogezand; W. Herder, DC Haulerwijk; A. Bakhuis, Witte van Moort; J. ten Brink, Hiltex; T. Mulder, DC Huizum; R. Otten, Nijverdal; F. van Gaans, Constant-Charlois Rotterdam; A. Baksoellah, ODB Haeghe-Z; D. Vuurboom, EDC Enschede; H. Nooy, Hiltex; H. Akkerman, Houdt Stand Beilen; D. van der Waal, Hiltex, VAD; T.B. Hannik, persoonlijk lid KNDB.

BESTUURSCOLUMN

HET MOMENT VAN DE BESLISSING...

In het begin van mijn carrière als voorzitter van de dambond heb ik geschreven over het belang dat ik hecht aan sportief gedrag. Nu wil het geval dat ik zeer onlangs aanwezig was bij mogelijk HET MOMENT waarop de nationale competitie in de ereklasse 2008 beslist werd, namelijk bij de wedstrijd Witte van Moort – Hiltex. Daar deed zich na bijna vier uur spelen een bijzondere situatie voor op het bord van Dik de Voogd en Jeroen van de Akker. Met nog een kwartier bedenktijd (zes minuten voor Jeroen, negen minuten voor Dik) moesten er nog 27 zetten gedaan worden. Kortom, enige haast was geboden. In deze fase wist Dik de partij naar zich toe te trekken en bracht een gewonnen stelling voor hem op het bord na 45 zetten en nog één minuut bedenktijd. Jeroen zal nog zo'n twee minuten gehad hebben.

Wat doe je dan als Dik. Lang genieten van de mooie stelling tegen een fameuze grootmeester, daar is het niet het moment voor. Dik nam veel tijd voor de zetcontrole en wellicht ook nog wat extra seconden om van het moment te genieten en de spanning wat op te voeren, toen hij met nog twaalf seconden op de klok deze dacht stil te zetten na zijn 46e zet. Maar de handbeweging was iets te slordig met als gevolg dat de klok van Dik bleef doorlopen zonder dat Dik dit in de gaten had. Wanneer er geen omstanders waren geweest die Dik erop wezen dat zijn klok nog – onterecht – doorliep, dan was hij subiet door de vlag gegaan. Nu wist hij de klok nog tijdig in te drukken om daarna vast te stellen dat hij zou gaan verliezen wanneer hij de vier zetten nog zou uitvoeren. Derhalve bood Dik remise

aan wat door Jeroen uit oogpunt van sportiviteit geaccepteerd werd. Had Jeroen dat niet gedaan dan had hij zeker op de klok gewonnen, en had Hiltex met evenveel punten als Van Stigt thans de ranglijst van de ereklasse aangevoerd.

Vraag is nu: is het goed dat Jeroen het remise-aanbod geaccepteerd heeft of niet? Mijn antwoord daarop is: neen, het is wel sportief maar niet goed! Ik hoor u al denken, wat krijgen we nu? Eerder verklaart Meurs zich een groot voorstander van sportief gedrag, en nu zegt 'ie dat het niet goed is als er eindelijk iemand eens een sportieve daad stelt!

Ik wil daar het volgende over opmerken. De klok speelt een grote rol bij het dammen. Niet zelden kom je tegen dat voor de laatste vijftien, twintig zetten (dertig tot veertig procent van het aantal voor de tijdcontrole) maar zo'n twee minuten (is anderhalf procent van de beschikbare bedenktijd) beschikbaar zijn. Binnen die twee minuten worden de partijen vaak beslist, veelvuldig zelfs door fouten, onverwachte zetten, blunders, enzovoort want de stress is groot. Het gaat er bij mij niet in dat onder invloed van stress een speler beter gaat dammen, wel dat ie meer fouten gaat maken. Stel nu dat Dik in hoogste tijdnood een blunder begaan had, had Jeroen die één om drie naar dam dan uit oogpunt van sportiviteit ook niet moeten pakken met als argument dat geen misbruik van de situatie te willen maken? Ik dacht het toch van niet. Blunders mogen straffeloos afgestraft worden is de algemene

norm. In grote tijdnood en stress de klok niet goed indrukken acht ik ook een actie in de categorie blunders. Komt normaal nooit voor bij Dik, maar alleen vanwege de opgebouwde stress. Daar mag de tegenstander in mijn ogen net zo van profiteren als bij een foute zet. Kwestie van verkeerde tijdverdeling!

Deze column is uiteraard niet bedoeld om Jeroen te kapittelen. U moet zich realiseren dat dit voorval zich al snel in de wedstrijd voordeed, zodat Jeroen nog uit kon gaan of wellicht uit ging van goede overwinningskansen voor Hiltex. Daarnaast had Jeroen met minder dan een minuut bedenktijd niet de tijd om eens rustig de borden langs te gaan en de stand te taxeren. Ten derde kennen Jeroen en Dik elkaar van kind af aan. Best denkbaar dat Jeroen die gunst niet aan elke tegenstander verleend zou hebben maar juist zijn oude maatje Dik wel.

Resultaat is echter wel dat de competitie niet meer opengebroken is vanwege de redelijk onverwachte nederlaag van Van Stigt Thans tegen Huissen. Het had allemaal zo spannend kunnen zijn. Dan maar wat minder sportief??

Met vriendelijke groet,

Haitze

100, 'Het Damspel'

2008 is een feestelijk jaar voor 'Het Damspel'. Het is namelijk het jaar van de verschijning van de honderdste jaargang! In 1906 verscheen het eerste nummer van 'Het Damspel'. Inderdaad, honderd-en-twee jaar geleden. 'Het Damspel' is bovendien het officiële orgaan van de KNDB, maar de Nederlandse dambond bestaat 'pas' 97 jaar. Hoe is dit alles mogelijk?

De geschiedenis van 'Het Damspel' en de Nederlandse Dambond loopt niet gelijk. 'Het Damspel' verscheen voor het eerst in 1906. Dit maandblad werd uitgegeven door het Vereenigd Amsterdamsch Damgenootschap (V.A.D.). De heren De Haas en Battefeld waren de eerste hoofdredacteurs van dit damtijdschrift. Het eerste nummer van 'Het Damspel' begint met een bericht 'Aan de Damspelers in Nederland': 'Voor de eerste maal in Nederland verschijnt een tijdschrift, gewijd aan de beoefening van het Damspel.'

Volgens De Haas in 1936 'een belangrijk tijdschrift (...), dat van grooten invloed blijkt te zijn voor de ontwikkeling van het damspel. Door dit tijdschrift wordt een aantal jongeren geïnspireerd de problematiek te beoefenen en tot hooger bloei te brengen. Terecht spreekt Dr. de Geus, onze huidige probleem-redacteur, van de "beroemde Oude Garde". Het is een lust om te zien hoe het damspel gepopulariseerd wordt.'

In 1906 werd ook de Nationale dambond opgericht. Er waren twaalf deelnemende damclubs. Waaronder Nederlands oudste nog bestaande vereniging, het Rotterdamse Constant - opgericht in 1899 - en het al eerder genoemde V.A.D., dat maar liefst 78 leden had. In 1909 ontstaat er echter onenigheid en wordt er een tweede dambond opgericht: de Algemene Nederlandse Dambond. Deze splitsing duurde gelukkig niet lang en in 1911 kwam het tussen een verzoening tussen beide bonden. De Nederlandse Dambond was geboren. Bij het veertigjarig bestaan in 1951 werd het predikaat 'Koninklijk' verleend en sindsdien is er sprake van de KNDB.

In 1909 verlangt de Nationalen Dambond (nu dus KNDB) naar een eigen bondstijdschrift. In dat jaar ontstaat een bondsorgaan uit het tijdschrift 'Het Damspel' van het V.A.D. en 'Damkunst', het blad van Constant. De heren De Haas en Vervloet vormen de hoofdredactie. Vele jaren en redacteurs later is 'Het Damspel' tot op vandaag het officiële orgaan van de KNDB.

In 1921 werd besloten dat alle leden van 'den Nederlandschen Dambond' abonnee werden van 'Het Damspel'. De oplage van tweehonderd exemplaren per maand kon daardoor worden opgevoerd naar achthonderd exemplaren. In

1935 werd 'Het Damspel' een weekblad met inmiddels een oplage van 2500 exemplaren. Vanaf 1938 verscheen het damtijdschrift als veertiendaagse periodiek. Het voordeel hiervan was, dat de inhoud actueel kon zijn. Er was ruime aandacht voor belangrijke gebeurtenissen en toernooien. De honderdste jaargang van 'Het Damspel' bestaat uit een oplage van 8000 exemplaren en komt vijf maal per jaar uit.

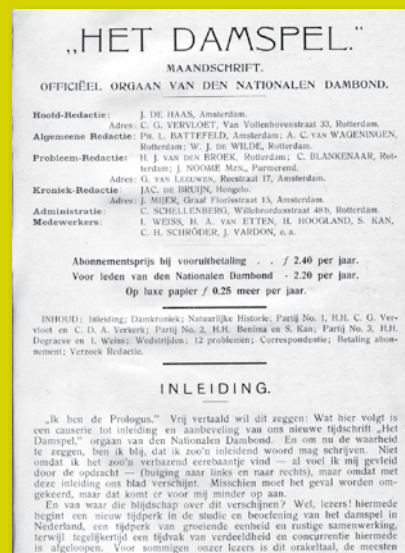
Maar 2008 is niet de honderd-en-tweede jaargang. De twee missende jaren zijn 1944 en 1945. Wegens papierschaarste en een verbod van de Duitsers verscheen 'Het Damspel' van mei 1943 tot en met september 1945 niet. Het laatste nummer van 1943 sloot af met de regels: "Wij moeten ingevolge ontvangen opdracht de uitgave van 'Het Damspel' stopzetten. Dit is dus tot nader order het laatste nummer." In het boek 'Wat wij misten' is de kopij opgenomen die in die oorlogsjaren niet zijn verschenen. Zo zijn de belangrijkste gebeurtenissen op damgebied in die jaren toch vastgelegd.

'Het Damspel' heeft in zijn geschiedenis verschillende bijbladen gehad, waaronder verschillende uitgaven voor de jeugd. Ook heeft het tijdschrift verschillende verschijningsfrequenties gehad. Door de jaren heen heeft 'Het Damspel' verschillende gedaanteveranderingen ondergaan. Zo verscheen het damtijdschrift wisselend op A5- en op A4-formaat. Sinds 1982 is 'Het Damspel' alleen nog op A4-formaat verschenen. Vanwege de ontwikkeling van de techniek werd het steeds makkelijker om foto's te plaatsen. Sinds 2006 verschijnt het officiële orgaan van de KNDB volledig in kleur.

Bronnen:

- 75 jaar KNDB, 1911-1986, Jubileumboek.
- Wat wij misten, Den Nederlandschen Dambond i.s.m. drukkerij Reidel, Dordrecht.
- Kruijswijk, K.W., 1966, Algemene Historie en bibliografie van het damspel.
- Moser, J.F., 1960, Zak-encyclopedie voor dammers, Bosch en Keuning N.V. Baarn.
- Schaap, P.H. de, 1936, 25 jaar dambeweging in Nederland.

- Het Damspel, 1e jaargang, nr. 1, 10 maart 1906.
- Het Damspel, 4e jaargang, nr 1, april 1909.
- Het Damspel, 30e jaargang, 9 april 1936, nr. 15, jubileumuitgave.
- Het Damspel, 37e jaargang, 1 oktober 1945, nr. 1.

Het eerste nummer van Het Damspel als officieel orgaan van den Nationalen Dambond uit 1909.

Het allereerste nummer van Het Damspel uit 1906.

TON SIJBRANDS

ECHO'S VAN DYBMAN

Het is alweer een verontrustend lange tijd geleden dat de damwereld enig levensteken van Alexander Dybman heeft mogen vernemen. En voor de periode waarin Dybman op het hoogste niveau actief was, moeten we nog veel verder terug in de tijd. Afgelopen najaar was het namelijk alweer twintig(!) jaar geleden dat Dybman de wereldtitel die hij in 1986 had veroverd, met succes verdedigde in de revanche-match tegen Gantwarg. Er is dus een hele nieuwe generatie van (jeugd)spelers bijgekomen die ongetwijfeld wel van Dybman hebben gehoord en die misschien zelfs weleens een partij van hem hebben nagespeeld, maar voor wie Dybman vooral een schim uit het verleden is.

In weerwil echter van het feit dat hij zijn tweede wereldtitel nooit meer verdedigd heeft en - op een enkele uitzondering na - het topdammen voor gezien hield, verdient Alexander Dybman onze blijvende aandacht en bewondering. Dat verdient hij ten eerste omdat Dybman een van de sterkste spelers en grootste talenten uit de damgeschiedenis moet zijn geweest.

(Hoe vreemd - en tegelijk treurig ook - om in de verleden tijd over Dybman te moeten berichten. *Qua leeftijd* had hij immers nog prima had meegekund: Dybman is niet veel ouder - het scheelt hooguit een paar jaar - dan Tsjizjov of Schwarzman...)

Voorts blijft er - voor *mij* althans - een enorme bekoring van zijn partijen uitgaan. En een derde reden (alsof we die überhaupt nodig zouden hebben) om Dybmans partijen onder het stof vandaan te halen, schuilt in mijn overtuiging dat zijn invloed op de hedendaagse topgrootmeesters heel wat groter is dan men over het algemeen pleegt aan te nemen. In menige partij van Schwarzman, Tsjizjov of zelfs Georgiev meen ik "echo's" van Dybman te horen. Wat overigens indirect als een treffende illustratie van Dybmans veelzijdigheid kan worden opgevat... Ik beweerde zo-even dat Dybman tot de grootste talenten uit de geschiedenis moet worden gerekend. Bij een speler wiens ster zo kortstondig geschitterd heeft als die van Dybman, blijft dat natuurlijk een beetje gissen. Maar het valt niet te ontkennen dat de successen die hij in de jaren 1979-1986 boekte, indrukwekkend waren. In vogelvlucht: nadat Dybman in 1979 (hij was toen slechts 17 jaar!) met een derde plaats in het Sovjet-Russisch kampioenschap had gedebuteerd en ook de daarop volgende jaren steeds in de top van het klassement was geëindigd, veroverde hij zowel in 1983 als in 1984 de nationale titel. En bij zijn volgende kampioenstoernooi (dat van 1986, want in 1985 ontbrak hij op de deelnemerslijst) toonde Dybman zich opnieuw de sterkste.

Ergo: drie Sovjet-Russische titels op rij - sinds Andreiko (1970-1972) was dat niet meer voorgekomen! Het was dankzij die derde en laatste titel dat Dybman in november 1986 voor het eerst aan een Wereldkampioenschap mocht deelnemen.

De cursivering staat er niet voor niets.

Immers: de argeloze damliefhebber zou verwachten dat Dybman, als Russisch kampioen, al in 1984 naar het WK-toernooi in Dakar was afgevaardigd. Dat is echter niet gebeurd, en ik heb géén idee waarom dat toen niet is gebeurd. Maar in Groningen verscheen Dybman gelukkig wél ten tonele. Het resultaat is bekend: Dybman won ook dat toernooi tamelijk onbedreigd, zodat hij op de slotdag als wereldkampioen werd ingehuldigd!

De partij die ik straks ga behandelen, komt uit wat misschien wel de belangrijkste wedstrijd in Dybmans carrière geweest is. Nee - ik bedoel níet het WK 1986, noch het Sovjet-Russisch kampioenstoernooi eerder dat jaar. Ik bedoel het zogeheten kampioenschap van de Eerste Liga, een kwalificatietoernooi - enigszins vergelijkbaar met onze halve finales - voor de finale van het kampioenschap van de Sovjet-Unie. Laat ik mij nader verklaren.

Zoals gezegd liet Dybman bij het nationale titeltoernooi van 1985 verstek gaan. Het jaar daarop wou hij (wellicht met het oog op het WK in Groningen) weer wél meedoen. En op grond van zijn in 1983 en 1984 veroverde titels leek het logisch dat Dybman automatisch tot het eindtoernooi zou worden toegelaten. Daar kwam echter niets van in. Ik weet niet welke maniakale reglementen *freak* het allemaal bedacht heeft, maar Dybman werd verplicht helemaal van voren af aan te beginnen. Eerst moest hij zich door een massaal selectie-toernooi (negen ronden 'Zwitserse') heen worstelen, om vervolgens deel te 'mogen' nemen aan het eerder genoemde kampioenschap van de Eerste Liga. Onnodig te zeggen dat de toenmalige bonzen van de Sovjet-Russische Dambond (of welke duistere krachten ook) hartstochtelijk moeten hebben gehoopt dat hiermee een houdbare barricade was opgeworpen, en dat zij spoedig - en definitief - van het 'probleem-Dybman' verlost zouden zijn.

Ook mij lijkt het niet onwaarschijnlijk dat Dybman nooit meer in een WK-toernooi zou zijn uitgekomen wanneer hij zich níet voor de finale van het Sovjet-Russisch kampioenschap 1986 had geplaatst. Maar Dybman gaf zijn

Alexander Dibman bij zijn debuut in het Kampioenschap der USSR.
Bron: Dammagazine De Brouwerij nummer 70 (augustus 1981)

kwelgeesten op een ongelooflijke manier het nakijken. In het waarlijk niet zwak bezette kwalificatie-toernooi dat in november 1985 in Lvov werd gehouden, een toernooi waarvan de eerste vier prijswinnaars zich voor de in februari/maart te verspelen finale konden plaatsen, scoorde Dybman 22(!) punten uit 13 partijen. Dybmans voorsprong op Boezjinski, de tweede aankomende, bedroeg liefst 7 punten. En onder zijn 'slachtoffers' bevonden zich gerenommeerde spelers als Tsipes, Presman, Bjezversjenko, (Joeri) Jermakov, Ribakov enz. enz., waarbij misschien nog aangetekend dient te worden dat hij ook tegen Sjtsjogoljew gewonnen stond.

Kortom: een Fischer-achtig resultaat, dat de grootst mogelijke belofte voor de nabije toekomst inhield. Of, zoals ik het in het maandblad *DAMMEN* van januari 1986 formuleerde:

"Wie in staat is tegen zo'n sterk deelnemersveld [...] een score van 22 uit 13 te realiseren, moet in staat worden geacht om - uiteraard met een minder exorbitante score - óók de finale van het Sovjet-kampioenschap op zijn naam te schrijven. [...] Voor Dybman is niets onmogelijk - al vaak genoeg heeft hij laten zien geweldenaren als Gantwarg, Virni, Misjtsjanski, Baljakin en al die anderen vóór te kunnen blijven. Wie zijn partijen uit de Eerste Liga beziet, twijfelt er niet aan of dat moet Dybman ook in 1986 weer kunnen lukken." Hieronder een van de negen overwinningen die Dybman in Lvov boekte. Zijn tegenstander, de uit Azerbeidzjan afkomstige Eldar Aliev, is bij ons bekend van zijn deelname aan het EK 1999 in Hogezaand. Aliev kan soms taai zijn. Maar hij is niet taai genoeg voor Dybman, die in sierlijke, omsingelende stijl (wie niet beter wist, zou menen met een partij van Schwarzman van doen te hebben!) in één rechte lijn op de winst afstevent.

Dybman - Aliev (kamp. Eerste Liga 1985/1986)

1.33-29 17-22 2.39-33 11-17 3.44-39 6-11 4.50-44 1-6 5.31-26 16-21 6.32-28 19-23 7.28x19 13x24

De Korenjevski-variant: het was de jeugdige Michail Korenjevski die de tekstzet in het Sovjet-Russisch kampioenschap 1974 introduceerde. 7...13x24 is goed speelbaar, maar naar mijn smaak lang niet zo agressief als (gewoon) 7...14x23.

8.37-32 14-19 9.41-37 9-13 10.34-30!?

Met behulp van een tactisch grapje (10...21-27??, 11...22-28 en 12...18x16 gaat niet wegens 13.30-25!+) voorkomt wit dat zwart zich van het stuk op 21 zou ontdoen. Dat kon vanzelfsprekend eveneens met 10.32-28 (10...20-25 11.29x20 25x14). Maar de aan de tekstzet verbonden speelwijze, door Dybman zelf geïntroduceerd in een partij tegen Djetkov (Juniorenkampioenschap USSR 1979), is veruit het populairst.

10...20-25 11.29x20 25x14 12.33-29!?

Thematische ontruiming van veld 33.

12...19-23 13.40-34!?

Meestal speelt men hier 13.30-25 23x34 14.40x29 14-20 15.25x14 10x19 16.46-41/35-30. Dybman zelf had dat vervolg al tweemaal eerder op het bord gehad: tegen Djetkov (zie boven) en tegen Tsipes, kamp. USSR 1980. Bovendien had Dybman die beide partijen overtuigend gewonnen. Desondanks bedient hij zich ditmaal van een andere voortzetting. Die lijkt overigens minstens zo goed in de witte plannen te passen.

13...14-19 14.46-41

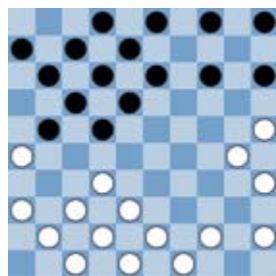

Diagram 1

10-14 15.30-24(!) 19x30 16.34x25(!) 23x34 17.39x30 (zie diagram 1)

Wit heeft nu alles in gereedheid gebracht om met 18.36-31!, 19.41-36! (19...11-16*) en 31-27x27! de zwarte rechter vleugel in een opsluiting te nemen. **17...13-19 18.37-31(!) 22-28!?**

Alleen zo houdt zwart de gewenste vrijheid-van-handelen.

19.32x23 19x28 20.41-37 18-22(?)

De eerste van een reeks zetten waarmee Aliev zijn tegenstander danig in de kaart speelt. In Voronitsj-Kirzner, Minsk 1994, deed zwart het heel wat beter door een opstelling met 20...8-13 21.44-39 2-8 22.45-40 15-20 23.40-34 13-19 (24.38-33 18-23 enz.) in te nemen. Wat niet wegneemt dat ook Voronitsj uiteindelijk zou winnen.

21.44-39 3-9(?) 22.38-33(!) 5-10 23.42-38(!) 21-27 24.45-40 (zie diagram)

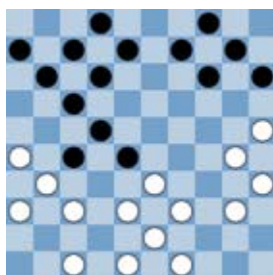

Diagram 2

24...11-16

De zwartspeler geeft zijn 'aanval' een wel erg pover vervolg: hij wil retireren met 25...17-21, 26...22x11 en 27...28x17. Hoewel ik er nauwelijks aan twijfel dat Dybman ook in dat geval zou hebben gewonnen, kiest deze een voortzetting die het spelbeeld intact laat:

25.37-32! 28x37

26.31x42 12-18

Met een achtergebleven schijf op 6 en een 'gedepliceerd' stuk op veld 16 stond Aliev toch al hoogst onprettig. Maar misschien had 26...15-20 gevolgd door 27...20-24 en 28...14x23 (want 27.33-29?? is uiteraard taboe) de druk op de zwarte stelling enigszins verlicht.

27.30-24 14-19 28.24x13

8x19 29.39-34 19-23 30.35-30 9-14 31.40-35 14-19 32.43-39 10-14 33.33-29! 2-8 34.30-24! 19x30 35.35x24 (zie diagram)

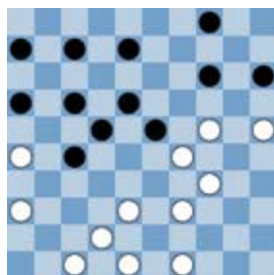

Diagram 3

35...8-13

Hierna zal Dybman eerst schijf 4 losweken, om zich vervolgens van het randveld 15 meester te maken. Voor de zwartspeler is dat weinig minder dan een rampzalige ontwikkeling, die hij alleen met 35...23-28 36.38-33 4-9 had kunnen voorkomen. Maar ook dan had wit na 37.42-37! strategisch gewonnen gestaan, huizenhoog zelfs. Twee kleine voorbeeldjes:

1) 37...7-12 38.37-31! 9-13 39.49-44 (of zelfs al 39.24-19 14x23 40.25-20 15x24 41.29x20+) en zwart kan nog steeds niet 39...17-21 40.26x17 12x21 spelen wegens 41.24-20! en 43.31-26+.

2) 37...8-12 38.37-31 6-11 (ter voorbereiding van 18-23x23, al rammelt ook dat plan aan alle kanten; maar:) 39.24-20(!) 15x24 40.29x20 9-13 41.20x9 13x4 42.25-20/34-30 en zwart wordt volkomen overspeeld.

Vanuit de stand na 35...23-28 36.38-33 4-9 is het dus voldoende om met schijf 42 naar veld 31 op te rukken en de tegenstander aldus van elke tegenkans te beroven. Ook een speelwijze waarbij wit dat intermezzo 42-37-31 achterwege laat en zonder omwegen de aanval tegen de vijandelijke linker vleugel inzet, zal - mits correct toegepast - wel toereikend zijn. Maar hij mag er niet te gemakkelijk over denken, zoals de volgende geestige spelgang aan het licht brengt:

37.49-44 7-12 38.44-40

17-21 39.26x17 12x21 40.40-35 8-13* 41.34-30?! 14-19* 42.42-37? 18-23!! (een hoogst onaangename verrassing) 43.29x18 15-20!! 44.25x32 27x20 45.18x27 21x41+.

36.38-32!

Het is waar dat het na 36.38-33 4-9? 37.48-43! meteen uit was geweest: zwart kan de dreiging 38.24-19! en 40.34-29+ niet met 37...23-28 pareren wegens 38.36-31! en 39.47-41+. Toch heeft Dybman groot gelijk dat hij schijf 27 'meeneemt': op 36.38-33 had Aliev behalve 36...4-9 óók 36...13-19 of 36...14-20 enz. kunnen doen.

36...27x38 37.42x33 (zie diagram)

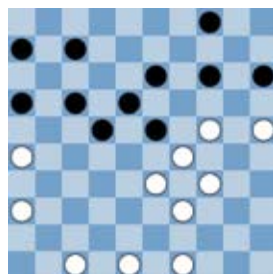

Diagram 4

37...4-9

Absoluut gedwongen, daar 37...14-19?? faalde op het valluikslagje 38.48/49-43!, 39.25-20!, 40.34x25! en 41.39x8+.

38.24-20! 15x24

39.29x20 23-28 40.20-15

7-12 41.33-29 6-11 42.34-30 16-21 43.30-24 22-27

Dit is nog het beste, want na 43...21-27(?) 44.39-33! 28x39 45.15-10! 14x5 46.29-23 18x20 47.25x3 was de dreiging 48.36-31!, 49.26-21 en 50.3x50+ dodelijk geweest. Datzelfde damzetje moet na de tekstzet eveneens toereikend zijn. Maar de positionele methode waarvoor Dybman kiest (voorlopig althans...), is minstens zo overtuigend.

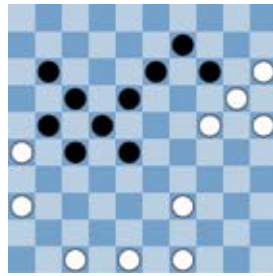

Diagram 5

44.24-20 18-22 45.29-24 12-18 (zie diagram 5)

Om de komende afwikkeling uit de stand te halen was 45...27-32 hardnekkiger geweest. Het lijdt echter geen twijfel dat wit ook dan zou hebben gewonnen. Een enkel voorbeeldje: 46.47-42 21-27 47.24-19! 13x24 48.20x29 12-18 49.29-24! (eerst zo) en tegen de dreigende doorbraak heeft zwart geen serieus verweer meer. **46.36-31! 27x36 47.47-41 36x47 48.15-10 14x5 49.20-15 47x20 50.25x3 22-27**

Er dreigde 51.39-33! en 52.15-10+. En 50...28-32 zou na 51.3-14! 22-28 slechts op zetverwisseling met het partijverloop zijn neergekomen.

51.3-14! 27-32 52.15-10!

Op weg naar tweede dam. Al is wit onder omstandigheden (zoals ingeval van 52...18-22) óók van harte bereid het stuk op 10 'in de aanbieding' te doen...

52...21-27 53.48-42! (zie diagram)

Diagram 6

De dreigingen 54.42-37 of 54.42-38 garanderen wit nu in alle varianten de winst. Bijvoorbeeld 53...18-23 54.42-38! 32x34 55.14-25 met vernietigende rondslag.

53...32-38

Ledigt de beker tot op de bodem.

54.14x29(!)

En zonder 54...38x47 55.39-33/29-15! en 56.29-15/39-33+ af te wachten (hoewel dat er dan eigenlijk óók wel bij had gekund), gaf Aliev het op.

ALEX MATHIJSEN
 LANGE HEZELSTRAAT 113
 6511 CG NIJMEGEN
 ALEX@KNDB.NL

OPGAVEN SERIE 22:

Combineren in de opening

De vorige serie kwamen combinaties in het eindspel aan bod. In deze serie gaan we juist zetjes oplossen aan het begin van de partij. Ook in de opening zijn er allerlei slagzetten mogelijk! En combineren met een bord vol schijven is vaak erg moeilijk. Kijk bij elk diagram goed wie er aan zet is! In twee diagrammen wordt winst behaald door een forcing, in beide gevallen wordt een onweerlegbare dreiging in de stand gebracht. Veel plezier en succes met het oplossen.

Spelregels voor de laddercompetitie:

- Inzenden voor 15 maart anders tellen je oplossingen niet mee.
- Je kunt inzenden per e-mail of per brief.
- Schrijf je naam bij je oplossingen.
- Noteer de volledige oplossing, dus niet alleen de eerste zet!
- Een correcte bijoplossing wordt beloond.
- De prijswinnaars beginnen weer onderaan de ladder.
- Als je drie keer achter elkaar niet meedoet, val je van de ladder. Je behaalde punten blijven wel geldig en tellen bij je volgende inzending gewoon mee.
- Als je een sterretje achter je naam hebt, wordt het tijd dat je weer eens wat opstuurt.

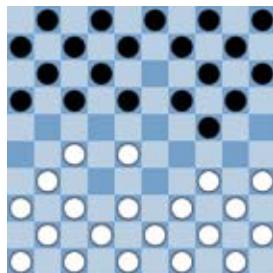

Diagram 253

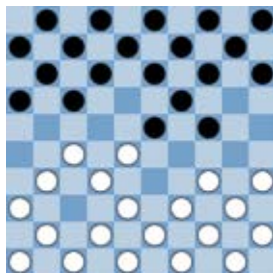

Diagram 254 Zwart wint

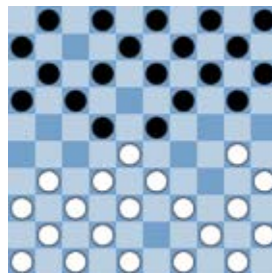

Diagram 255

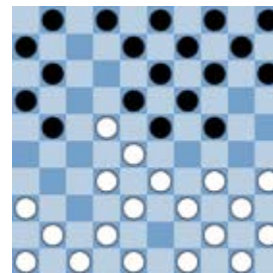

Diagram 256

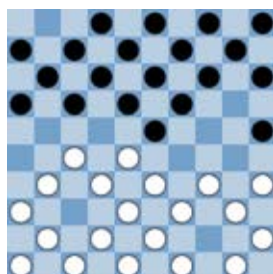

Diagram 257 Forcing

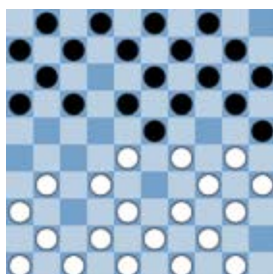

Diagram 258

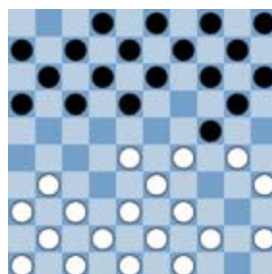

Diagram 259 Zwart wint

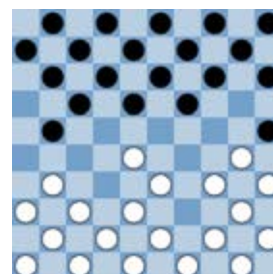

Diagram 260 Forcing zwart

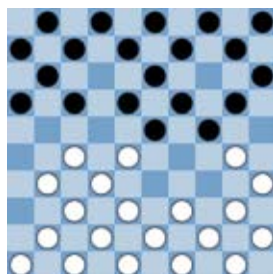

Diagram 261

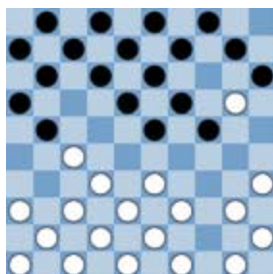

Diagram 262 Zwart wint

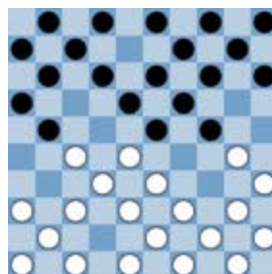

Diagram 263

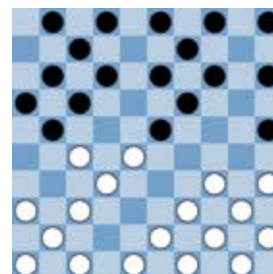

Diagram 264

Oplossingen serie 21

241. 1.2-16 38-42 2.16-27 22x31 3.26x48
 242. 1.4-15 38-43 2.15-29 23x34 3.30x48
 243. 1.7-2 8-12 2.2-11 39-43 3.42-38 43x32 4.11-17 12x21 5.16x38
 244. 1.14-32 38-42 (na 1..16-21 volgt 2.32x43 21x32 3.43x27 33-39 4.27-49) 2.32-28 33x31 3.26x48 met oppositiewinst.
 245. 1.35-30 24x35 2.1-45 39-43 3.45-40 35x44 4.50x48
 246. 1.1-23 32-38 2.23-29 38-43 3.29-40 35x44 4.50x48
 247. 1.5-23 34-39 2.23-28 39-43 3.28-37 31x42 4.47x49
 248. 1.34-29 24x33 2.25-20 14x34 3.48x44 49x40 4.35x44
 249. 1.27-22 17x28 2.16-11 7x27 3.49x37 48x31 4.26x37
 250. 1.33-28 22x33 2.48-37 en altijd 3.37-46 met winst.
 251. 1.22-11 23x50 2.11-17 50x11 3.16x7
 252. 1.19-14 20x9 2.34-30 25x23 3.33-29 23x34 4.24-20 15x24 5.2x46

De ladderstand

164 punten: Benjamin Pruijs
 153 punten: John B. Reade
 145 punten: Romke Panstra en Ysbrand Panstra
 144 punten: Lotte Aleven en Ritchie Wijnker
 132 punten: Ester van Muijen
 128 punten: Simon Versteegen
 127 punten: Johan Ottens
 126 punten: Ruth Scholten
 122 punten: Tobias Pohan Simandjuntak
 120 punten: Ivar Jansen en Richard Kempen
 116 punten: Steven Manders en Niels Verboon
 115 punten: Dirk-Jan

Dekker en Timon Stolk
 108 punten: Martijn de Leeuw
 107 punten: Bastiaan de Gunst, Jhonatan van den Hoorn, Tom Janmaat, Joris Ketelaars
 105 punten: Kaspar Heijnen
 103 punten: Jaco Hardenbol en Corné Leeuwestein
 101 punten: Bas van Berkel
 96 punten: Jesse van Beek, Jannes Kromhout, Ronald Neijenhuis
 95 punten: Aswin Witte
 93 punten: A. Finders en Gerwin Schimmel
 92 punten: Larissa Schimmel
 91 punten: Dennis de Wit

88 punten: Casey van Beek
 86 punten: Joey Nijstad
 85 punten: Arwin Lammers en Harmjan Lammers
 84 punten: Laura Timmerman
 81 punten: Bart Turkenburg
 77 punten: Michelle Roumans en Thijs Spreen Brouwer
 74 punten: Elle Straatman
 71 punten: Alex Ketelaars en Thomas van der Klis
 70 punten: Roel van der Hek
 66 punten: Lisa Aleven
 60 punten: Sanne Hoksbergen
 59 punten: Colinda Adams*, Miranda Adams*, Arie v.d. Weteringh

FOTO'S: KOOS KINGMA EN HANS EN RICHARD KROMHOUT

DAMMEN IN MALI

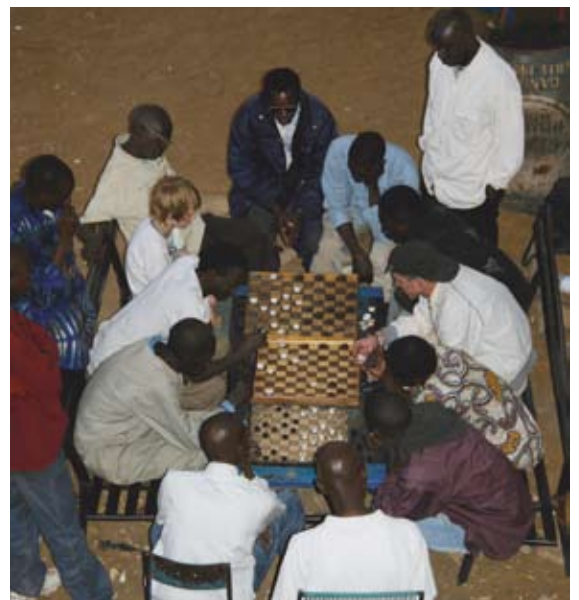
Drie telgen uit de damfamilie Kromhout togen naar Mali voor een korte Kerstvakantie tijdens de winterstop. Jannes, Richard en Hans lieten geen kans voorbij gaan om zich te meten met de Malinese damtop, die dagelijks te vinden is rond een paar borden nabij het Carrefour des Jeunes te Bamako.

58 punten: Maaïke Kamer
 57 punten: Jan Langeveld
 54 punten: Anna Kusters
 50 punten: Gérard Straatman
 49 punten: Adriaan Molendijk
 48 punten: Wout Aleven, Pepijn van den Brink, Wesley Lichtendonk
 47 punten: Sander van den Broek*
 45 punten: Martin de Vink en Patrick van der Vlist
 41 punten: Marjan van Maurik*
 39 punten: Ismaël Moorrees en Rafaël Moorrees
 36 punten: Jan Groenendijk, Folkert Jansen, Lars Knol, Mara Langeveld
 35 punten: Wilco ten Caat, Denise van Dam*, Marco de Leeuw
 34 punten: Jan Jaap de Heer, Sarah Lamochi,

Rutger Oskam, Michiel Torn*, Jasper Verhoef
 33 punten: Alex Moorrees
 32 punten: Bas Ramaekers
 30 punten: Fians Moorrees
 28 punten: Sander Beltman
 27 punten: Soraya Lamochi
 26 punten: Rick Hartman
 25 punten: Ron ten Caat
 24 punten: Thijs Alderliesten, Jeroen Cremers, Benjamin Guicherit, Anne Molenaar, Hugo Molenaar, André de Raad, Gerlinda Schaafsma, Bertus Scheer, Roald Straalman, Gijsbert Thomassen
 23 punten: Bert Aalberts, Brun Bergsma, Melanie Voskuil
 22 punten: Martijn van IJzendoorn
 21 punten: Raoul Bruens
 14 punten: Jan Kroeze
 13 punten: Wessel Dekker
 12 punten: Soegriem

Boedhram, Thijs van den Broek, Victor Elgersma, Dirk van IJzendoorn, Henk Jongbloed, Michelle Kway, Jasper van Meerten, Brian van Ringelestijn, Anne Schippers*, Conall Sleutel, Daymian van Sommeren, Sil Spieard, René Veenbrink, Luka Wissink
 11 punten: Henri Adams*
 8 punten: Remco Krijgsman

De prijswinnaars zijn Benjamin Pruijs, John B. Reade en de broers Romke en Ysbrand Panstra. Van harte gefeliciteerd! Het prijsje krijgen jullie binnenkort toegestuurd.

DamZ!

KIJK VOOR ALLE DAMNIEUWTJES OP WWW.DAMZ.NL

Dammen is ouder dan jij denkt!

**Neem wat stenen of schelpen als speelschijven.
Trek wat lijnen in het zand.
En... je kunt dammen.**

*Al 4000 jaar geleden damden zo Afrikanen. Ze sloegen een damschip door eroverheen te springen. Echt dammen was dit niet, want ze schoven de schijven alle kanten op. Een dam maken deden ze niet. Een Afrikaan bedacht toen de dam. Het was nog niet de dam die wij kennen. Je mocht alleen één vakje voor-, zij- of achteruit. **Lees verder op www.damz.nl***

De geschiedenis van het damspel is net een reisverhaal. De reis begint duizenden jaren geleden in Afrika. Egyptische farao's speelden het al. Het damspel reist via Griekenland naar Italië. En de Moren (Noord-Afrikanen) brachten het bordspel Alquerque naar Spanje. Verder gaat de reis. Naar Frankrijk, Nederland en veel verder. De Europeanen ontwikkelden het damspel tot hoe het nu wordt gespeeld. Op hun beurt namen zij het populaire spel mee op hun veroveringsreizen. Weer terug naar Afrika, naar Amerika, naar Azië. Overal op de wereld wordt gedamd. De regels zijn vaak iets verschillend, maar het blijft toch dammen.

Lees meer over de damgeschiedenis op DamZ! Speel zelf het lijnenspel, een voorloper van het damspel. En lees hoe een Nederlandse dammer in Frankrijk koffie en appelgebak won met een damtrucje!

Alquerque is een voorloper van het damspel.

HET ARTIKEL OP DAMZ! IS EEN BEWERKING VAN EEN ARTIKEL VAN DR. ARIE VAN DER STOEP.

WSDV 3 - DVSB 3

DOOR MARCO KETELAARS

Als je al een aantal jaar damt, dan heb je om een partij goed te spelen ook het liefst wat meer bedenktijd.

In de Nationale Competitie krijg je per speler maar liefst 2 uur bedenktijd voor de eerste 50 zetten. De partijen duren niet alleen langer, maar ook de tegenstanders zijn heel goede dammers.

WSDV (Wageningen) en DVSB (Soest/Baarn) zijn verenigingen die in hun derde derde team zoveel mogelijk jeugdspelers opstellen, die op dit niveau kunnen spelen.

Op zaterdag 9 februari in Wageningen speelden maar liefst twaalf jeugdspelers: negen voor het thuisspelende WSDV en drie voor de DVSB.

De Wageningse club won dit duel met 11-9 van de bezoekers.

NATIONALE COMPETITIE De wedstrijden in de Nationale Competitie worden gespeeld op zaterdag. Je speelt met teams van tien spelers. Er is een ereklasse en er zijn twee hoofdklasse-groepen, drie eerste klasse-groepen en vijf tweede klasse-groepen. In de ereklasse spelen ook veel buitenlandse damtoppers.

TOERNOOIEN, TRAININGEN EN WEDSTRIJDEN

Toernooien, trainingen en wedstrijden. Organisatoren kunnen hun informatie doorgeven aan het bondsbureau, 026-4952309. Actuele kalender op internet: www.kndb.nl

Actuele kalender op internet:

www.kndb.nl

 = jeugdevenement

Februari 2008

- 2 Halve finale NK algemeen en vrouwen.
- 2 Zwartsluis. TAMEK-toernooi. J.J. van Wendel (038) 386 79 62.
- 3 Halve finale NK algemeen en vrouwen.
- 8 Sluitingsdatum HF pupillen meisjes.
- 9 Nationale Competitie 10e ronde.
- 16 Halve finale NK algemeen en vrouwen.
- 16 De Lier. Snelddamdag. P. Boekstijn (0174) 51 22 34.
- 16 Hardenberg. Wildkamp-toernooi. H. Veltink (0523) 26 27 81.
- 17 Halve finale NK algemeen en vrouwen.
- 18-1/3 HF NK meisjes aspiranten in drie regio's.
- 23 Nationale Competitie 11e ronde.
- 23 Sneek. Lankhorst SDC toernooi. W. Oldekamp (0515) 42 19 40.
- 24 IJmuiden. Van der Wielen Jeugdtoernooi. W. Winter (0626) 71 27 93.

Maart 2008

- 1 Halve finale NK algemeen en vrouwen.
- 1 Sluitingsdatum inschrijving halve finale NK pupillen.
- 1 Den Haag. Zilveren Ooievaarttoernooi voor clubviertallen. J. Kos (070) 389 03 84.
- 1 Kampen. Kamper Damdag. P. Dijkstra (038) 331 86 02.
- 1 Schoonhoven. Open sneldamtoernooi. B. de Hoop (0182) 38 37 31.
- 8 Nationale Competitie promotie/degradatie.
- 8 Halve finale NK pupillen meisjes.
- 8 Bondsraadvergadering.
- 8 Mookhoek. 2e Open sneldamkampioenschap Hoekse Waard. K. Osté (0186) 57 35 36.
- 14 Warffum. Paasdamtoernooi. N. Werkman (0612) 99 86 78.
- 14-20 Pavlovsk (Ru). Confederation Cup.
- 15 Halve finale NK algemeen en vrouwen barrages.
- 15 Centrale training subtop, vrouwen en aspiranten.
- 15 Sluitingsdatum inschrijving halve finale NK welpen.
- 15 Sluitingsdatum inschrijving halve finale schooldammen BO en VO.
- 15 Halve finale NK pupillen meisjes.
- 15 Haarlem. Open kampioenschap van Haarlem. T. Smit (023) 537 42 70.
- 16 Centrale training junioren, pupillen en meisjes.
- 20-24 Guadeloupe (Fr). 15e Internationaal toernooi.
- 20-24 Amsterdam. 28e Amster-

- dams Paastoernooi/NK studenten. J.P. Drost (020) 694 50 74.
- 21-22 Halve finale NK pupillen algemeen.
- 22 Sluitingsdatum inschrijving halve finales NK aspiranten en junioren.
- 22 Hardinxveld-Giessendam. Sneldamtoernooi. A. de Hek (0184) 65 10 59.
- 22 Den Haag. NK G-dammen. F. Versteeg (070) 391 38 98.
- 29 Sluitingsdatum inschrijving Nationale Jeugddamdag.
- 29 Harlingen. Toernooi Excelsior Harlingen. W. Leijenaar (0653) 61 59 24.

April 2008

- 5-19 NK algemeen.
- 5 Zwaagwesteinde. Brugchelenkamp-toernooi. L. van der Veen (0511) 44 25 18.
- 12 Halve finale NK welpen.
- 12 Finale schooldammen VO
- 19 Nationale Jeugddamdag.
- 19 Sluitingsdatum inschrijving KNDB-beker.
- 21-25 Wageningen. Open NK veteranen (vanaf 50+). H.G. Kleinrensink (0317) 41 18 73.
- 25 Sluitingsdatum NK welpen meisjes.
- 26 Centrale training subtop, vrouwen en aspiranten.
- 27 Centrale training junioren, pupillen en meisjes.
- 28-3/5 Halve finales NK junioren en aspiranten algemeen.
- 28-3/5 Halve finale NK aspiranten meisjes.
- 28-3/5 NK pupillen algemeen.
- 28-3/5 NK pupillen meisjes.
- 28-3/5 Bunschoten. 9e Barnsteentoernooi. P.F. Koops (033) 298 75 41.
- 28 Hengelo. 2e Hengelo Open Damdag. E. van Hattem (053) 436 15 45.
- 30-4/5 NK visueel gehandicapt.

Mei 2008

- 1 Sluitingsdatum inschrijving Nationale Competitie.
- 10 KNDB-beker 1e ronde.
- 11-19 Salou (Sp). 11e Internationaal Open Toernooi van Salou. P. Pippel (0644) 68 49 39.
- 17 Halve finale NK schooldammen BO.
- 17 Sluitingsdatum NK sneldammen alle categorieën.
- 23-1/6 Jomtien (Thailand).
- 24 Davelaar (0653) 11 62 54.
- 24 KNDB-beker 2e ronde.
- 24 NK welpen algemeen.
- 24 NK welpen meisjes.
- 31 Centrale training subtop, vrouwen en aspiranten.

Juni 2008

- 1 Centrale training junioren, pupillen en meisjes.

- 6 Sluitingsdatum NK junioren meisjes.
- 7 KNDB-beker kwartfinale.
- 7 Finale NK schooldammen BO.
- 7 Dordrecht. Sani-Dump sneldamkampioenschap. C. Leenheer (0168) 33 06 28.
- 14 NK sneldammen alle categorieën.
- 21 KNDB-beker halve finale.
- 21 Bondsraadvergadering.
- 28 KNDB-beker finale.
- 28 NK sneldammen voor jeugdteams.
- 28 Delft. DUWO Rabobank Damfestival openluchttoernooi. H. de Witt (015) 213 43 11.
- 29 Delft. DUWO Rabobank Damfestival vrouwen- en jeugdtoernooi. H. de Witt (015) 213 43 11.
- 30-3/7 Delft. DUWO Rabobank Damfestival rapidtoernooi. H. de Witt (015) 213 43 11.

Juli 2008

- 2 Delft. DUWO Damfestival sneldamtoernooi. H. de Witt (015) 213 43 11.
- 4/5 Delft. DUWO Damfestival wereldrecoredpoging blindmultaan Erno Prosmann. H. de Witt (015) 213 43 11.
- 9-19 NK junioren algemeen.
- 9-19 NK junioren meisjes.
- 12-19 Den Haag. DNC Open NK 2008. A. Kruijschoop (0640) 01 86 52.
- 11-19 NK aspiranten algemeen.
- 11-19 NK aspiranten meisjes.
- 20-26 Nijmegen. Nijmegen Open 2008. P. Visser (0625) 18 86 93.
- 26 Loosdrecht. Dampen op de Dijk. A. Vreeswijk (0654) 99 32 43.

Augustus 2008

- 8 Dronten. Meerpaaldagen. Sneldamtoernooi jeugd tot 16. H. Kamminga (0321) 31 13 34.
- 9 Dronten. Meerpaaldagen. Sneldamtoernooi. H. Kamminga (0321) 31 13 34.
- 11-16 Goes. Hiltex Zeeland Damtoernooi. A. Bouwens (0118) 58 46 32.

September 2008

- 6 Sluitingsdatum inschrijving clubcompetitie junioren, aspiranten en pupillen.
- 6 Amstelveen. Opening dameizoen. H. Fokkink (020) 641 05 87.
- 13 Centrale training junioren, pupillen en meisjes.
- 13 Rijnsburg. 8e Johan Kromhout-toernooi. A. van Dusseldorp (071) 402 78 32.
- 14 Centrale training subtop, vrouwen en aspiranten.
- 20 Nationale Competitie 1e ronde.
- 27 Clubcompetitie junioren, aspiranten en pupillen.

Oktober 2008

- 25 Centrale training junioren, pupillen en meisjes.
- 26 Centrale training subtop, vrouwen en aspiranten.

November 2008

- 1 Nationale Competitie 2e ronde.
- 8 Selectiedag centrale jeugdgroepen.
- 8 Sluitingsdatum inschrijving clubcompetitie welpen.
- 8 Bondsraadvergadering.
- 15 Nationale Competitie 3e ronde.
- 16-23 NK vrouwen.
- 22 Centrale training junioren, pupillen en meisjes.
- 23 Centrale training subtop, vrouwen en aspiranten.
- 29 Nationale Competitie 4e ronde.

December 2008

- 1 Sluitingsdatum inschrijving halve finale algemeen en vrouwen.
- 6 Clubcompetitie junioren, aspiranten en pupillen.
- 7 NK rapid voorronde.
- 13 Nationale Competitie 5e ronde.
- 20 Nationale Competitie 6e ronde.
- 21 NK rapid finale.
- 29 Wamel. 31ste Open Snel-damkampioenschap. W. Duifhuis (0487) 59 45 81.

Januari 2009

- 3 Nationale Competitie 7e ronde.
- 10/11 Halve finale algemeen en vrouwen.
- 10 Sluitingsdatum inschrijving HF aspiranten meisjes.
- 17 Nationale Competitie 8e ronde.
- 24/25 Halve finale algemeen en vrouwen.
- 31 Nationale Competitie 9e ronde.

Februari 2009

- 7/8 Halve finale algemeen en vrouwen.
- 7 Sluitingsdatum inschrijving HF pupillen algemeen en meisjes.
- 14 Nationale Competitie 10e ronde.
- 16-20 Halve finale aspiranten meisjes regio's noord en midden.
- 21/22 Halve finale algemeen en vrouwen.
- 23-27 Halve finale aspiranten meisjes regio zuid.
- 28 Nationale Competitie 11e ronde.

Maart 2009

- 7 Halve finale algemeen en vrouwen.
- 7 Halve finale pupillen meisjes dag 1.
- 7 Sluitingsdatum inschrijving halve finale welpen

- algemeen.
- 7 Bondsraadvergadering.
- 14 Halve finale pupillen meisjes dag 2.
- 21 Halve finale algemeen en vrouwen, barrages.
- 21 Sluitingsdatum inschrijving HF junioren algemeen.
- 21 Sluitingsdatum inschrijving HF aspiranten algemeen.
- 21 Centrale training subtop, vrouwen en aspiranten.
- 22 Centrale training junioren, pupillen en meisjes.
- 24 Sluitingsdatum inschrijving schooldammen BO en VO.

April 2009

- 4-18 NK algemeen.
- 4 Sluitingsdatum inschrijving Nationale Jeugddamdag.
- 10/11 Halve finale pupillen algemeen.
- 16 Sluitingsdatum inschrijving KNDB-beker.
- 18 Centrale training subtop, vrouwen en aspiranten.
- 19 Centrale training junioren, pupillen en meisjes.
- 25 Nationale Jeugddamdag.
- 27-2/5 Halve finale junioren algemeen en meisjes.
- 27-2/5 Halve finale aspiranten algemeen.
- 27-2/5 NK pupillen algemeen en meisjes.

Mei 2009

- 1 Sluitingsdatum inschrijving Nationale Competitie.
- 9 KNDB-beker voorronde 1.
- 16 Sluitingsdatum inschrijving NK sneldammen.
- 16 Halve finale schooldammen BO en VO.
- 20-24 NK visueel gehandicapt.
- 23 KNDB-beker voorronde 2.
- 23 NK welpen algemeen en meisjes.
- 30 Centrale training subtop, vrouwen en aspiranten.
- 31 Centrale training junioren, pupillen en meisjes.

Juni 2009

- 6 KNDB-beker kwartfinale.
- 6 NK schooldammen BO en VO.
- 13 NK sneldammen alle categorieën.
- 20 KNDB-beker halve finale.
- 20 Bondsraadvergadering
- 27 KNDB-beker finale
- 27 NK sneldammen voor jeugdteams.

Juli 2009

- 8-18 NK junioren algemeen en meisjes.
- 10-18 NK aspiranten algemeen en meisjes.

WIM VAN MOURIK
ST. JACOBSLAAN 94
6533 BV NIJMEGEN
(024) 356 52 32
WAVANMOURIK@PLANET.NL

EEN EGYPTISCH SPROOKJE DOOR EEN FRIESE BRIL

Sir Lawrence Alma Tadema (1836 - 1912)

Zelfportret, 1896, olieverf op doek, 65,7 x 52,8 cm, Galleria degli Uffizi, Florence [Barrow, 170]

De Fries Lourens Alma Tadema was een van de meest geroemde schilders in het eind negentiende-eeuwse Engeland.

Algemeen bewonderd om zijn vakmanschap en levensechte uitbeelding van de klassieke oudheid met grote precisie van details. Wie was hij en hoe kon hij ons een Egyptisch sprookje voorzetten? Twintig jaar geleden werd zijn schilderij The Egyptian Chess Players mij bekend, waarna Ir.G.Bakker een bespreking liet volgen in Het Nieuwe Damspel (1988-3). Nieuwe informatie geeft een completer beeld van de kunstenaar en zijn werk. Het schilderij laat zien hoe Alma Tadema, niet alleen in de 19e eeuw, maar tot op de dag van vandaag heeft bijgedragen aan de beeldvorming dat ons huidige damspel in Egypte zou zijn gespeeld. Dat er geen damborden in Egypte worden gevonden, zoals wij die nu kennen, is in Panorama 63 beschreven (Het Damspel, 2007-5)

Lourens AlmaTadema werd op 8 januari 1836 in het Friese Dronrijp geboren. In 1837 vertrok het gezin naar Leeuwarden, waar vader stierf in 1840. Moeder zorgde ervoor dat de kinderen al vroeg tekenlessen kregen, die aan de fysiek zwakke Lourens het best besteed waren. Zijn jeugdvriend werd de acht jaar oudere Christoffel Bisschop. Het Fries Museum heeft een speciale Bisschopkamer met daarin een damtafel van gesneden aardewerk tegels en een molenlandschap met molenspel (HND 1985-3). Bij gebrek aan studiemateriaal ging Lourens al vroeg op zoek naar ieder huis in de stad waar hij vermoedde dat hij iets kon leren van schilderijen van lokale schilders. Dirk Jacob Ploegsma(1769-1791) was de maker van "Damspelers" (1790), nu in het Fries Museum, Leeuwarden (HND 1975-4) en de toen befaamde Willem Bartel van der Kooi (1768-1836) schilderde "Damspelers in een herberg" (1791), in bezit van het Groninger Museum (HND 1985-3). Mogelijk heeft hij beide schilderijen bestudeerd. In 1852 wordt hij ingeschreven bij de Koninklijke Academie voor Schoone Kunsten in Antwerpen. Verschillende begeleiders sporen hem aan zich verder te verdiepen in de oudheid. Bij zijn eerste huwelijk in 1863, met Marie Pauline Gressin Dumoulin de Boisgirard, gaat hij op huwelijksreis naar Florence, Rome, Napels en Pompeii. Van af die tijd weet hij het zeker: hij wil de klassieke oudheid uitbeelden. Hij verzamelde veel afbeeldingen en bestudeerde gedreven de geschiedenis, waardoor hij tot in de perfectie ieder detail kon weergeven van de Grieken, Romeinen en Egyptenaren. Marmer uitbeelden werd een passie waardoor hij wel genoemd wordt: the marbelous painter. In 1864 lukte het hem om de vermaarde kunsthandelaar Ernest Gambart te ontvangen. Overtuigd van de kwaliteiten van de jonge schilder volgde een opdracht voor 24 schilderijen. Het eerste schilderij van de serie werd het schilderij The Egyptian Chess Players (1865), waarmee hij pas in februari 1865 klaar zou zijn. Gambart showde drie werken van AlmaTadema in april 1865 op de 12th Annual French and Flemish Exhibition in de French Gallery, Pall Mall, Londen. Een van deze drie was The Egyptian Chess Players. Hij maakte indruk in Londen maar het duurde enkele jaren voor de aankoop door de Britse society goed op gang kwam. Als in 1869 zijn vrouw overlijdt blijft hij achter met zijn twee jonge dochters Laurens en Anna. Met het oog op de Frans-Duitse oorlog in 1870 vestigde hij zich in Londen en trouwde in 1871 met zijn leerlinge Laura Theresa Epps. Als zij in 1909 overlijdt reserveert hij naast haar een plaats in een graf op Kensal Green Cemetery in Londen, maar na zijn plotselinge dood op 28 juni 1912 in een Kurort te Wiesbaden werd hij als beroemd schilder begraven in de St.Paul's Cathedral.

Alma Tadema was een rondborstige en vrolijke man. Zijn luxieuze huis en atelier in Londen, met veel marmer en met een aluminium plafond voor specifiek lichteffect, werd een trefpunt voor de society en het ging er vrolijk aan toe. Tot de kring van vrienden behoorden o.a. de jonge Winston Churchill, de Prins van Wales, Oscar Wilde, Enrico Caruso en Tsjaikovski. Als een van de meest succesvolle schilders uit de Victoriaanse periode maakte hij over een periode van 60 jaar meer dan 400 werken. Behalve scènes in de oudheid met een grote historische nauw-

An Egyptian Game, 1865, voorstudie, potlood, 25 x 35 cm, Rijksmuseum, Amsterdam, [Barrow,26]

Voor het definitieve schilderij maakte AlmaTadema een voorstudie die hij linksonder voorzag van de naam An Egyptian Game. De speeltafel vertoont geen duidelijke velden en lijkt meer langwerpig, zodat aan senetspel gedacht kan worden. De tekening schonk hij aan zijn vriend de schrijver en dichter Carel Vosmaer (Barrow,26).

Detail uit: "My Studio", 1867, olieverf op hout, 42,1 x 54cm, Groninger Museum, Groningen

De voorstudie An Egyptian Game en het definitieve werk The Egyptian Chess Players heeft Alma Tadema blijkbaar zelf ook bekoord, want op "My Studio", waarop hij zijn schoonmoeder Madame Gressin-Dumoulin, echtgenote Pauline en dochter Laurens portretteerde in 1867, gaf hij het schilderij op de achtergrond weer. De spelende figuren en zittende vrouw achter de tafel zijn vaag herkenbaar (Barrow, 19/20).

keurigheid, maakte hij ook portretten en toneeldecors. Later, in de twintigste eeuw, zou zelfs de grote regisseur Cecil B. DeMille (The Ten Commandments en Cleopatra) zich door Alma Tadema laten inspireren. Tadema had al vroeg door het toevoegen van zijn tweede voornaam "Alma" aan zijn achternaam bereikt dat hij in kunstenaarscatalogi vooraan kwam te staan als Alma Tadema. Hij wijzigde zijn voornaam Lourens in Lawrence en werd in 1873 Brits staatsburger. In 1879 verkreeg hij het lidmaatschap van de Royal Academy of Arts. Een hoge eer volgde in 1899 toen koningin Victoria hem riddersde tot "Knight" en hij zich Sir Lawrence Alma Tadema mocht noemen. In 1905 gevolgd door de eervolle Order of Merit. In Nederland werd hij benoemd tot commandeur in de Orde van de Nederlandse Leeuw

The Egyptian Chess Players, 1865, olieverf op hout, 39,8 x 55,8 cm, particuliere verzameling.

De Fries Alma Tadema verloochent zijn afkomst niet bij het vormgeven van de afbeelding: hij laat de spelers spelen op een 100-velden dambord met lange pionvormige figuren die gebruikt worden bij Egyptische spelen als het senetspel. Hij kende natuurlijk uit zijn eigen jeugd het damspel met platte schijven. De toevoeging van pionnen moet hij uit andere bronnen hebben overgenomen. Het definitieve schilderij, met een duidelijk 10x10 velden patroon, is bekend geworden onder de naam: De Egyptische schaakspelers / The Egyptian Chess Players. De naam is echter niet afkomstig van Alma Tadema zelf, maar van zijn vriend, de letterkundige Carel Vosmaer, die hierin door anderen is nagevolgd (Diepstraten, 66). Schaken bestond niet in de faraonische tijd, zodat met een combinatie van elementen een Egyptisch sprookje is samengesteld met inbegrip van een onterecht naamgeving. Alma Tadema kon in 1865 moeilijk voorzien wat wij nu van het damspel en senetspel weten.

Hij stond erom bekend dat hij zeer nauwkeurig te werk ging wat betreft de details en compositie van zijn schilderstukken. Hij zal niet de intentie hebben gehad bewust een misleidend beeld te scheppen. Alleen zet hij de toeschouwer met de kennis van toen nog steeds op het verkeerde spoor zet. Hij heeft zich wat Egypte betreft verdiept in velerlei bronnen. De Engelse egyptoloog Dr. Birch, verbonden aan het British Museum, meende in spelsituaties met speelstukken het damspel te zien. Zo schreef Birch in een brief gedateerd op 1 april 1864 aan Edward Falkener: "My dear Sir, Herewith I send you the representations of the games of draughts on the monuments, which I have long promised you: ..." (Falkener, 10). Birch heeft het dammen door Egyptenaren beschreven in *Revue Archeologique*, 1864, p.56 ff (zie site 1). Deze Franse bron kan geraadpleegd zijn voor zijn detailstudie.

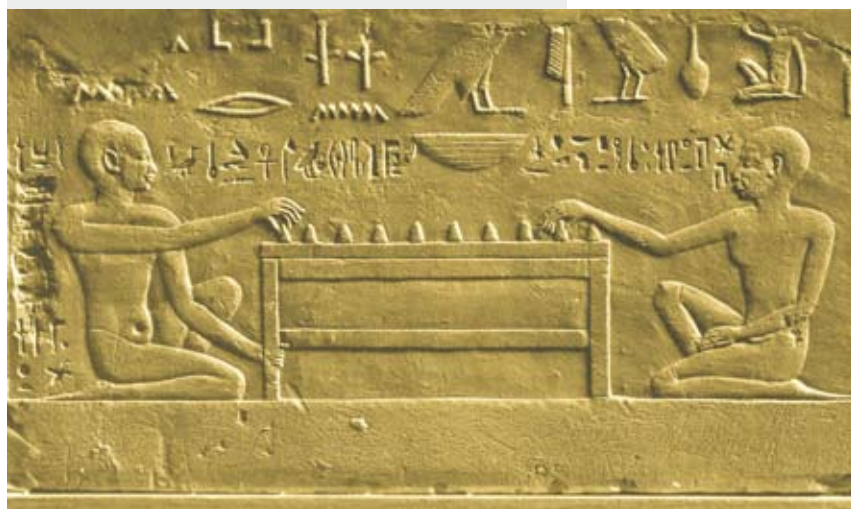
Alma Tadema was niet de enige die bordspel uitbeelde in oosterse traditie. Kunstenaars die in zijn tijd of later damspel weergaven in de Oriënt zijn o.a.: Jean Léon Gérôme (meerdere werken in Bonus Socius: nrs. 65, 68 en 69), Jean Baptiste Discart (A game of draughts, 1886, site 2), Aloysius O'Kelly (1889, site 3) en Gustavo Simoni (Dammers, 1902; Lemaire, 278)

Literatuur:

- Barrow, R.J. Alma Tadema, 2001
- Bonus Socius, 1977
- K.W.Kruijswijk In: *Het damspel in de beeldende kunst*, 133-169
- Diepstraten, LCM, *Spel uit de kunst in de kunst*, 2001, 66,67
- Ewals, L.J.I (Instituut voor Nederlandse Geschiedenis), Lourens Alma Tadema (1836-1912) in: *Biografisch Woordenboek van Nederland*
- Falkener, Edward, *Games ancient and oriental and how to play them*, ongedateerde herdruk van 1892/1961
- *Het Damspel*, 2007-5
- *Het Nieuwe Damspel*, 1975-4, 1985-3, 1988-3
- Lemaire, Gérard-Georges, *Orientalisme. Het beeld van het morgenland in de schilderkunst*, 2005. Vertaling van *L'univers des Orientalistes*, 2000
- Lhôte, Jean-Marie, *Histoire des jeux de société*, 1994
- Swanson, Dr. Vern Grosvenor (Ph.D.), *Biography of Sir Lawrence Alma Tadema*, 1994

Senetspelers, Basrelief, linker gedeelte, ca 600 v Chr., Walters Art Gallery, Baltimore (Lhôte, 112).

Senetspelers met pionnen zijn afgebeeld op een basrelief, gevonden in een tombe in Memphis. De regelmatig geplaatste tien pionnen zouden de indruk kunnen wekken dat gespeeld wordt op een 10 x 10 velden dambord. De spelers spelen echter senet, een racespel.

Sites:

1. Birch: www.sacred-texts.com/egy/ebod/ebod18.htm
2. Discart: http://laatste.info/gallery/main.php?g2_itemId=8749
3. O'Kelly: www.fortunecity.com/westwood/arch/769/irish/Okelly/The Game of draughts
4. ING: <http://www.inghist.nl/Onderzoek/Projecten/BWN/lemmata/bwn4/tadema>

3-18 oktober 2008

The 1st World Mind Sports Games

* Voor de vrije inschrijving geldt een inschrijfgeld van 200 euro per persoon. De overnachting in een appartement is gratis. De toernooiopzet kent enkele dagdelen ter eigen invulling, zodat u ook het traditionele Beijing kunt ontdekken.

Kijk voor de details op: www.fmjd.org/beijing/WMSG.htm

De eerste 30 aanmeldingen zijn - na betaling van het inschrijfgeld - zeker van deelname.

2008

Van 3 tot en met 18 oktober 2008 worden in Beijing, China, de eerste World Mind Sports Games georganiseerd. Drieduizend denksporters zullen strijden om de hoogste eer in hun sport. De eerste Games van de vierjaarlijkse cyclus vinden plaats in het hypermoderne *Beijing National Convention Centre*.

De damtoernooien worden groots opgezet. Maak het mee als toeschouwer, of... als deelnemer!

De 100-velden sectie kent een algemeen en een vrouwentoernooi in de eerste week. De tweede week wordt een rapidtoernooi gehouden. Er wordt gerekend op 200 dammers. Helaas kan niet elke bij de FMJD aangesloten bond een complete afvaardiging op de been brengen. Voor de opengevallen plaatsen geldt een vrije inschrijving*. Dit is úw kans om deel te nemen aan een van de meest prestigieuze toernooien van dit decennium. U kunt zich opgeven bij het bondsbureau van de FMJD.

Kijk voor informatie en een inschrijfformulier op www.fmjd.org (klik op World Mind Sports Games) of mail uw vraag of opgave naar fmjd.office@worldonline.nl.

